

*Autere Unită Uld. Sente*

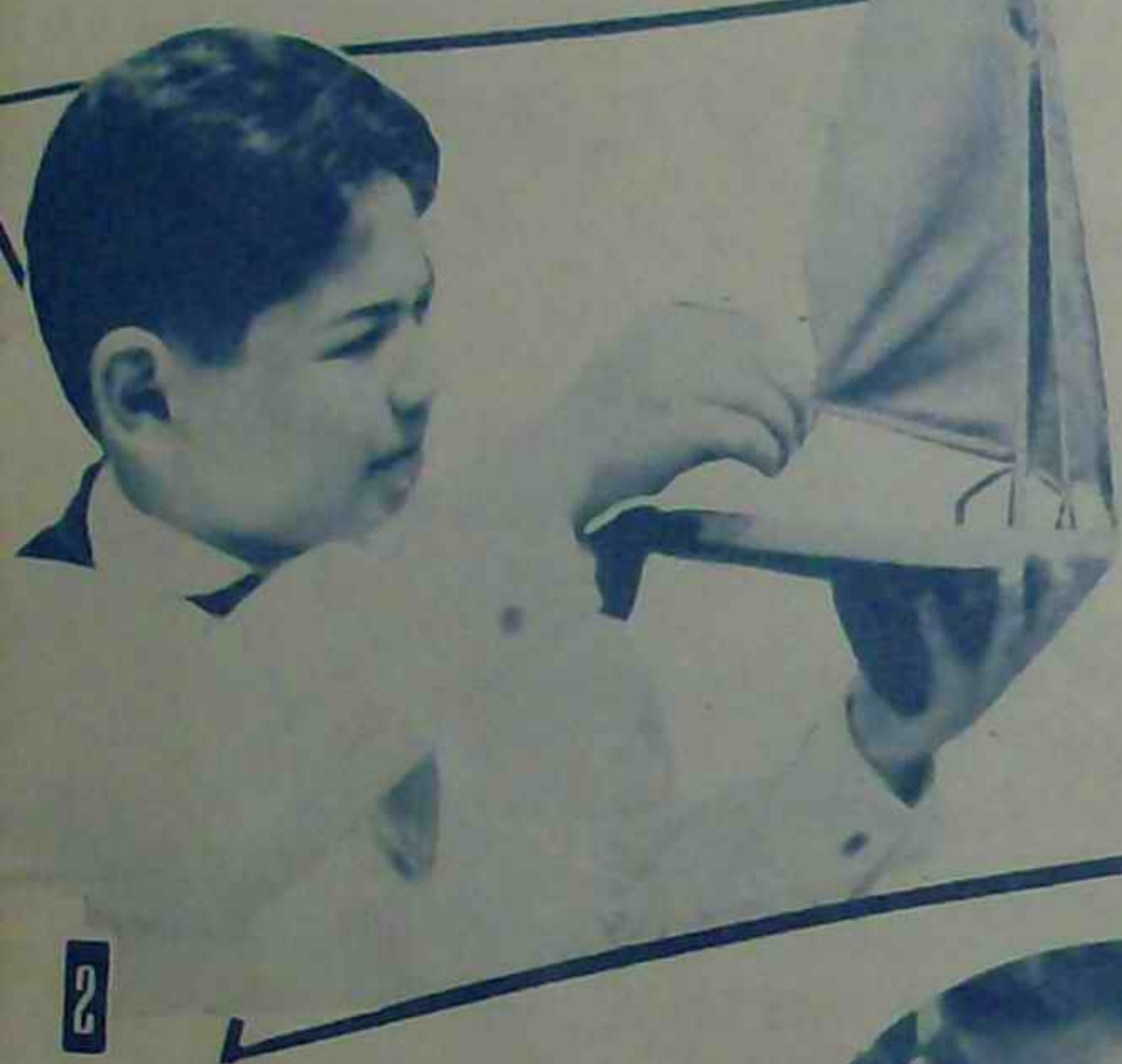
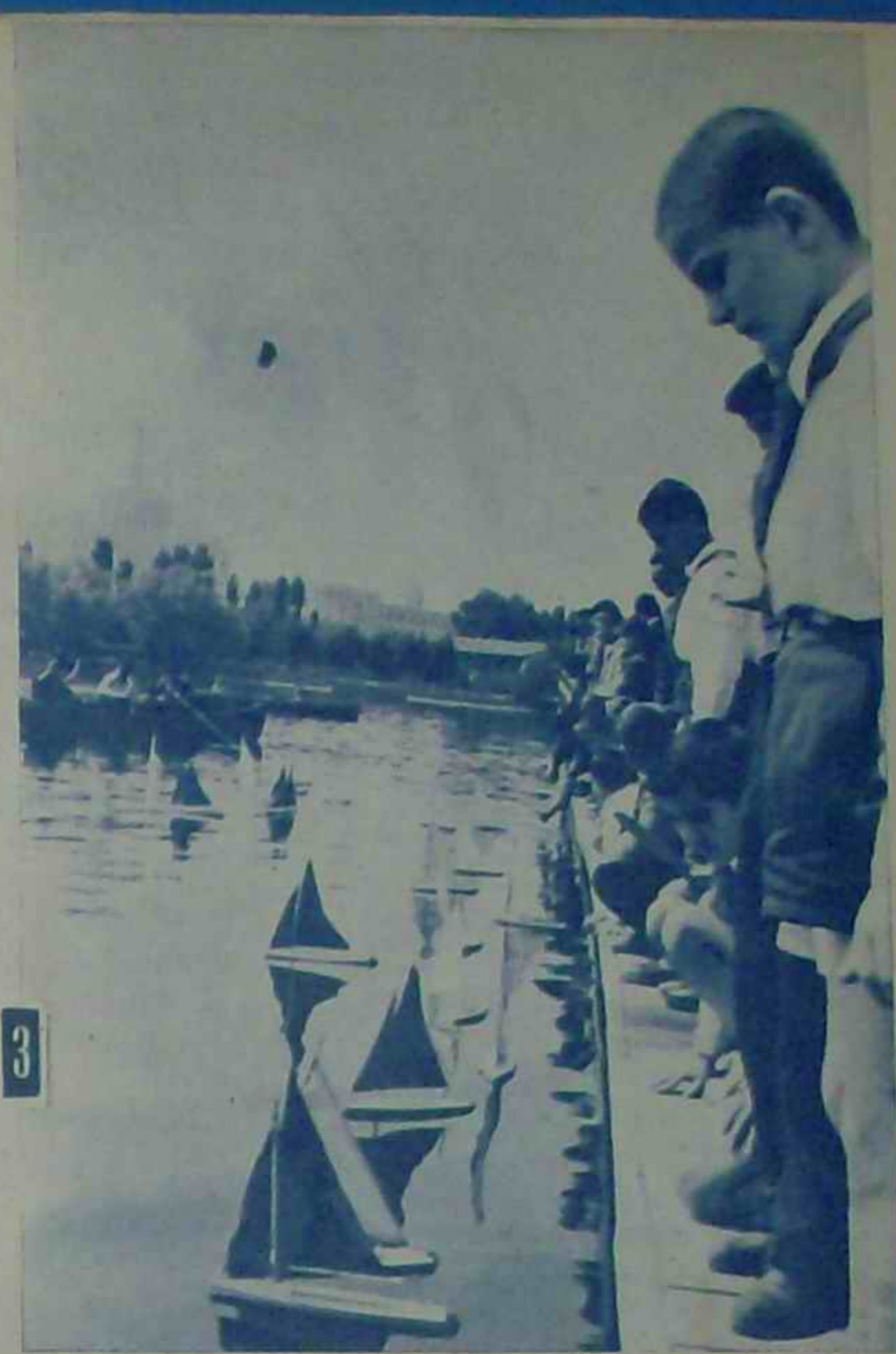
*pt. ap. baterie*

*Pentru*  
**APĂRAREA**  
**PĂTRIEI**  
 ANUL VII-Nr. 7  
 IULIE 1961

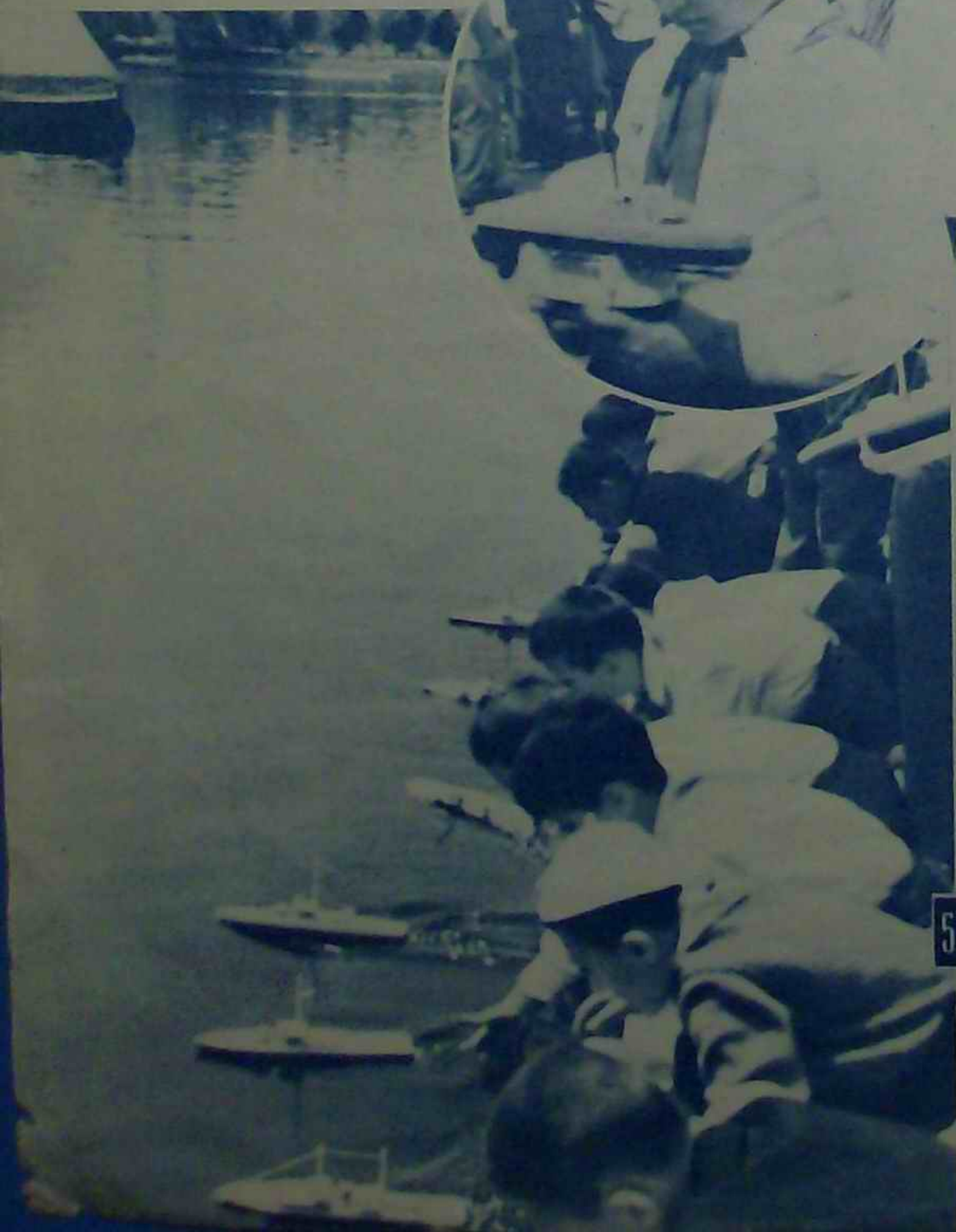


*Handwritten signature and date*  
 1961





## CEI MAI TINERI NAVOMODELIȘTI



**N**u trebuie să credem că navomodelismul, această interesantă preocupare miniaturală, este în exclusivitate apanajul tinereții. Sînt și oameni trecuți de prima tinerețe sau chiar vîrstnici care, cu meticulozitate și pasiune demnă de admirat, confecționează tot felul de modele de nave, începînd cu machetele anticilor galere romane și terminînd cu modelul spărgătorului de gheață atomic „V.I. Lenin”, care, bineînțeles, poate fi condus prin teleghidare de la cîteva sute de metri distanță.

Trebuie să arătăm însă că în ultimii ani navomodelismul a înregistrat succese din ce în ce mai mari, devenînd un adevărat sport de masă, datorită în primul rînd pionierilor și școlărilor, care sînt atrași într-un număr tot mai mare de această frumoasă și plăcută activitate tehnică și, în același timp, sportivă. În școli ca și în palatele și casele pionierilor funcționează zeci de cercuri de navomodelism în care „micii marinari” au la dispoziție tot ce le este necesar pentru a deveni „constructori de nave”.

Dar pînă cînd vor construi vapoare adevărate într-un mare șantier naval, sau vor naviga pe cargourile și vasele de pasageri ce poartă pe catarg culorile Republicii Populare Romîne, va trebui să mai treacă timp. Pînă atunci micii navomodeliști se întrec între ei în concursuri, dornici de a-și demonstra de pe

acum măiestria de constructor și navigator. Un astfel de concurs a avut loc acum cîtva timp pe lacul Băneasa la „Centrul experimental de navomodelism”.

La acest concurs au participat numai pionieri, membri ai cercului de navomodele de la Palatul Pionierilor din București. Majoritatea concurenților nu au mai mult de zece ani și practică navomodelismul abia de cîteva luni. Debarcaderul de pe lac fremăta de mulțimea copiilor cu bluză albă și cravate roșii. Ce mîndri își țîn ei navomodelele, prezentîndu-le la controlul tehnic (foto 1). Cu cîtă grijă aranjează pînzele iolelor... Lucrul acesta este foarte important; dacă „vela” nu este bine așezată, „ambarcațiunea” în loc să plutească se va răsturna sau va naviga înapoi. Iată-l pe elevul Bunescu Andrei din clasa IV-a a Școlii elementare nr. 23 (foto 2); în ultimul moment a mai găsit ceva de retușat. Și acum la start. Vîntul „din pupa” e cam slab. Totuși, majoritatea iolelor vor parcurge traseul regulamentar. Dar pînă atunci emoția concurenților e mare (foto 3).

Proba următoare e a „modelelor propulsate” care au o elice acționată de niște fire de cauciuc răsucite. Aceste „vedete rapide”, cum le numește cu seriozitate Caradima Adrian din clasa III-a a Școlii nr. 52 (foto 4), nu au nevoie de vînt. O dată lansate (foto 5) elicea începe să se învîrtească, lăsînd valuri în urmă ca o șalupă adevărată.

Evident performanțele înregistrate cu acest prilej nu au avut vreo valoare deosebită; dar pionierii navomodeliști care au fost atunci la „Centrul experimental de navomodelism” de pe malul lacului Băneasa nu vor uita multă vreme primul concurs la care au participat.

E. R.  
Foto: Șt. CIOTIȘ



# LA NIVELUL CERINTELOR

de Constantin CORNECI  
președintele Consiliului A.V.S.A.P. al raionului Curtea de Argeș

În anii puterii populare, înnoirile socialiste au cuprins, o dată cu întreaga țară, și raionul nostru. Curtea de Argeș, oraș care înainte nu trăia decât din faima pe care i-o dădeau cele câteva monumente de artă rămase din vechime, a început acum să-și schimbe tot mai mult fața, să trăiască în ritmul nou al socialismului. În ultima vreme au apărut în oraș întreprinderi moderne, cum este de pildă întreprinderea industrială „Elena Sirbu“, iar obiectivele industriale mai vechi — Fabrica de confecții „6 Martie“, Fabrica Băiculești, întreprinderea forestieră — au fost extinse și reutilate.

Insemnate realizări au fost obținute și în cuprinsul raionului Curtea de Argeș, atât în ceea ce privește socializarea agriculturii cât și în privința ridicării continue a nivelului de viață materială și culturală a țărânimii muncitoare. Pentru a ilustra acest lucru este de ajuns să arătăm că în anii puterii populare au fost create în raion 72 cămine culturale, 102 biblioteci, 12 cinematografe, o casă de cultură etc.

În anul 1938 nu existau în raionul nostru decât două sate electrice. Acum, numărul satelor în care a pătruns lumina electrică se ridică la 62. Și aceasta nu e totul. Peste câțiva ani, aici, în raionul nostru, se va ridica marea hidrocentrală de pe Argeș, hidrocentrala „16 Februarie“.

Pe oamenii muncii din orașul și raionul Curtea de Argeș îi bucură nespus de mult aceste minunate realizări, înfăptuite sub conducerea partidului, și de aceea ei se simt zi de zi mai mobilizați în opera pașnică, constructivă, de făurire a unei vieți îmbelșugate și înfloritoare în care e angajat întregul nostru popor. Totodată, marea lor majoritate participă cu însuflețire, în timpul liber, la activitățile organizate de A.V.S.A.P., conștienți că în acest fel își aduc contribuția la întărirea capacității de apărare a patriei.

Activitatea A.V.S.A.P. nu este de dată recentă în raionul și orașul Curtea de Argeș. Ea a început cu mulți ani în urmă, o dată cu înființarea asociației și, în timpul care s-a scurs de atunci, au fost obținute și în această privință unele realizări demne de atenție.

După reorganizarea asociației, noi am depus eforturi, sub permanenta conducere a organelor locale de partid, pentru a continua și a spori realizările obținute. În Consiliul A.V.S.A.P. al raionului Curtea de Argeș, am înmănușiat oameni de nădejde, entuziaști și capabili, care să ne dea un sprijin efectiv în muncă și să contribuie la ridicarea permanentă a prestigiului și autorității consiliului.

Încă de la început, consiliul și-a alcătuit un plan de lucru bine chibzuit, cu sarcini repartizate nominal, ale cărui principale obiective au fost următoarele: reorganizarea comitetelor A.V.S.A.P., atragerea de noi membri în asociație, mobilizarea lor activă pentru a participa cu entuziasm la pregătire.

Dar, așa cum se știe, pentru a obține rezultate bune în muncă, nu este suficient să te rezumi la alcătuirea unui plan de activitate judicios, ci accentul trebuie pus pe transpunerea în viață a acestui

Pentru patria noastră, Republica Populară Română!

ORGAN AL ASOCIAȚIEI  
VOLUNTARE PENTRU  
SPRIJINIREA APĂRĂRII  
PATRIEI



Pentru  
APĂRAREA  
PATRIEI

Anul VII Nr. 7 — IULIE 1961

plan. E ceea ce, de fapt, am urmărit să realizăm și noi și iată cum. După întocmirea planului amintit, și după aprobarea lui, am trecut la muncă practică pe teren. Pentru reușită, am solicitat în acest sens sprijinul organizațiilor de partid, al activului voluntar, al conducătorilor de instituții și întreprinderi. În plus, trebuie să menționez că, încă de la început, noi am completat planul de muncă al consiliului cu un plan de colaborare cu toate organizațiile de masă din raion.

Un rol important în realizarea sarcinilor noastre din planul de muncă amintit l-a avut și faptul că ne-am străduit să ținem cu regularitate ședințele de consiliu stabilite. În cadrul acestor ședințe noi am analizat minuțios stadiul îndeplinirii obiectivelor propuse, am scos în evidență realizările și lipsurile, hotărând în colectiv măsurile ce trebuie luate în viitor. Procedând în acest fel, noi am contribuit la creșterea spiritului de răspundere în muncă al membrilor consiliului, la transformarea consiliului într-un adevărat organ de conducere colectivă a activității A.V.S.A.P. din raion și oraș.

Rezultatul firesc al acestor măsuri luate a fost acela că organizațiile A.V.S.A.P. s-au consolidat, că întreaga activitate de asociație a început să fie străbătută de un suflu nou. Comitete și organizații A.V.S.A.P. cum sînt cele de la „Industrializarea lemnului“, „Fabrica de confecții“, „Autobaza IRTA“ și altele, desfășoară o activitate fructuoasă, la nivelul cerințelor.

Și în mediul rural, pe teritoriul raionului nostru, avem comitete și organizații care merită toată lauda pentru felul cum își desfășoară activitatea. Așa e cazul spre exemplu cu comitetele A.V.S.A.P. ale comunelor Albești, Vilcele, Nucșoara, Brăduleț și altele, care au depus o muncă susținută și au obținut rezultate bune mai ales pe linia pregătirii.

O atenție permanentă a acordat consiliul bunei funcționări a cercului auto, mobilizării cursanților pentru a participa la pregătire, precum și acțiunilor obștești la care a fost solicitat sprijinul membrilor A.V.S.A.P. De la începutul anului și pînă în prezent, membrii asociației din orașul și raionul nostru, participînd alături de toți oamenii muncii la acțiunile patriotice, au efectuat mii de ore de muncă obștească, au strîns sute de tone de fier vechi.

Consiliul A.V.S.A.P. al raionului și orașului Curtea de Argeș consideră că munca depusă pînă acum și realizările obținute constituie doar o primă etapă, un început bun care trebuie continuat. Conștient de lipsurile pe care le mai are în muncă, consiliul își va intensifica în viitor eforturile, astfel ca, sub conducerea comitetului raional de partid, să sporească realizările obținute, să ridice activitatea A.V.S.A.P. la un nivel tot mai înalt.



Aspecte din activitatea membrilor A.V.S.A.P. din orașul și raionul Curtea de Argeș





# BACĂU

De unde i se trage numele multisekularei așezări a Bacăului? — iată o întrebare la care în zadar ai încerca să afli răspuns, cufundându-te în lectura atât de plăcută a Descrierii făcută Moldovei de Dimitrie Cantemir. Domnitorul cărturar menționa orașul răsărit pe una din insulele râului Bistrița ca fiind reședința județului cu același nume. Îl amintea de asemenea pentru faima la care ajunsese datorită minunatelor „mere și altor fructe” ce creșteau din belșug în nesfârșitele lui livezi. Mai multe amănunte nu poți afla chiar dacă ai cerceta și îngălbenitele hrisoave caligrafiate în cancelariile domnitorului moldovean Alexandru I, zis și Cel Bun. Zgîrcite în amănunte, ele îl pomenesc doar ca târgușor la confluența apelor Bistriței cu cele ale Siretului.

O porțiță spre răspunsul pe care îl cauți la întrebarea de mai sus și-o deschide autorul dramei Răzvan și Vidra. Vorbind despre Bacăul cel de odinioară, Hașdeu îl prezintă ca pe un loc în care, pe vremuri de mult apuse, vameșii te sfânțuiau de-ți găseai acolo buclucul. Și aceasta din motive multiple. Situat la răscruce de drumuri mult umblate, târgul Bacăului prinde să-și sporească numărul caselor de la un an la altul. Neguțătorii, însoțitori de chervane încărcate cu lucruri de mare preț, mergînd spre cetatea Brașovului, simțeau nevoie de popas sigur și întremător. Iar loc mai potrivit decît aici, în apropierea Transilvaniei, n-au aflat. Văzînd rolul comercial pe care începe să-l joace micul târg, boierii moldoveni și mai apoi egumenii mînăstirii Bistrița, așează taxe uriașe pentru fiecare încărcătură ce trece pe aici. Dornici să nu stirbească cu nimic cîștigurile, mulți neguțători încearcă o vreme să ocolească târgul, spunîndu-

cu năduf „bakó”, ceea ce tîlmăcit din maghiară înseamnă a da de bucluc. În cele din urmă, de voie, de nevoie, negustorii, fie ei moldoveni sau străini, încep să plătească vamele exorbitante, în schimbul lor asigurîndu-și liniștea drumului pînă la hotarul Moldovei. Dar și acum ca și mai înainte cînd vine vorba despre târgul de pe Bistrița aceștia nu uită să-i spună cu necaz „bakó”. Și așa, an de an, porecla se face tot mai des auzită în discuții, pînă cînd, metamorfozîndu-se, ajunge la denumirea pe care, străvechiul oraș moldovean, o poartă și astăzi.

În înlănțuirea lor veacurile aduc schimbări în viața Bacăului. Pe la mijlocul celui de-al XIX-lea secol târgul numără mai bine de 6000 suflete. Văzînd că locul oferă vad bun și pentru alt gen de învîrteli decît cele negustorești, cîțiva afaceriști moderni încearcă să-i dea orașului un „aspect industrial”. Apar astfel o tăbăcărie, o fabrică de bere și o cărămîdarie. Afacerile pe care le întreprind primii reprezentanți ai burgheziei băcăuane sînt minore, iar fabricile lor se pierd în anonim.

Anul 1881 dă alt curs existenței acestui orașel de provincie. la ființă Societatea Anonimă Letea. Codrii seculari ai Carpaților, apele involburatei Bistrițe și mîna de lucru care se găsea din abundență aici ca și pretutindeni erau prevestitoare de profituri mari pentru domnii acționari. După trei ani, mașinile fabricii Letea încep să producă primele bucăți de hîrtie. Marfa se bucură de căutare și primilor metri de hîrtie le urmează sute și mii de suluri. Acționarii încasează dividende ridicate și frecîndu-și mîinile de bucurie proiectează dezvoltarea fabricii abia construite. Un incendiu „întîmplător”, o primă de asigurare substanțială și după doi ani de inactivitate fabrica de hîrtie începe să producă din nou. Vertiginos

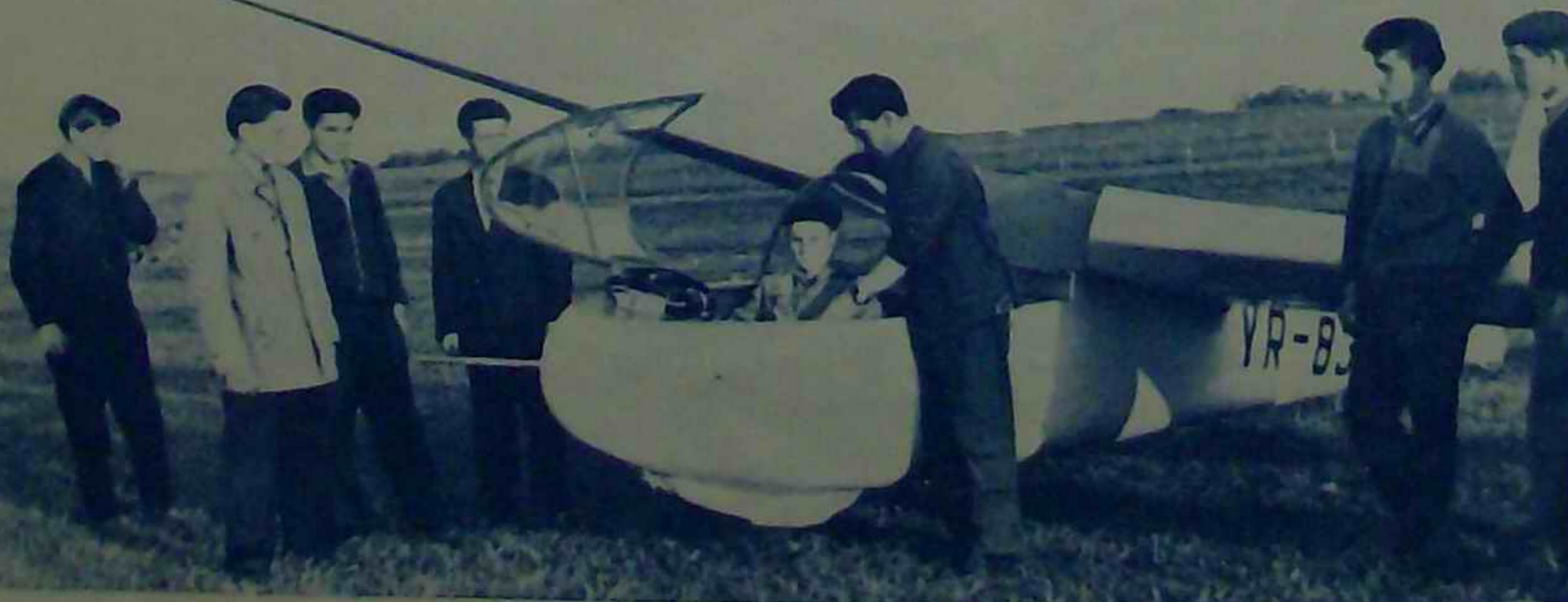
crește în vremea aceasta și numărul celor care pentru o bucată de mămăligă trudes cîte 10—12 ore pe zi în aerul viciat de leșie.

Acești năpăstuiți, goniți din satele lor de sărăcia pe care au simțit-o de cînd au venit pe lume, își găsesc adăpost în maghernițele insalubre ale periferiei, alături de ceilalți muncitori care-și dau și ultima picătură de vlagă pentru Letea, pentru „Izvoranu” sau pentru ceilalți patroni băcăuani.

De altfel și în alcătuirea urbanistică a orașului, ajuns în 1930 la peste 30.000 locuitori, diferențierea dintre bogați și săraci este marcată riguros. Strada Domnească construită în centru de Mihail Sturza era alcătuită din casele protipendadei târgului, înconjurate de casele mai puțin arătoase din mahalaua boierească și cea negustorească. Cufundate în adîncă mizerie sînt însă Ulița cea mare cu barăci din lemn și Mahalaua calicimii care fac și ele parte din oraș. Și dacă vrem să ne facem o idee de felul cum arăta una din străzile Mahalalei calicimii, e bine să ne amintim că strada Neagoe Vodă fusese poreclită de locatarii ei strada Noroi Vodă. Iar dacă mai vrem să aflăm și părerea pe care o aveau despre locatarii periferiei ghiftuiții burghezi băcăuani este edificator pasajul extras de la pagina 23 a cărții editate de stăpînii Letei, în 1935, sub titlul „Fabrica de hîrtie Letea”, în care, vorbindu-se despre eficacitatea unei noi măsuri administrative, se scrie, negru pe alb: „sperăm că ea va contribui cu timpul la formarea unui *utilaj omenesc* (s.n.) care să permită atingerea perfecțiunii similare din țările cele mai civilizate”. În fața unei asemenea calificări a omului muncii, comentariile sînt de prisos.

În dese rînduri muncitorii de la Letea, de la fabrica lui Izvoranu și de la celelalte întreprinderi din Bacău se ridică la luptă. Greve de cîteva zile, pînă la săptămîni în anumite cazuri, tulbură liniștea patronilor. În fața luptei dîrze a clasei muncitoare ei trebuie să se plece. Dar cu sprijinul organelor represive revin apoi la vechile rînduiri, muncitorul fiind tot mai exploatat. Oamenii muncii trudes din răsputeri pentru belșugul patronilor în schimbul unei coji de plîne. În vremea asta, copiii lor, în zdrențe, își prăpădesc sănătatea jucîndu-se prin gunoaiele aruncate pe malurile pîrîului Negel. Alte locuri de recreere nu existau pentru ei. În Bacăul de altă dată nu era decît o grădină publică și aceea proprietate particulară, închiriată de Năstase Cofetaru. Aici pentru a atrage „lumea bună” cîntau tarafurile lui Angheluță, Ghindoc și Săuceanu. Altceva orașul nu prea avea. „Bacăul” ziarul local de acum 30 de ani scria referitor la viața orașului următoarele rînduri: „Orașul este, cu excepția cîtorva străzi, un maidan de sat. Noroaiele de toamnă și de iarnă, precum și praful verii sînt o tortură de fiecare zi. Dacă vrei să-ți alungi necazul unei seri, ducîndu-te la un spectacol, ai numai cinematograful care în târgul nostru este suprema manifestare artistică. Altă sală de spectacol nu există la Bacău... Nimeni nu se gîndește la un așezămînt cultural de folos obștesc...” Situația nu ne surprinde, deoarece la cîrma țării se găseau capitaliștii și moșierii, iar treburile gospodărești ale orașului erau conduse de primari din rîndurile moșierilor ca Nicolae Morușan, Gheorghe Sturza, Leonida Dumitrescu și alții.

Schimbări istorice, hotărîtoare, în viața orașului de pe Bistrița aduce anul 1944. Scăpată de urgia războiului populația Bacăului, sub conducerea comunistilor, pornește hotărîtă să dea alt curs existenței orașului lor. Și după cîțiva ani de muncă îndrîjită, roadele încep să se arate pretutindeni. Vechea Fabrică de hîrtie Letea își schimbă numele în „Steaua Roșie” și datorită utilajului modern cu care o înzestreză noii săi stăpîni, muncitorii, ajunge una din cele





mai mari fabrici de hirtie și celuloză din țară. O soartă asemănătoare împărtășește și fosta fabrică de pielărie a lui Izvoranu, astăzi „Proletarul”. Iar dacă am dori să continuăm enumerarea, ar trebui să vorbim și despre „Muncitorul Liber”, „Bacăul”, „Partizanul” și multe alte întreprinderi și uzine ridicate din temelii sau complet reutilitate în ultimii ani.

O notă deosebită se cuvine însă Uzinei Metalurgice construită pe rămășițele unor ateliere rudimentare și care, în prezent, produce utilaj petrolier, repere valoroase și de înaltă tehnicitate, nu numai pentru industria indigenă ci și pentru cea străină.

Bacăul care se număra pînă acum șaptesprezece ani printre „orașele” în care „nu se întâmplă nici o dată nimic” trăiește o nouă viață. Și dacă vrei să vezi cum și-a croit-o, nu ai decît să colinzi străzile de curînd asfaltate, pe care au răsărit, ca din pămînt, zeci de blocuri moderne cu apartamente confortabile, să vizitezi Muzeul regional înființat acum patru ani, să-ți iei bilet pentru unul din concertele Filarmonicii locale sau să te odihnești pe o bancă, din „Parcul Libertății”, alături de unul din muncitorii veniți aici să-și petreacă timpul liber. Cu acest prilej intri în vorbă cu el și afli lucruri deosebit de interesante. În primul rînd că este muncitor la „Steaua Roșie” și că vine de la o ședință de tragere în poligonul fabricii. Continuînd discuția pe această temă afli că pentru a se asigura condiții, nu numai lui dar și celorlalți muncitori care au îndrăgit tirul, organizația A.V.S.A.P. din fabrică a construit, cu sprijinul conducerii administrative, în urmă cu doi ani, un poligon de toată frumusețea. Poligonul e acoperit și fiind așezat la mică distanță de întreprindere este des vizitat de membrii asociației care sub îndrumarea unor instructori bine pregătiți, cum este Nicolae Hanganu, obțin rezultate frumoase. Și interlocutorul, cu toate că-și dă seama că nu ai de undă-i cunoaște, începe să laude îndemnarea tinerilor lăcătuși Nicolae Rotaru, Pruteanu și Ion Bobîrnac, care dețin categoria I-a și a II-a sportivă la tir, pe tînăra muncitoare Adela Moise care deși a pus pentru prima oară mîna pe armă în organizația A.V.S.A.P. de secție a ajuns, anul trecut, să participe la campionatele republicane.

Ora e înaintată și de aceia vrea să plece. Pentru că te părăsește, se scuză spunîndu-ți că nu vrea să piardă programul de la televiziune.

Rămăs singur, te îndrepti spre ieșirea din parc. Te urci într-unul din nenumăratele autobuze T.V., ultimul tip, care deservește transportul în comun și pleci spre centru. Pe drum îți amintești că poți trece pe la radioclubul regional. Ora e propice pentru o asemenea vizită. Aici, în încăperea spațioasă a radioclubului, faci cunoștință cu cîțiva dintre radioamatorii băcăuani, cunoscuți nu numai în țară, dar și în întreaga lume. Cu Nicolae Murărescu, Dorel Țanu, Vrăbie Theodor, Moise Aurel, Adrian Cristescu, Mayer Silvia și alții. Binevoitori, în cazul în care nu ești la curent cu activitatea lor, îți spun că numărul amatorilor este în creștere. Că în curînd mulți dintre cei 32 cursanți ai cercului de începători își vor

**N**u de mult am fost prin raionul Băilești, regiunea Oltenia și cu acest prilej am făcut unele însemnări despre felul în care muncește președintele Consiliului raional A.V.S.A.P., Marin Dinu. Iată pe scurt conținutul lor.

La propunerea făcută am hotărît să vizităm cele mai îndepărtate organizații din sudul raionului: Rastu și Negolu. Înainte de a pleca, președintele Consiliului raional, îmi spune că vrea să mai revadă încă o dată planurile de muncă ale organizațiilor amintite. El și-a format deprinderea de a nu porni niciodată pe teren fără a cunoaște dinainte, în mod amănunțit, problemele care urmează să le rezolve. Pe tovarășul Marin Dinu îl interesează în mod deosebit cum sînt concepute planurile de muncă. De modul în care

rea unei piste cu obstacole, precum și alte materiale necesare bunei desfășurări a pregătirii. Dar în plan asemenea preocupări nu erau prevăzute.

Din convorbirea cu membrii biroului, tovarășul Marin Dinu a constatat astfel că mai există încă nedumeriri în ce privește problemele ce trebuie incluse în planurile de muncă ale organizațiilor. Nu s-a mulțumit numai să constate. Și-a scos carnetul și a notat să propună Biroului consiliului raional organizarea imediată a unor instructaje cu toate comitele de organizație. Președintele Consiliului raional Băilești se străduiește ca de fiecare dată cînd ia contact direct cu organizațiile să tragă concluzii practice pe care să le ridice în fața Biroului con-

președintele colectivelor și cu un mare număr de membri ai organizației, interesîndu-se de toate problemele. Nu s-a grăbit să plece. A stat în organizație toată ziua. Pe seară, secretarul organizației de partid a convocat biroul organizației de bază spre a lua în discuție activitatea A.V.S.A.P. din comună.

Discuțiile au durat mult. Pentru cel prezent era limpede că în biroul A.V.S.A.P. pătrunsese elemente necorespunzătoare, fără autoritate și care nu se bucurau de stima celorlalți membri. Chiar atunci organizația de partid a recomandat pentru noul birou oameni corespunzători.

... Ca și în trecut în primăvara acestui an în Băilești s-a desfășurat o intensă activitate gospodărească. Tovarășul Marin Dinu

## însemnări

sînt ele întocmite depinde și felul în care se desfășoară activitatea în organizații.

Am ajuns în comuna Rastu. La sediul organizației, era prezent întregul birou A.V.S.A.P. Președintele a început imediat să rezolve problemele propuse. A stat mai întîi de vorbă cu M. Ștefănescu, președintele organizației, cu I. Butoiu, vicepreședinte, și cu alți membri. Împreună cu ei a analizat planul de muncă, punct cu punct, introducînd probleme importante cum sînt: măsuri de popularizare a scopului și sarcinilor asociației în rîndul colectivităților, metode în vederea creșterii numărului de membri, sprijinirea diferitelor acțiuni obștești etc.

Deși în plan erau cuprinse sarcini care să asigure o participare bună a membrilor la pregătire, totuși acestea nu erau suficiente de conținut. Organizația trebuie să stabilească măsuri detaliate pentru a se face posibilă însușirea cît mai temeinică a cunoștințelor predate, pentru îmbunătățirea bazei materiale. În comună există posibilități pentru construc-



siliului pentru luarea unor măsuri valabile pentru întregul raion...

...La organizația A.V.S.A.P. a gospodăriei agricole colective „Valea Dunării” din Negolu am găsit o situație mai grea. De ce oare lucrurile nu merg cum trebuie aici? — se întreba președintele. Pentru a afla răspunsul, el a stat de vorbă cu secretarul organizației de partid, cu

s-a interesat îndeaproape de prevederile planului Sfatului popular orășenesc și apoi a convocat o ședință extraordinară a biroului consiliului raional.

— Deși asociația noastră are multe sarcini în perioada actuală — arăta președintele — pot oare membrii să stea pasivi cînd este vorba de înfrumusețarea orașului nostru?

Biroul a aprobat inițiativa președintelui și au pornit la acțiune. Sute de membri A.V.S.A.P. au fost mobilizați de organizații și au muncit la transportarea unei cantități însemnate de piatră necesară amenajării pietii orașului. Pe marginea străzii principale au fost plantați pomi ornamentali...

Însemnările se termină aici. Din ele se desprinde limpede munca pe care, zi de zi, președintele Consiliului raional A.V.S.A.P. Băilești o desfășoară cu multă trageră de inimă.

**D. CERCHEZEANU**

construi stații individuale. Apoi îți vorbesc despre succesele înregistrate de colegii lor din celelalte orașe ale regiunii. La Onești, Bicz, Buhuși, Moinești, Piatra Neamț. De ești tehnician îți arată și noua stație de 400 W, care se află în construcție. Te declari satisfăcut și le urezi spor în activitatea lor atît de plăcută.

În stradă lumina fluorescentă alungă umbrele nopții care au coborît peste oraș. Mulțumit iei drumul noului restaurant Bistrița după care te retragi, ca să te odihnești, în camera elegant mobilată a noului hotel.

Dimineața următoare te așteaptă cu noi surprize plăcute. O vizită la „Partizanul” unde vei putea discuta despre succesele obținute în producție de acest harnic colectiv sub lozinca „Numai produse de calitate superioară”, o plimbare pînă la noul și marele stadion „23 August” sau o excursie pînă la aeroclubul regional unde zeci de tineri muncitori din fabricile și uzinele Bacăului se pregătesc sub atenta îndrumare a instructorului Enăchescu T., pentru a deveni piloți încercați.

Ori unde te-ai duce, prin orice locuri ai colinda, noul te întâmpină pretutindeni. În orașul de pe Bistrița, înțeleptele hotărîri ale Congresului al III-lea al partidului nostru dă roade ca pretutindeni în întreaga noastră țară.

**C. EUGENIU**





C



uncoștești grădina Copoului din Iași? Locuitorii bătrânei cetăți moldovene vin adeseori pe atele ei pentru a se plimba și pentru a admira uriașul tel cu coroana rotată, sub care se așeza adeseori Eminescu.

De cîțiva ani încoace însă, la Copou s-a mai ivit un punct de atracție. Este vorba de turnul de parașutism construit în acel pitoresc loc pentru călirea fizică a tineretului ieșean.

Cîți băieți și cîte fete — muncitori, elevi, studenți — nu s-au lansat în fiecare an din înălțimea aceluia turn, cîți dintre ei nu și-au început acolo drumul spre măiestria sportivă!

## ZI DE ANTRENAMENT

... Pregătirea era în toi. Jos pe iarba deasă ca peria, un grup de tineri făcea exerciții de gimnastică. Sus, pe platformă, se aștepta o nouă lansare. Cel ce urma să primească „botezul” înălțimilor nu părea emoționat. Ba din contră, cu mișcări sigure, el își potrivea încă o dată cască de zbor, costumul, hamul parașutei. Decodată, se opri. Luă poziția de drepți și, la o comandă scurtă, se aruncă cu dezvoltură în gol.

Venea spre pămînt într-o plufire lină, legănându-se ușor, cînd într-o parte cînd în alta. De jos, un tînr brunel, mic de statură și bine legat, îi striga cu minile făcute pînie la gură: „Fii atent, Antoane. Intinde și apropie mai bine picioarele... Așa, foarte bine!”

Cel ce dădea indicații era maestrul sportului Ioan Negroiu, care lucrează acum ca instructor de parașutism la Aeroclubul din Iași. Cînd m-am apropiat de el, mi-a spus referindu-se la elevul ce tocmai se lansase:

— E un băiat foarte bun. Muncеște ca zidar pe șantierul de blocuri din centrul orașului. Îi plac înălțimile...

... Dar, iată, parașutistul a atins pămîntul. Împreună cu un grup de copii, nelipsiți de la antrenamentele din grădina Copoului, ne îndreptăm spre locul aterizării. Negroiu îi ajută celui lansat să-și desfășoare curelele și îi face unele mici observații de care va trebui să țină seama pe viitor. Apoi zidarul-parașutist e asaltat de copii. Unul din ei, un cîrn tuns numărul zero, îl întrebă:

— Ți-o fost frică, Antoane?

— Nu.

— Să știi că nu ți cred.

— De ce?

— Pentru că te-i roșit la față.

Intr-adevăr, tînrul parașutist e cam îmbujorat. De vină însă nu e emoția lansării, ci soarele ieșit de sub nori, care dogorește cu putere... Negroiu nu-și lasă elevul fără revanșă.

Uitîndu-se la cîrn, îi spune cu un ușor aer de glumă:

— Lasă, măi, parcă tu ești mai curajos...

— Cine, eu? zice puștii ambiționat. Eu, bădîe Nelule, zbor și în Cosmos...

Rîdem cu toții și apoi ne așintim privirile spre vîrfurile turnului, unde un alt elev aștepta nerăbdător clipa lansării.

## PE AERODROM

La ora patru punct, în fața masivei clădiri a Bibliotecii centrale univer-



Intr-adevăr, Paul Cernișov, muncitor la C.F.R., încă nu e inginer. Dar clipa mult așteptată nu e departe. Vara aceasta termină Politehnica și apoi se va prezenta la examenul de stat.

Un examen sever va da Paul în lunile următoare și la școala văzduhului. În prezent, el e posesor al „C”-ului de argint. Dar nu se mulțumește cu atât. Vrea să-l ia și pe cel de aur.

Scoase din hangar, planoarele așteaptă să fie duse la start

În timp ce-l urmăream cum spintecă văzduhul pur al după-amiezii de vară, privirile îmi fură atrase de un alt aparat, ce se rotea ca un vultur, deasupra măgurei Vlădicenilor.

— Și acela e tot al nostru, îmi explică Gheorghe Gîlcă. În el se află electricianul Petru Zenevei. A decolat acum patru ore. Execută un zbor de durată pentru „C”-ul de aur.

— Petru Zenevei? Parcă am mai auzit de el.

— Da. E unul din cei mai talentați planoriști ieșeni. Anul trecut a făcut un zbor de durată, fără escală, de la Iași la Căldărași.

... Spre seară, zborul a luat sfîrșit. După tradiționalul „bilanș” al zilei de muncă, planoriștii au plecat spre case. Eu am mai rămas puțin de vorbă cu Gheorghe Gîlcă și cu Vasile Coșofand.

## PLANURI DE VIITOR

Discuția noastră s-a transformat într-un fel de interviu, în cadrul căruia un loc principal l-au ocupat gîndurile de viitor.

— Ce intenționăm să facem vara aceasta? — a spus Vasile Coșofand. În primul rînd să ne achităm cît mai bine de obligațiile noastre profesionale, adică să îndeplinim și chiar să depășim planul la formare și antrenament...

— ... Punînd accentul, completă ideea Gheorghe Gîlcă, pe calitate.

— Dar în ceea ce privește planurile personale de lucru?

— Eu, spune Vasile Coșofand, trebuie să fac neapărat proba de durată pentru „C”-ul de aur, pentru că cea de înaltă am executat-o încă de anul trecut.

— Iar eu, zise Gîlcă, mi-am pus în gînd să mă lepădese.

— Așed?

— În anul 1939 am stabilit un record republican de durată (348 km) cu țel fix la planșara monoloc, zburînd pe traseul Iași-Constanța. Vara aceasta trebură să bat acel record. Voi zbură sou pe ruta Iași-Galați-București, sau pe ruta Iași-Mangalia.

— Vă doresc succes!



# tinere

sitare s-a oprit o mașină. Am urcat repede și pe drum pînă la aerodrom am făcut cunoștință cu cei pe care puțin mai tîrziu aveam să-i admir zburînd cu planoarele. Primul cîrnia i-am strîns mîna a fost un băiat blond, coinic, căruia prietenii lui i-au spus „inginerul”. El însă s-a scuzat zicînd:

— Nu-i credeți, încă nu sînt inginer. Mai am puțin pînă atunci...

... Am ajuns la aerodrom. Ne-a întâmpinat șeful aeroclubului, maestrul sportului Gheorghe Gîlcă.

— Repede, afară cu planoarele din hangar! — se adresă el băieților.

Peste cîteva minute, aparatele de zbor erau frumos aliniate la start, iar în fața lor frontal se încheiasse. Pe fețele tinerilor, ușor bronzate de soare, se citea nerăbdarea, bucuria de a se avînta în azur.

— Astăzi, spune șeful aeroclubului, continuăm cu turele de pistă în dublă comandă. Primul care va zbura este tovarășul Craiu.

Spre „Albatrosul” din apropiere se îndreptă un băiat scund, blond, cu mișcări iuși. Era Ioan Craiu, student în anul întâi la medicină. Luă loc pe scaunul de pilotaj din față. În spate se urcă instructorul Vasile Coșofand... Starterul dadu semnalul și planșorul, tras de automosor, plecă grațios spre înălțimile albastre. Curînd se afla sus...

Ultimele îndrumări înainte de decolare



Dumitru LAZAR



# PRIN DUMBRAVA

Sibiul are multe locuri pitorești, deosebit de atrăgătoare, care i-au creat, pe drept cuvânt, faima de oraș turistic. Zidurile cetății medievale, pe alocuri destul de bine păstrate, casele din cartierele vechi, construite acum 2-3 sute de ani și chiar mai mult, muzeul Brukenthal cu colecțiile sale de o excepțională valoare artistică, toate acestea și încă multe altele, atrag în acest oraș transilvănean numeroși turiști din țară și din străinătate. Autocarele elegante ale O.N.T. „Carpați” sau automobilele purtând numere din Moscova, Praga, Budapesta sau Viena, nu mai stîrnesc interesul localnicilor.

Dar pe lângă cele enumerate mai sus, Sibiul mai are ceva specific care îi sporește atractivitatea. Este vorba de o pădure (o adevărată pădure seculară, nu un parc), care începe din imediata vecinătate a orașului și se întinde pe sute și sute de hectare, pînă la Rășinari și mai departe spre Păltiniș, unindu-se cu pădurile de conifere de pe versanții munților Cibinului. Aceasta este „Dumbrava” locul de recreare al oamenilor muncii din oraș.

Prin pădure trece drumul care duce spre complexul turistic de la Păltiniș, iar pe acest drum, mai puțin circulat decît șoselele principale, sibienii pot vedea în fiecare după-amiază cîteva mașini purtînd, vizibil, inscripția „școală”, la volanul cărora tineri din diferite organizații A.V.S.A.P., sub supravegherea unor instructori pricepuți, își însușesc secretele conducerii auto.

★

Cursul de conducători auto funcționează pe lângă autobaza Sibiu. Șeful cursului, tovarășul Constantin Bota, este în același timp și șeful secției auto din cadrul consiliului orașenesc A.V.S.A.P. De la el aflăm unele date interesante.

— Cei 102 cursanți sînt repartizați pe trei grupe de pregătire și au ca instructori pe cei mai bine pregătiți dintre tehnicienii autobazei. Pot fi citați printre aceștia tovarășii Totorcea Emil, secretarul organizației de bază P.M.R., Bunea Ioan, președintele organizației A.V.S.A.P., Sporiș Valerian și Roman Nicolae, membrii de partid, Popescu Mircea, secretarul organizației U.T.M. și alții. Trebuie menționat sprijinul pe care îl dă în permanență tinerilor cursanți, tovarășul Voicu Matei, șeful autobazei și membru în consiliul orașenesc A.V.S.A.P.

— Am dori să ne spuneți ceva despre cursanți.  
— Elevii noștri provin din organizațiile A.V.S.A.P. de la diferite întreprinderi: Uzinele Independența, Republica, Atelierele C.F.R. și altele. La început frecvența a fost mai slabă, dar ulterior, mai ales după ce s-a început conducerea practică, absențele nemotivate au fost aproape total lichidate. În același timp am înregistrat succese și în ce privește disciplina în muncă. Fiecare tînr își dă seama acum de răspunderea personală care revine unui conductor auto, de necesitatea disciplinei conștiente de care trebuie să dea dovadă. Avem, din acest punct de vedere, exemple demne de evidențiat, cum sînt Neagu Victor și Grigorov Stan de la Independența (ambii sînt responsabili de grupă) Popescu Ioan de la Atelierele C.F.R., Libhard Matei, Păcurar Ilie, Dragomir Ioan... și lista lor poate fi încă mult continuată.

Între timp curtea autobazei s-a animat. Este ora 5 după amiază și activitatea de pregătire începe. Se face apelul după care este anunțat programul. Două grupe vor executa conducerea practică, iar o grupă va face cunoașterea și întreținerea motorului.

Plecăm cu unul dintre autocamioanele „școală”. La volan tînrul Victor Neagu, alături de care ia loc instructorul Mircea Popescu. Deși are numai cîteva ore de conducere, tînrul

**Tînrul Neagu Victor muncitor la „Independența” — Sibiul este fruntaș în pregătirea auto. Iată-l în atelier și la volan**



cursant dovedește multă siguranță la volan. Pornirile și opririle, ca și schimbările de viteză sau virajele se fac lin, fără smuciturile inerente unui începător. Cei de pe platforma autocamionului, care așteaptă să le vină rîndul la conducere, comentează admirativ progresele colegului lor.

Am ajuns în Dumbrava. Atmosfera primăvărată, ciripitul păsărelelor, printre care se disting și trîlurile privighetorii, te îmbie la visare. Dar tinerii noștri șoferi nu au timp de așa ceva. Ei se schimbă din sfert în sfert de oră la volan atenți la fiecare indicație a instructorului, dornici de a „prinde” cît mai bine tainele conducerii auto.

Iată și Rășinari. Mașina face un viraj pentru întoarcere și... se oprește. Pană la motor. Instructorul nu pare însă de loc supărat. Dimpotrivă, e bucuros că i s-a oferit un prilej pentru a verifica cunoștințele elevilor săi.

— Toată lumea jos. Aveți zece minute pentru a găsi pana.

Cei cinci tineri coboară și fac roată în jurul motorului. În cîteva minute defecțiunea este descoperită și remediată. Tovarășul Mircea Popescu, care în acest timp stătuse deoparte, verifică modul cum au lucrat băieții, le pune cîteva întrebări în legătură cu reparația efectuată și se declară mulțumit.

— Este bine. Trece la volan Grigorov.

★

Orele de conducere au trecut. O dată cu înserarea ne întoarcem la autobază. Cursanții mai au de executat un scurt program de întreținere.

La punctul de control, de la intrare, mașinile sînt întîmpinate de tovarășul Voicu Matei, șeful autobazei.

— Cum a mers?

Instructorii îi raportează programul executat, modul cum s-a desfășurat conducerea, precum și numele celor care au absentat. Tovarășul Voicu le notează într-un carnet.







loua mărunț cind tinerii s-au întors de la poligonul de tir, purtând pe umeri placarde cu inscripții, folosite în organizarea ședinței de tragere și fanioane roșii și albe. Pe încălțăminte aveau noroi galben, clisos. Dar erau veseli și gălăgioși, iar pe fețe li se citea mulțumirea pe care o dă o muncă împlinită așa cum se cuvine.

— Ne-a apucat ploaia, dar nu-i nimic, nu ne topește, glumi instructorul, tovarășul Ladislau Băținaș.

— Bine că am făcut treabă bună, îi răspunse cineva.

La sediu, tovarășul Victor Suciș, președintele Consiliului raional A.V.S.A.P.-Reghin, aștepta nerăbdător.

— Ei, cum a mers?

— Tovarășe președinte, membrii A.V.S.A.P. de la centrul de pregătire „CIL”, în ciuda timpului nefavorabil, au tras foarte bine. S-au evidențiat în mod deosebit...

Combinatul de Industrializare a Lemnului — CIL — Reghin este bine cunoscut. Aici este locul de naștere al marii familii de ambarcațiuni sportive de toate tipurile, a „pescărușilor” așa cum au fost numite planoarele fabricate la Reghin și avioanele sportive Rg, locul de fabricare a minunatelor instrumente muzicale, care poartă în lemnul lor de rezonanță caldul sunet al melodiilor de pe Mureș. Și câte alte lucruri nu se fac aici la CIL-Reghin?

Lemnul de brad coborât din munții Gurghiului este transformat în mobilă și bărci, în avioane sau arcuri sportive, cu o măiestrie neîntrecută. Iar cei ce transformă trunchiurile în adevărate obiecte de artă sînt în majoritate tineri, crescuți aici, în școala șantierului, sub privirea atentă a unor maiștri cu părul cărunt.

În secția ambarcațiuni l-am întilnit pe tovarășul Ion Someșan, mic de statură, dar cu o mușchiulatură de halterofil. Minuia dalta cu care netezea buza unei bărci, ca pe un bisturiu. El s-a oferit să-mi arate toate tipurile de bărci. Să-mi spună din care și câte anume exportăm și, de asemenea, pe ce bărci sportivi noștri au cucerit medalii la marile întreceri internaționale. Și trecînd prin ateliere, tovarășul Someșan mi-a făcut cunoștință cu mulți dintre muncitorii pe care i-am întilnit în cale:

— Acesta-i Augustin Marian, tîmplar, calificat la Școala profesională din Reghin. Să-l vedeți ce băiat de ispravă! E fruntaș pe secție, ca și în activitatea de asociație. De curînd a fost primit în rîndurile candidaților de partid...

Îl întrebăm pentru ce are nevoie de aceste date.

— După cum știți, ne spune el, sînt și membru în consiliul orașenesc A.V.S.A.P., și răspund de asigurarea bunei desfășurări a pregătirii auto. Pentru a-mi îndeplini această sarcină, trebuie să cunosc toate problemele. Iar frecvența este o problemă esențială.

Leția de conducere s-a terminat. Ieșind pe poarta autobazei, tinerii discută despre cele ce au învățat. Examenul de conductor auto se apropie, dar ei îl privesc cu încredere. Cei care au învățat cu seriozitate își vor primi răsplata muncii lor.

E. RIVENSON  
Foto: ȘT. CIOROS



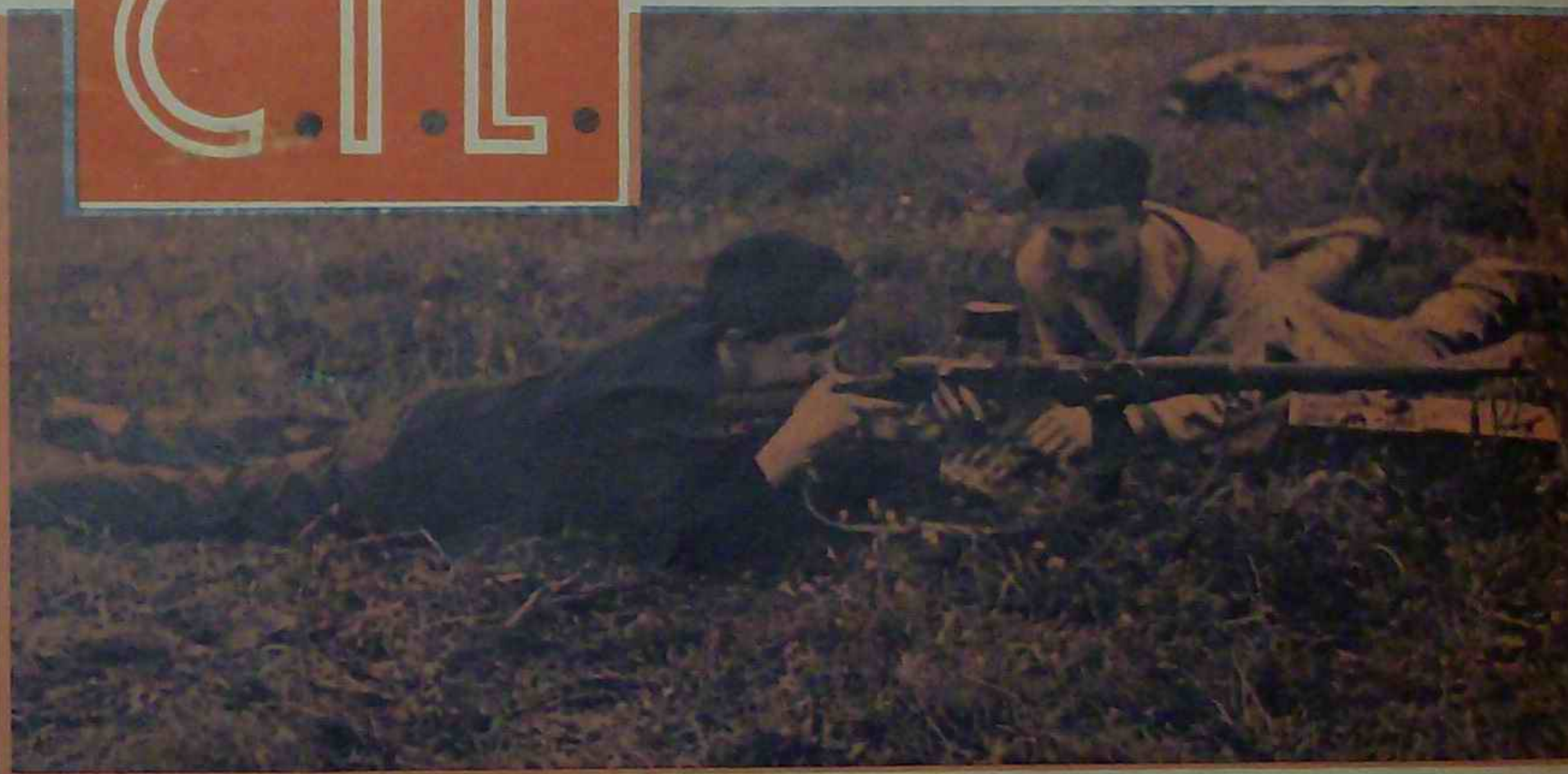
șuni, ca și despre Ion Păun, de la secția instrumente muzicale, despre Carol Iozef de la secția lăzi, despre Dumitru Pop de la butoaie etc.

— Tinerii de la noi, mi se spunea, știu că pregătirea în A.V.S.A.P. are o importanță deosebită și o privesc cu toată seriozitatea. Au înțeles lucrul asta din conferințele pe care le-am ținut și din alte acțiuni organizate de noi. Cred eu că toate acestea au făcut să fim fruntași pe raion.

În adevăr, tinerii de la „CIL” sînt fruntași nu numai în producție, dar și în activitatea A.V.S.A.P. Aruncînd o privire în carnetele de evidență a pregătirii generale, am constatat că frecvența la ședințe este de 100 la sută.

— O atenție mare am acordat pregătirii

# FOARTE BINE tinerii de la CIL.



— Iată-l și pe Suceava Eugen. Vedeți băiatul ăsta, acum cîțiva ani mergea cu taicăso la tăiat la pădure. E din Ibănești. Văzîndu-l băiat isteț, a fost trimis la „profesională” și uite ce-a ieșit din el: cel mai bun tîmplar. Dar nu numai atîta. Îmi dă ajutor și mie, la pregătire...

— De unde îi cunoașteți așa de bine?  
— Păi cum să nu-i cunosc. Nu lucrăm în același atelier toți, iar după lucru, cum se spune, sîntem deseori împreună, în celelalte activități și mai ales la pregătirea A.V.S.A.P.

Tovarășul Ion Someșan este instructorul șef al centrului de pregătire A.V.S.A.P. al CIL-ului. Iată de ce el poate să vorbească la fel despre toți tinerii din secția ambarca-

ședinței de tragere cu arma de tir redus, mi-a spus instructorul Ernest Borza, controlor de calitate în secția IV. Iar rezultatul a întrecut așteptările.

★

În poligon, totul se desfășoară într-o ordine perfectă. Prima serie s-a așezat pe linia de tragere. S-au auzit scurt pliscăiturile focurilor. O dată, de două ori, de trei ori...

Și iată-i pe tineri în fața panourilor. Toate cartușele au nimerit în plin. Foarte bine, tineri de la „CIL”!

Acest succes este rodul unei temeinice pregătiri.

V. TONCEANU



L

upta eroică a poporului spaniol în anul 1936-1939 ocupă, datorită importanței sale politice, amplitudinii sale și ecoului său internațional, unul din cele mai importante locuri în cadrul marilor mișcări internaționale de eliberare a maselor. Aproape trei ani a

luptat poporul spaniol cu abnegație împotriva rebelilor franchiști și intervenției italo-germane, apărând progresul împotriva reacțiunii, democrația împotriva fascismului, apărându-și libertatea și independența. Ridicându-se împotriva fascismului în plină ascensiune, poporul spaniol a adus o contribuție însemnată la creșterea luptei antifasciste a maselor populare pe plan mondial și la zăgazuirea timp de trei ani a dezlănțuirii agresivității hitleriste împotriva altor popoare.

Cloacirea între forțele progresiste și cele reacționare din Spania a izvorât din situația social-economică și politică ce se crease în țară. Revoluția burghezo-democratică din 1931 a răsturnat monarhia, însă nu a desăvârșit transformările burghezo-democratice: în țară s-au menținut marea proprietate moșierească și, în esență, puterea politică a forțelor reacționare. Lupta forțelor democratice spaniole sub conducerea Partidului Comunist împotriva forțelor reacționare pentru apărarea cuceririlor democratice, împotriva ofensivei grupărilor fasciste, a dus la crearea Frontului Popular care leze victorios în alegerile pentru Cortesuri (parlament) în februarie 1936. Rezultatul acestei victorii a fost formarea unui guvern republican de stînga: s-au creat astfel posibilități reale pentru dezvoltarea țării pe cale democratică.

Tinzînd să nimicească această importantă cucerire a poporului, forțele reacționare din țară, cu sprijinul Germaniei hitleriste și al Italiei fasciste, care nu doreau existența unui guvern democratic într-un punct strategic atât de important, au dezlănțuit la 18 iulie 1936 rebeliunea fascistă condusă de înrăitului reacționar generalul Franco. Rebeliunea a luat forma unui război civil, în care forțele antifasciste au fost nevoite să lupte în condiții extrem de grele, împotriva armatelor intervenționiste, sprijinite de așa-numita politică „de neintervenție”, promovată de Anglia, Franța și S.U.A., politică care însemna, în fond, blocada totală a republicii spaniole. Războiul civil în Spania s-a transformat într-un adevărat război, care împreună cu celelalte acte de agresiune ale statelor fasciste, a constituit preludiul celui de-al doilea război mondial.

Situația forțelor democratice era îngreuiată și datorită poziției șovăielnice a reprezentanților partidelor burghezo-democratice din guvernele care s-au succedat la putere în Spania, și care nu erau în stare să activeze ferm împotriva franchiștilor și intervenționistilor.

În asemenea condiții Partidul Comunist, condus de Jose Dias, Dolores Ibarruri și alți fii devotați ai poporului, a dat dovadă de inițiativă nescăpată, de curaj revoluționar, punînd întreaga sa forță de mobilizare și capacitate de organizare în slujba înfăptuirii victoriei istorice asupra forțelor reacționare.

A doua zi după izbucnirea insurecției — la 19 iulie 1936 — Dolores Ibarruri (Passionaria) în numele Partidului Comunist lansează la stația de radio Madrid chemarea adresată întregului popor: „No pasaran” — fasciștii „nu vor trece”. Sub această lozincă începe înarmarea poporului, care, sub conducerea P.C.S., a reușit să înăbușe principalele focare ale rebeliunii fasciste: în primele două săptămîni de luptă au trecut în mîinile poporului două treimi din teritoriul Spaniei, cu centrele urbane cele mai importante. Era clar că rebeliunea fascistă nu este în stare să reziste poporului înarmat, unit în frontul popular antifascist, și însușit în luptă de către partidul comunist. Numai ajutorul și mai tîrziu, intervenția deschisă a Germaniei și Italiei fasciste, a salvat pe rebelii din Spania de la zdrobirea deplină.

Partidul Comunist Spaniol, pe baza analizei concrete a situației din țară și-a fixat ca principal obiectiv de luptă asigurarea victoriei în război. Toate măsurile și directivele partidului în această perioadă au fost îndreptate spre realizarea acestui obiectiv. Astfel, a fost înfăptuită reforma agrară care a împroprietărit în mod gratuit pe țărani și a asigurat proletariatului spaniol un aliat sigur în războiul împotriva fascismului.

Partidul Comunist a desfășurat o muncă uriașă pentru organizarea armatei, pentru crearea industriei de război, pentru educarea politică a maselor. Transformările democratice înfăptuite în Spania sub conducerea partidului comunist au schimbat fața țării: ea a devenit o „republică democratică de tip nou” — mult superioară republicii spaniole din 1931.

Apreciînd rolul Partidului Comunist Spaniol în organizarea războiului național revoluționar, președinția partidului tovarășa Dolores Ibarruri

# 25 ani

DE LA RĂZBOIUL NAȚIONAL-

## REVOLUȚIONAR AL POPORULUI SPANIOL

de Gh. ADORIAN și A. NIRI

scria într-un articol recent: „Partidul Comunist din Spania a parcurs un drum necunoscut pînă atunci de vreun partid comunist din altă țară: de la participarea la guvern, alături de alte partide, pînă la ducerea unui război care a depășit cadrul național și a devenit un război de însemnătate internațională, în care partidul comunist a trebuit mereu să improvizeze, în care lipsea totul, cu excepția combativității poporului și a spiritului de sacrificiu al maselor”.

Munca intensă depusă de P.C.S. pentru organizarea rezistenței împotriva forțelor fasciste, participarea comuniștilor la toate luptele, în primele rînduri ale ostașilor republicii, au asigurat numeroase victorii ale armatei republicane asupra unui inamic net superior în forțe.

Evenimentele din Spania au avut un puternic ecou internațional; mișcarea de solidaritate cu republicanii spanioli a luat o amploare nemăvăzută în istorie, a cuprins cele mai largi pături ale maselor populare de pretutindeni.

Uniunea Sovietică, sprijinită de întreaga lume progresistă, a susținut ferm și consecvent lupta poporului spaniol, demascînd politica „de neintervenție”, cerînd energic oprirea intervenției italo-germane. Oamenii muncii din Uniunea Sovietică au trimis în Spania o mare cantitate de alimente, îmbrăcăminte și medicamente.

Masele populare din toate țările lumii s-au solidarizat cu Republica Spaniolă. Au luat ființă numeroase comitete pentru sprijinirea Spaniei, care organizau ajutorarea republicanilor în cele mai diferite forme: prin trimitere de alimente, îmbrăcăminte și medicamente, prin greve, demonstrații, mitinguri, prin refuzul de a încălca vapoare cu materiale de război destinat rebelilor. În fruntea mișcării de solidaritate cu Spania au stat partidele comuniste din toate țările.

Din inițiativa mișcării comuniste mondiale a apărut și o asemenea formă de solidaritate cum au fost brigăzile internaționale — întru chipare vie a solidarității internaționale. Aceste brigăzi, formate din voluntari veniți din rîndurile muncitorilor, țărănilor, intelectualilor progresiști din 58 de țări, au participat la toate luptele importante din războiul revoluționar. 5000 de luptători și-au dat viața pentru libertatea Spaniei, ceea ce constituie o mărturie a spiritului de abnegație și a eroismului voluntarilor internaționali.

Cu prilejul plecării Brigăzilor internaționale din Spania, în toamna anului 1938, Dolores Ibarruri a adresat voluntarilor un mesaj în care își exprima recunoștința poporului spaniol față de acești luptători. „Ne-au dat totul — spunea tovarășa Dolores Ibarruri — tineretea sau maturitatea lor, știința sau experiența lor, speranțele sau dorințele lor... Și nu ne-au cerut nimic. Mai bine-zis, ne-au cerut: au vrut un post de luptă, dorind să aibă onoarea de a muri pentru noi”.

În cadrul brigăzilor internaționale au luptat și 500 de antifasciști din țara noastră, care la chemarea Partidului Comunist din România au plecat în Spania pentru a lupta alături de republicanii spanioli contra fascismului. Voluntarii romîni, plecați din țară în condiții foarte grele, au fost prezenți în aproape toate bătăliile armatei republicane: la Madrid, Jarama, Ebro și altele, luptînd cu abnegație sub lozincă, înscrisă pe drapelul lor: „Pentru libertatea voastră și a noastră”.

Prima unitate romînească, un divizion de artilerie — la naștere la 15 decembrie 1936, în timpul apărării Madridului, fiind transformat mai tîrziu într-un regiment de artilerie motorizat. Din acest divizion a făcut parte și bateria „Tudor Vladimiri-

rescu”, al cărei comandant a fost Nicolae Cristea, muncitor metalurgist, membru al Comitetului orașenesc București al P.C.R. care după eroicele fapte de arme săvîrșite în luptele din Spania a fost executat, în 1943, la Paris, de către hitleriști pentru participarea la acțiunile Rezistenței franceze. În cadrul divizionului de artilerie balcanic, pe frontul din Estremadura se formează grupul de artileriști romîni care purta numele tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, pe atunci închis între zidurile Doftanei. O altă unitate romînească, o companie, era organizată în cadrul batalionului balcanic și purta denumirea „Grivița”.

În lupta pentru apărarea Spaniei republicane au căzut eroic numeroși comuniști romîni, printre care Costache Burcă, Mihai Cristoff, Mihai Ardeleanu, dr. Andrei Tilea, Alexandru Făclie, Emil Snelberg, Ion Roșu, Ștefan Megyeri, Constantin Bodeanu, Vlad Mazepa și alții.

Solidaritatea activă a oamenilor muncii din România cu poporul spaniol, participarea voluntarilor romîni la eroicul război revoluționar este apreciată de Partidul Comunist Spaniol. Enrique Lister, conducătorul delegației P.C.S. la Congresul al III-lea al P.M.R. a arătat în cuvîntul său de salut adresat Congresului partidului nostru: „Permiteți-mi, tovarăși, să aduc aici un omagiu fiilor Romîniei care, mobilizați de partidul nostru și alături de fii ai altor 58 de țări, mobilizați și ei de partidele lor comuniste, au venit să lupte împotriva fascismului alături de noi, dînd cel mai frumos exemplu de internaționalism proletar”.

★

Epopeea eroică a poporului spaniol, datorită faptului că pe atunci exista un cu totul alt raport de forțe pe arena internațională decît astăzi, s-a încheiat în martie 1939 cu înfrîngerea vremelnice a Republicii. La putere a venit generalul Franco — au urmat anii grei și întunecați ai dictaturii fasciste. După cel de-al doilea război mondial regimul lui Franco, sprijinit de dolarii americani, a reușit să-și păstreze existența. Dar poporul Spaniei sub conducerea partidului său comunist continuă lupta împotriva regimului dictatorial și condițiilor mizere de trai, pentru libertate și democrație.

O expresie a creșterii nemulțumirii maselor față de regimul fascist au fost marile greve ale muncitorilor (1951, 1956), mișcările democratice ale studenților (1956), boicotarea în masă a transportului urban în Barcelona (1957), puternicele demonstrații în întreaga Spanie împotriva dictaturii lui Franco în mai 1958, greva națională din iunie 1959 și altele. Așa cum apreciază conducătorii P.C.S. „...începînd în linii generale din 1956, lupta politică a intrat într-o etapă nouă. De atunci a început să se adîncească descompunerea regimului franchist și în același timp să se intensifice activitatea partidului comunist și a celorlalte forțe ale opoziției”. (Santiago Carrillo).

În noua situație P.C.S. își propune ca sarcină să asigure conducerea unei largi mișcări de masă combativă și fățișă, împotriva dictaturii, să-și extindă influența nu numai asupra proletariatului, ci și asupra altor pături sociale și grupări antifranchiste.

Partidul Comunist din Spania trăiește și luptă. Sprijinindu-se pe experiența din trecut, el își demonstrează din nou calitățile sale remarcabile, își regrupează forțele, organizează împotriva poporului și lupta împotriva dictaturii fasciste. Astăzi, ca și înainte, partidul comunist este forța care menține în rîndurile poporului spaniol încrederea că în viitorul apropiat el va obține libertatea, democrația, pacea și socialismul.



Un grup de voluntari romîni în Spania republicană





# La prietenii



# CEHOSLOVACI

Deși în plină lună iunie, Praga, străvechiul și frumosul oraș de pe Vltava, ne-a primit sub un cer noros, din care se cernea o ploaie deasă, ca de toamnă. Tovarășii din conducerea SVAZARM (Asociația pentru Sprijinirea Armatei din R.S. Cehoslovacă) care ne-au întâmpinat la sosire, ne-au spus glumind că, după toate previziunile meteorologilor, în curând urmează să sosească și pe la ei adevărata vară. Și într-adevăr, în câteva zile, cerul s-a luminat, iar în dimineața de 16 iunie, când au început lucrările celui de-al II-lea Congres al SVAZARM străzile, podurile, clădirile capitalei cehoslovace străluceau în soare.

Congresul al II-lea al SVAZARM la care, alături de delegațiile asociațiilor de apărare din țările socialiste, a luat parte și delegația asociației noastre, și-a ținut lucrările în Palatul Congresului din Parcul de Cultură și Odihnă „Iulius Fucik”. Invitații de peste hotare, precum și cei aproape o mie de delegați cehoslovaci reprezentând peste un milion de membri ai SVAZARM, au ascultat cu interes raportul prezentat de președintele Comitetului Central al SVAZARM, generalul-locotenent C. Hruška.

În cuprinsul raportului a fost subliniată contribuția pe care asociația patriotică cehoslovacă a adus-o și o aduce în importanta operă de întărire a capacității de apărare a patriei. Zeci de mii de cetățeni din R.S. Cehoslovacă au fost pregătiți în diverse sectoare tehnico-aplicative cum sînt: auto-moto, aviație sportivă, radioamatorism, tir etc. Raportorul s-a oprit pe

larg asupra fiecărui sector de activitate în parte, scoțind în evidență atît succesele care au fost obținute, cît și sarcinile de viitor pentru obținerea unor rezultate și mai bune.

Dezvoltarea economiei naționale și creșterea nivelului de trai al populației — s-a arătat în raport — determină o sporire a activității asociației în domeniul auto. De asemenea, o atenție deosebită va trebui acordată pe viitor și radioamatorismului — disciplină strîns legată de dezvoltarea științei și tehnicii celei mai avansate — precum și aviației sportive, tirului etc.,

către care e necesar să fie atrase mase din ce în ce mai largi de cetățeni și mai ales tineret-

Un capitol important al raportului s-a ocupat de munca organelor și organizațiilor SVAZARM. S-a arătat că acestea au obținut pînă acum rezultate bune, dar că, avînd în vedere sarcinile mari care le stau în față, ele vor trebui să-și îmbunătățească permanent activitatea în domeniul organizatoric și de propagandă, că vor trebui să folosească cele mai variate forme de muncă pentru antrenarea unui număr cît mai mare de membri la diferite genuri de pregătire și acțiuni ce se inițiază. Trebuie folosite cît mai mult — a subliniat raportul — acele forme și mijloace specifice asociației care corespund întrutotul intereselor tineretului, care sînt plăcute și instructive — întreceri în cadrul pregătirii de specialitate, concursuri, marșuri aplicative, excursii etc. De asemenea, o atenție deosebită trebuie să se acorde muncii de educație patriotică și cetățenească a membrilor asociației.

Dovedind multă grijă pentru întărirea asociației lor, un mare număr de delegați au luat cuvîntul în cadrul dezbaterilor Congresului, făcînd observații și propuneri interesante, care au ajutat la adoptarea unor hotărîri corespunzătoare.

Participanții la Congres au subliniat cu urale prelungite cuvîntarea tovarășului Jiri Hendrik, membru în Biroul Politic și Secretar al C.C. al Partidului Comunist Cehoslovac. Atmosfera însuflețitoare din sală era o dovadă vie a dragostei și recunoștinței pe care oamenii muncii, întregul popor cehoslovac o poartă Partidului Comunist, încercatul lor conducător.

Cu lungi ovații și urale au fost primite la Congres și saluturile delegațiilor asociațiilor de apărare din țările socialiste. Întreaga sală a fost cuprinsă de entuziasm atunci cînd a luat cuvîntul președintele DOSAAF-U.R.S.S., generalul de armată D.D. Leliușenco, care, în 1945, cu brigada sa de tancuri, a eliberat Praga din ghiarele fasciștilor. A fost o puternică manifestare a internaționalismului socialist, a încrederii nestrămutate a poporului frate cehoslovac în tăria și invincibilitatea lagărului socialist.

★

Dar pe prietenii cehoslovaci, pe membrii SVAZARM i-am putut întîlni nu numai în sala Congresului, ci și în alte împrejurări. I-am văzut și le-am admirat pregătirea și măiestria cu ocazia diferitelor manifestări închinete Congresului, i-am cunoscut în producție, la locurile lor de muncă, din fabrici, uzine, instituții. Ne-am dat seama că alături de toți oamenii muncii din







leșit într-o poiană în care ardea un foc mare, bine alimentat cu vreascuri. În jurul focului se afla o mulțime de băieți și fete ce cîntau un cîntec în care se vorbea despre lupta partizanilor împotriva ocupanților fasciști. Erau tineri din diferite regiuni ale țării, veniți la odihnă și, după cum am aflat, focurile de tabără fac parte din mijloacele des folosite pentru recreerea și educația patriotică a oamenilor muncii.

La înapoiere, după ce am petrecut cîteva ore plăcute în mijlocul acestor tineri, însoțitorul nostru, tovarășul Kubečka Frantisek, președinte al Comitetului SVAZARM al regiunii Ostrava, ne-a condus pe o altă cărare unde am întîlnit un monument din lemn, înălțat în memoria partizanilor cehoslovaci căzuți în luptele pentru eliberarea acelor locuri. Am privit îndelung șirul de nume încrustate în lemnul monumentului, în timp ce în vale străluceau ca niște mărgăritare luminile Frenstadului. Mai departe, în zare, spre Ostrava o auroră se înălța deasupra furnalelor și combinatelor metalurgice, iar dinspre focul de tabără ajungeau pînă la noi acele versuri atît de binecunoscute „pîn' la unul o să piară, dușmanii poporului...”

... Da, dușmanii poporului au fost înfrinți și izgoniți din țările socialiste, dar ei nu au pierit de peste tot. Încurajați și finanțați de cercurile agresive din Occident, militariștii vest-germani scot din nou ghiarele, rînjesc din nou colții. Visurile lor nebunești însă îndreptate spre noi, spre grădina țărilor lagărului socialist în care înfloresc florile vieții noi, ale bunăstării, fericirii și păcii, sînt sortite eșecului. Noi ne cunoaștem bine datoria: muncim cu însufleșire pentru pace, pentru construirea unui viitor mai bun și, totodată, în strînsă unire cu celelalte popoare frățești, ne pregătim să fim întotdeauna capabili de a ne apăra patria, de a apăra independența și libertatea lagărului socialist din care facem parte.

E tocmai una din ideile ce au străbătut ca un fir roșu lucrările celui de-al II-lea Congres al SVAZARM, lucrări la care a luat parte și delegația asociației noastre.

I. HOABĂN

R.S. Cehoslovacă membrii SVAZARM muncesc cu elan nestăvilit pentru întărirea și înflorirea patriei lor socialiste.

În zilele de după Congres, delegația asociației noastre a vizitat regiunea și orașul Ostrava — inima de oțel a Cehoslovaciei. În această regiune, care dă cea mai mare parte din producția de oțel și cărbune a Cehoslovaciei, am fost oaspeții mai multor întreprinderi și fabrici, printre care și marele Combinat metalurgic „Clement Gottwald” construit în anii puterii populare.

Mulți dintre inginerii, tehnicienii și muncitorii întreprinderilor pe care le-am vizitat ne-au vorbit despre suferințele pe care le-au îndurat în timpul ocupației germano-fasciste. Ei au scăpat ca prin minune din lagărele de concentrare fasciste și aproape toți au avut pe cîte cineva din familie care a fost ucis. După eliberarea țării lor de către Armata Sovietică, alături de care au luptat și mulți fii ai poporului român și cehoslovac, oamenii muncii din R.S. Cehoslovacă au obținut succese importante în opera de construire a societății socialiste dezvoltate, ce o desfășoară sub conducerea încercatului Partid Comunist Cehoslovac.

Ei ne-au arătat cu bucurie realizările lor și, totodată, s-au interesat îndeaproape de succesele oamenilor muncii din patria noastră.

Primirea caldă, apropiată, pe care oamenii muncii cehoslovaci ne-au făcut-o peste tot pe unde am fost, ne-a făcut să ne simțim în mijlocul unor prieteni devotați, de nădejde.

★

Într-una din serile petrecute în Cehoslovacia, am fost invitați să facem o plimbare prin împrejurimile hotelului „Vlcina” unde eram găzduiți. „Vlcina” înseamnă „Pui de lup”. Hotelul se află într-o pădure, lîngă orașelul Frenstad. După cîteva sute de metri de drum prin pădure, am





CONSTRUCȚIA  
UNUI

POLIGON

Într-un articol publicat anterior s-au dat indicații generale cu privire la construirea poligoanelor de tir. În rândurile ce urmează dăm detalii constructive amănunțite.

Dimensiunile terenului pe care se amplasează poligonul se stabilesc în funcție de numărul locurilor de tragere și de distanța de tragere astfel:

Pentru probele de 50 m. Dacă vrem ca lățimea unui loc de tragere să aibă 1,20 m, atunci pentru un număr oarecare (n) de locuri, lățimea terenului pe care se amplasează poligonul va trebui să fie  $1,20 \times (n + 1)$  plus 1 m dacă instalația de protecție laterală se face din zidărie sau beton, sau 3 m dacă pereții se fac din pământ. De exemplu lățimea terenului pentru un poligon cu 10 locuri de tragere, cu pereții de zidărie sau beton, trebuie să fie  $(1,20 \times 11) + 1 = 14,20$  m.

În ceea ce privește lungimea terenului, ea trebuie să fie:  $50 + 10 + 5 = 65$  m, în care 50 m reprezintă distanța de tragere, 10 m reprezintă amenajarea de protecție din spatele liniei de ținte (biuta de pământ) și 5 m reprezintă spațiul pentru pavilionul de tragere. În cazul instalației de protecție din zidărie, lungimea totală a terenului se poate reduce la 60 m.

Pentru probele de 300 m dimensiunile sînt următoarele: lățimea =  $1,50 \times (n + 1)$  plus 1 m dacă instalația de protecție laterală se face din zidărie sau beton și 10 m dacă pereții laterali se fac din pământ; lungimea terenului va fi:  $300 + 35 + 5 = 340$  m, în care 300 m reprezintă distanța de tragere, 35 m reprezintă instalația de protecție din spatele liniei de ținte (biuta de pământ), iar 5 m reprezintă pavilionul. De exemplu, pentru amenajarea în cîmp deschis a unui poligon de calibru redus de 20 locuri, dimensiunile vor fi:

lățime =  $1,20 \times (20 + 1) + 1 = 26$ ; lungime = 65 m. În cazul unui poligon de calibru mare: lățimea =  $1,50 \times (20 + 1) + 10 = 42$ ; lungimea = 340 m.

Majorarea lățimii la poligoanele de calibru mare față de cele de calibru redus este determinată de lungimea șanțului de ținte, care este calculat în funcție de necesarul instalației unui panou de ținte cu interspațiile respective, de 1,50 m. Bineînțeles că acest lucru ridică și costul pavilionului de tragere, a cărui dimensiuni se ridică de la 26 m la 42 m lungime. Pentru economie însă, se poate da terenului o formă trapezoidală, păstrîndu-se pentru pavilion dimensiunile de calibru redus, deci 26 m, iar pentru lungimea șanțului, necesarul de 42 m.

Instalațiile de protecție. În spatele țintelor se amenajează un zid protector de pământ (biută), cu înălțimea minimă de 4 m pentru poligoanele de calibru redus și 10 m pentru cele de calibru mare. Distanța de la malul de pământ pînă la șanț trebuie să fie de cel puțin 1,50 m. Umplutura de pământ se execută în straturi de pământ de 20—30 cm, udate și bine bătute. Pământul necesar umpluturii se scoate din cîmpul de tragere, unde rămîne astfel o adîncitură de 0,50—1,00 m.

Protecția laterală se realizează prin pereți de pământ, sprijiniți cu ajutorul unui gard de nulele. Înălțimea acestor pereți trebuie să fie de cel puțin 2 m la poligoanele de calibru redus și 3 m la cele de calibru mare.

Gardul de nulele împletite se execută astfel: se plantează bulumaci de esență tare (salcîm, stejar), de 3—4 m lungime, la distanța de 1—1,20 m unul de altul. Înainte de a fi plantați, se ung cu carbolineum sau se ard la suprafață. Pentru a-și păstra poziția verticală, bulumacii se ancorează. Ancora se face dintr-o bucată de fier rotund de 5 mm diametru, fixată printr-un țărșuș bătut la 1,50 m distanță de stîlp. Perețele se confecționează prin împletirea de nulele în jurul stîlpilor, în două sensuri.

Pentru garantarea securității, în poligon se mai prevăd și opritoare de gloanțe sau parabaluri. Acestea se montează transversal pe cîmpul de tragere, iar distanța față de linia de tragere se determină cu ajutorul diagramei traiectoriilor

protecțiilor ce depășesc biuta. Parabalul se execută din lemn pentru poligoanele de calibru redus și din zidărie pentru poligoanele de calibru mare.

Șanțul țintelor se execută transversal cu terenul de tragere, la 50—100 sau 300 m distanță de linia de tragere. El adăpostește instalația de ținte. Fiecărui post de tragere îi corespunde, în șanț, o țintă, care se fixează în punctul de intersecție a perpendicularei dusă din axul postului de tragere pe linia țintelor. La poligoanele de calibru mare, care au cîmpul de tragere evazat, se admite o deviere față de perpendiculară pînă la 10 m.

Pereții șanțului se izolează cu zidărie din platră uscată, zidărie de cărămidă, din beton sau cu un gard din nulele împletite pe bulumaci. Adîncimea șanțului trebuie să fie de minimum 2,20 m, iar lățimea de 2—3 m. Deasupra șanțului se execută o copertină de protecție de cca 1 m. Instalația de ținte este astfel executată, încît observatorii să le poată manevra din șanț, în mod independent, fără a stînjiți tragerea.

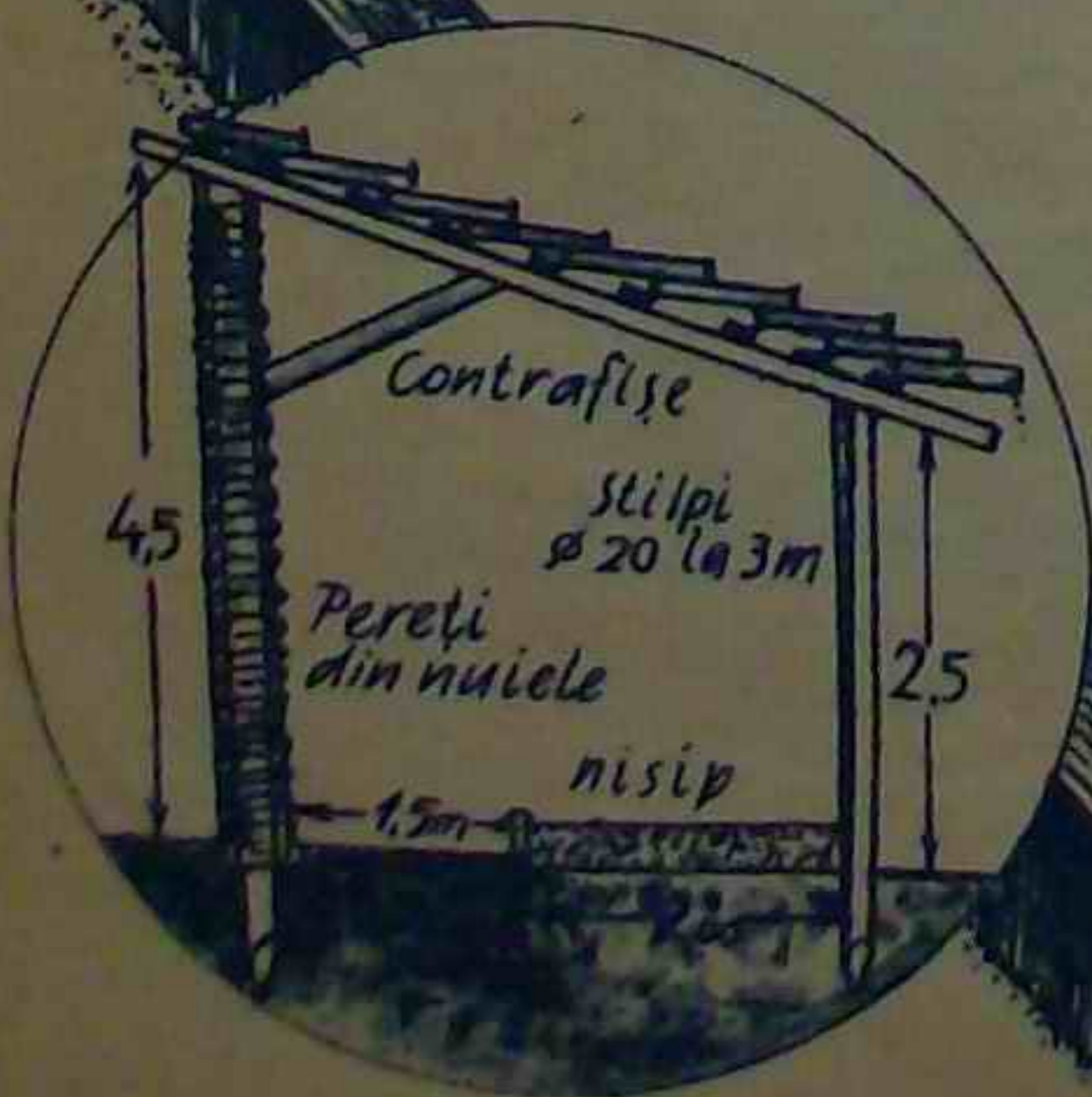
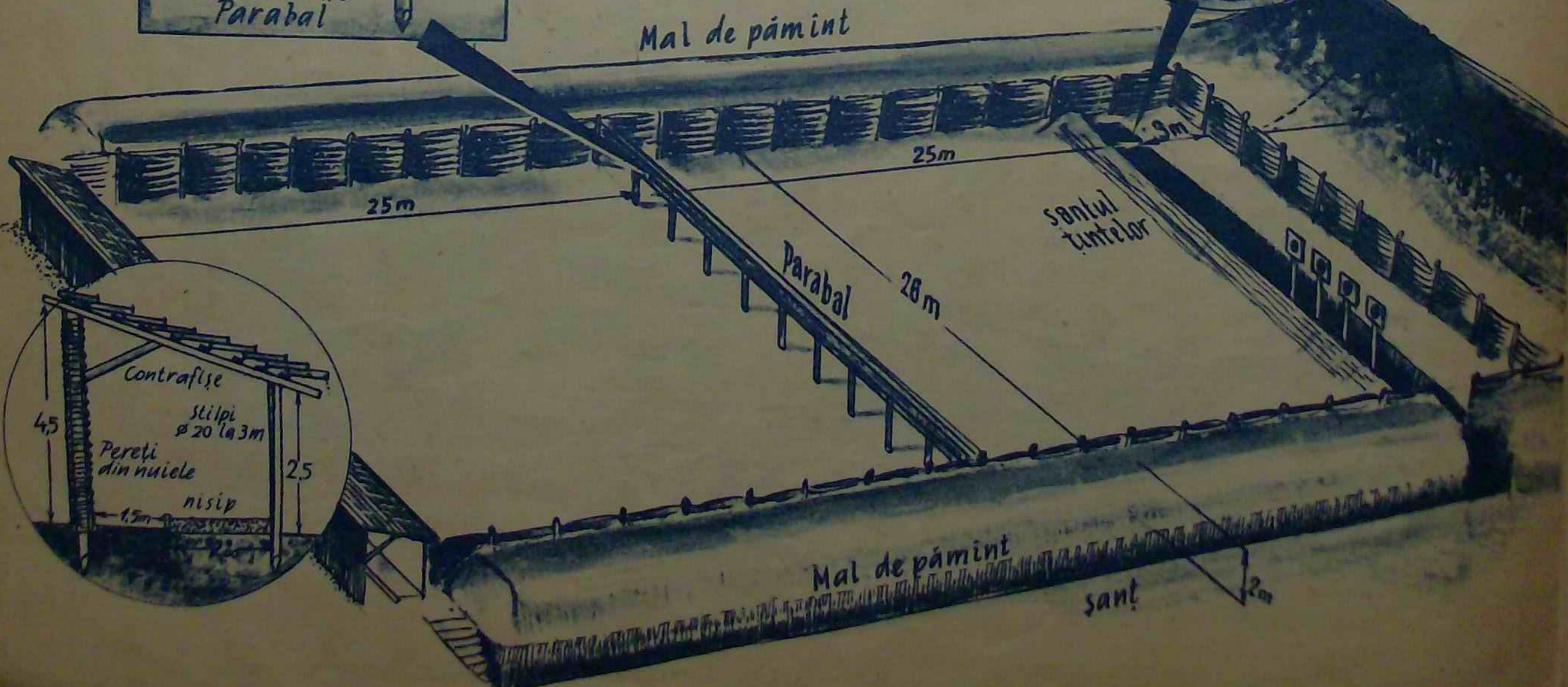
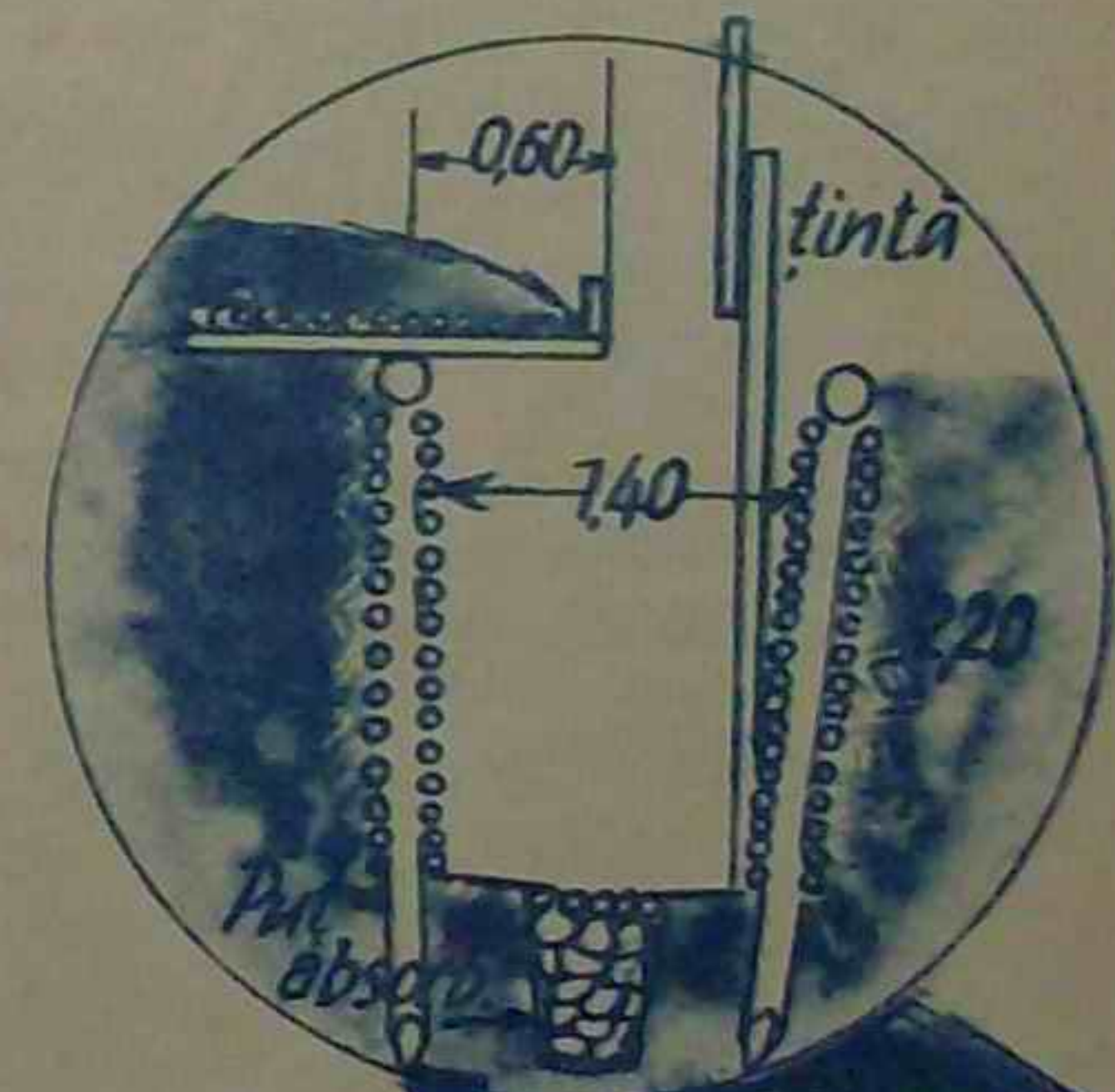
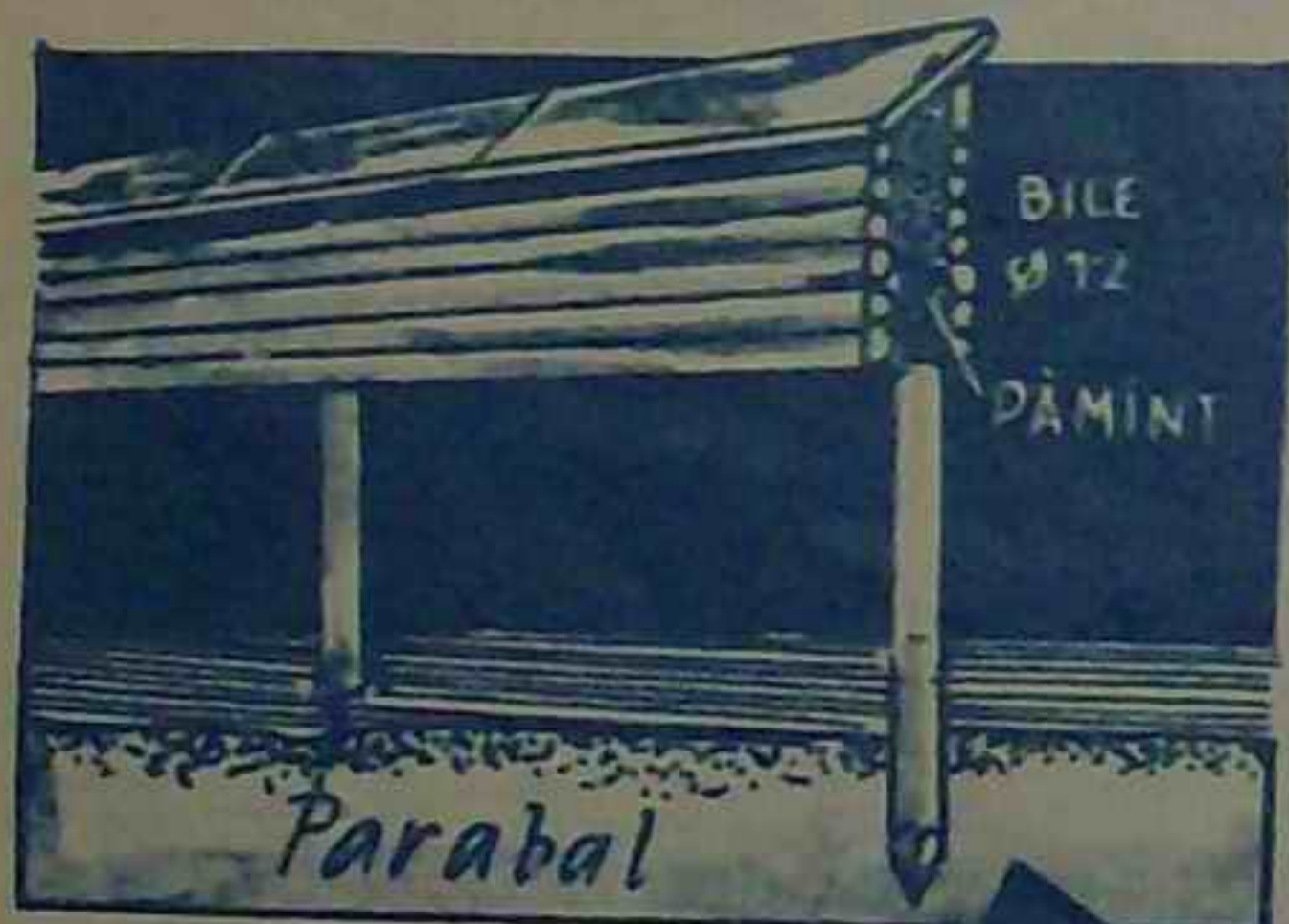
Instalația de ținte poate fi executată din panouri mobile, fixate cu ajutorul a două cîrlige pe o grindă care merge continuu pe toată lungimea șanțului, sau prin panouri rotative fixate la capetele unei grinzi ce se rotește în planul vertical al liniei de ținte. De asemenea, această instalație mai poate fi făcută și din panouri rotative, cu rotația perpendicular pe linia de ținte.

Nivelul țintei ridicată pentru tragere trebuie să fie la 0,60 m față de buza șanțului la calibru redus și 1,00 m la calibru mare.

Utilizarea poligoanelor constă din: o instalație pentru depozitarea armelor; rastele; masă specială pentru curățit armamentul; vergele de oțel cu anexe respective; accesorii.

Un poligon trebuie să mai fie de asemenea dotat cu instalații de semnalizarea loviturilor (lunete, palete etc).

Ing. P. CIȘMIGIU  
maestru al sportului







# ARME AUTOMATE *portative*

Armamentul portativ a suferit foarte multe transformări în ultimul timp, în scopul automatizării lui. Aceste transformări au dus la apariția unei mari diversități de tipuri de pistoale automate, de puști automate și semiautomate, de puști mitraliere și de mitraliere.

Deși diferite prin particularitățile lor constructive, armele automate portative existente astăzi au totuși unele puncte comune care permit clasificarea lor sistematică. O astfel de clasificare, propusă de specialiștii sovietici Fedorov și Blagonravov le împarte în patru mari grupe, după criteriul principiului de realizare a funcționării, și anume: clasa automatelor care folosesc energia de recul; clasa automatelor care funcționează pe principiul utilizării unei părți din energia gazelor rezultate din arderea pulberii; clasa automatelor care se bazează pe energia tăierii glonțului în ghinturi; clasa automatelor care folosesc principii combinate de funcționare. La rândul lor, aceste clase se împart în grupe și subdiviziuni, așa cum se arată în figura 1. Să ne oprim, pe scurt, asupra celor mai reprezentative dintre ele.

## ARME AUTOMATE CU ÎNCHIZĂTOR LIBER

Așa cum arată și numele, armele de acest tip au închizătorul liber, nefixat de vreo piesă a cutiei mecanismului (fig. 2, poziția 1). Închizătorul este o piesă masivă, metalică, în interiorul căreia se găsește percutorul cu arcul său. La partea din față a închizătorului este fixată ghiara extractoare. La partea de jos (pe care este ghidat înainte și înapoi în timpul reculului), închizătorul are un prag de armare, iar în partea din spate se sprijină pe arcul recuperator, fixat pe o tijă care intră cu un capăt într-un canal special.

Deși extrem de simplu prin construcția sa, acest tip de armă poate efectua automat următoarele operații: darea focului, deschiderea închizătorului, extragerea tu-

bului cartuș, încărcarea armei și închiderea închizătorului. Iată cum se realizează acest lucru.

Să presupunem că închizătorul, împins de arcul său recuperator, se găsește în poziția spre înainte, închizând perfect țeava la partea sa de dinapoi, și că s-a tras o lovitură. În acest caz, sub acțiunea gazelor rezultate din arderea pulberii aflată în tubul cartuș, blocul închizătorului este împins spre înapoi. Din cauza greutateii sale foarte mari în comparație cu greutatea glonțului, închizătorul se deplasează foarte puțin către înapoi, în timpul cît glonțul se mai află încă în canalul țevii și, de aceea, în această perioadă, gazele nu pot scăpa prin partea de dinapoi a țevii. Totuși, ele reușesc să scoală din inerție închizătorul și, apăsînd pe fundul tubului cartuș, îl împing pe acesta spre înapoi. Tubul cartuș este ținut însă lipit cu fundul de închizător de către ghiara extractoare, care, fiind apăsată de un arc, stă cu ciocul său în șanțul circular al tubului cartuș. Apăsarea pe tub este comunicată deci închizătorului, care pornește înapoi, comprimînd arcul recuperator. Se înmagazinează astfel o parte din energia de recul, care va folosi pentru revenirea închizătorului în poziția sa inițială.

În timpul cursei închizătorului spre înapoi, ghiara extractorului trage afară tubul din camera cartuș și-l ține lipit de închizător pînă ce este lovit de o pirghie (prag) denumită aruncător. Scăpînd din ghiara extractorului, tubul este aruncat prin fereastra manșonului țevii. Continuîndu-și cursa de recul, percutorul este tras spre înapoi de o altă pirghie (prag) de armare.

Șocul de recul este preluat de amortizorul fixat la capătul tijei arcului recuperator. Sub acțiunea arcului recuperator, care începe să se destindă, începe cursa spre înainte a închizătorului. În calea sa, închizătorul găsește un alt cartuș ridicat în fața camerei cartușului de către împingătorul de cartuș, sub acțiunea arcului încărcătorului. Se realizează astfel încărcarea armei cu un nou cartuș, urmată de percuția capsei și de plecarea loviturii.

Cîtă vreme trăgaciul este apăsător, dacă pirghia așa-numitului schimbător de foc este fixată în poziția „foc automat”, totul se repetă pînă la plecarea ultimei lovituri.

Așa cum se menționează în articolul „Klassi i tipii avtomaticheskovo oruziia”, semnat de S. Mușinov în nr. 8/1960 al revistei „Voennie Znania”, sistemul de automat cu închizător liber este folosit în construcția automatului Șpaghin (P.P.S.), a automatului Sudaev și a altor arme automate sovietice.

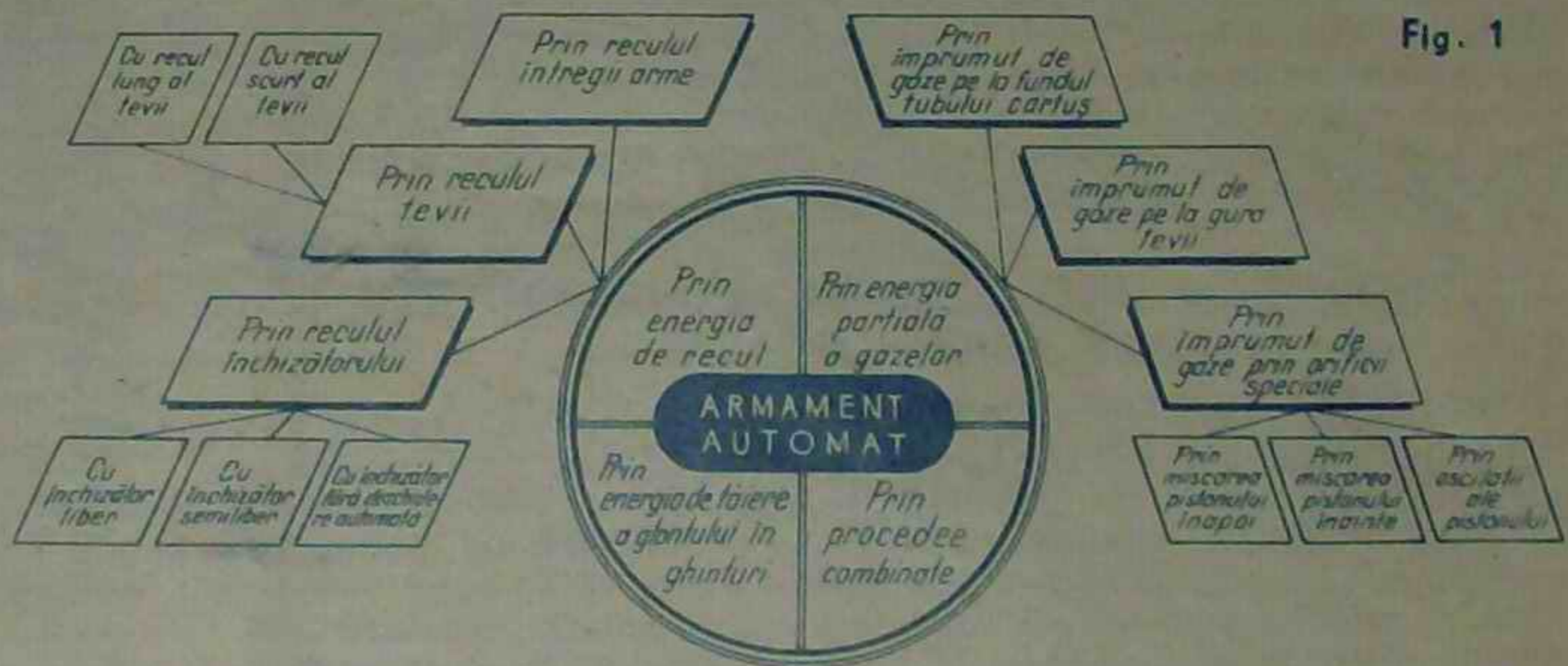
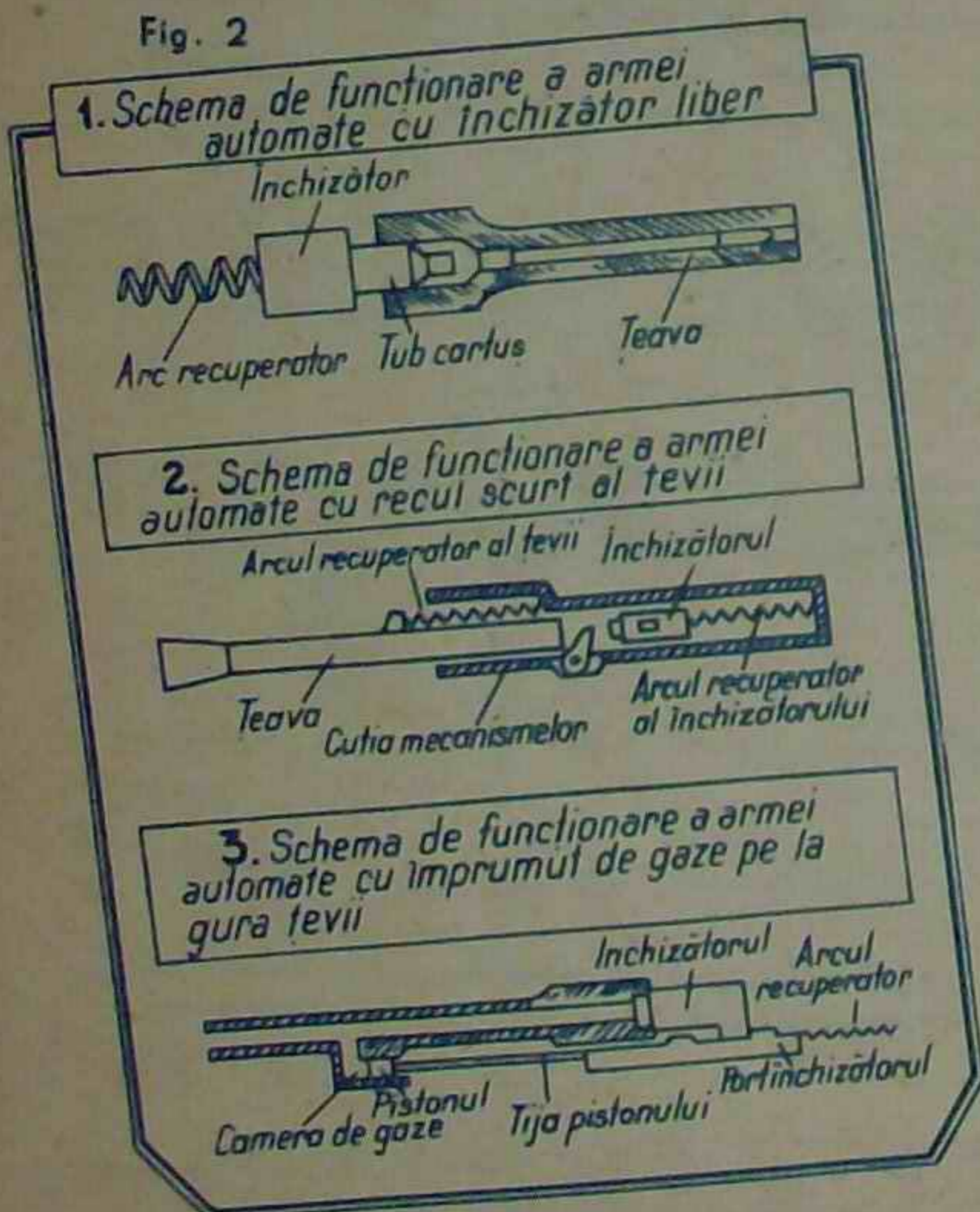


Fig. 1

Fig. 2



Pușca automată care, pentru a fi încărcată, se frînge ca arma de vînătoare. Funcționează pe principiul folosirii energiei gazelor care se scurg prin orificiile practice în pereții țevii

Automatul cu închizător liber este foarte simplu prin construcția sa, este destul de ieftin, se minuieste ușor și se poate întreține fără dificultăți. Ceea ce împiedică însă generalizarea folosirii acestui tip de sistem automat este greutatea foarte mare a închizătorului (la o pușcă automată de calibru ceva mai mare, închizătorul acesteia ar trebui să cântărească 2,5 kg, ceea ce este foarte mult).

Un neajuns al automatului cu închizător liber și cu amortizor de recul este neuniformitatea funcționării armei de la o lovitură la alta în timpul tragerii foc automat.

## ARME AUTOMATE CU RECVL SCURT AL ȚEVII

Primul automat din lume a fost construit în anul 1916 de cunoscutul armurier rus V.G. Fedorov. Principiul său de funcționare — pe care-l întîlnim mai tîrziu la foarte multe tipuri de pistoale și pistoale automate — se bazează pe reculul scurt al țevii și reculul lung al închizătorului. Este un principiu destul de mult folosit și în construcția unor tunuri antiaeriene automate de calibru mic.



În ce constă acest principiu? Așa cum se poate urmări pe schița din fig. 2 (poziția 2), automatul de acest tip are țeava mobilă. La plecarea loviturii, închizătorul, care face la început corp comun cu țeava, o trage pe aceasta puțin înapoi, consumând astfel o parte din energia de recul. Când țeava a parcurs o distanță bine stabilită și a comprimat pînă la un anumit grad arcul său recuperator, se produce desprinderea închizătorului de țeavă (o pîrghie aflată în calea masei reculante separă cele două piese).

Pe timpul cursei sale spre înapoi, închizătorul efectuează două operații importante: extracția și evacuarea tubului cartuș. În acest timp se produce și armarea percutorului, pregătindu-se deci condițiile pentru tragerea loviturii următoare.

Cînd țeava a revenit complet dinrecul, pleacă și închizătorul în cursa de revenire, efectuînd următoarele operațiuni: încărcarea camerei cartuș cu o nouă lovitură, închiderea canalului țevii la partea sa de dinapoi, darea focului (percuția capsei).

Marea siguranță în funcționare a acestui sistem și robustețea sa au determinat extinderea lui la diferite tipuri de arme automate. Un neajuns important al acestei grupe de arme automate îl constituie faptul că schema sa de construcție este foarte complicată.

## ARMAMENT AUTOMAT CU ÎMPRUMUT DE GAZE

Un alt tip caracteristic de armament automat foarte răspîndit este armamentul automat cu împrumut de gaze (fig. 2, poziția 3). Într-o schemă simplă de organizare, acest tip de armă automată se prezintă astfel: țeava are practicate în pereți niște orificii în jumătatea sa dinspre gură. Prin aceste orificii se poate comunica direct cu o cameră în care se află un piston, denumită cameră de gaze. Pistonul este prins în capătul unei tije în prelungirea căreia se află un cadru metalic care poartă închizătorul — numit portînchizător.

Să urmărim funcționarea de principiu a unei puști mitraliere cu împrumut de gaze. Cînd glonțul, deplasîndu-se prin canalul țevii, trece de orificiile amintite, o parte din gaze intră în camera de gaze și apasă pe piston. Aceasta se deplasează spre înapoi, împingînd tija și portînchizătorul. O dată cu portînchizătorul pornește înapoi și percutorul. Prin profilul său, percutorul deblochează două zăvoare care fixau închizătorul la partea mobilă a armei, astfel că pornește și el înapoi, extrăgînd tubul cartuș. La revenire, închizătorul se înzăvorește tot datorită deplasării (avansării) corpului percutorului independent de blocul închizător și împreună cu portînchizătorul. Numai după ce a fost asigurată închiderea completă și sigură a țevii la partea dinapoi, vîrfurile percutorului percutează capsă prin continuarea cursei sale spre înainte.

Așa cum se menționează în articolul citat mai sus, din acest tip de armă fac parte pușca mitralieră sovietică Degtearev, automatul Kalașnikov și mitralierele Gorionov și D.S.K.

## TENDINȚE ÎN DEZVOLTAREA ARMAMENTULUI AUTOMAT PORTATIV

Principala tendință în dezvoltarea armamentului portativ este simplificarea construcției sale și, prin aceasta, micșorarea simțitoare a greutății lui. Totodată, se urmărește realizarea următoarelor deziderate: siguranța în funcționare, robustețea, întreținerea ușoară, posibilitatea de a înlocui fără dificultăți o piesă deteriorată, reducerea prețului de cost. În afară de aceasta, specialiștii acordă o atenție deosebită creșterii continue a vitezei de tragere și a preciziei la țintă a loviturilor. Se înțelege că îndeplinirea acestei ultime cerințe depinde și de gradul de perfecțiune a muniției folosite.

Iată cîteva caracteristici care se urmăresc a se realiza pentru puștile automate moderne: greutatea — cel mult 4 kg; lungimea — sub 1 m; cadența de tragere 500—700 lovituri pe minut; obținerea unei traiectorii razante și posibilitatea folosirii în timpul tragerii a lunetei.

Aceste caracteristici sînt menționate în lucrarea „Novoe v voennoi tehnike” (Moscova, 1958), lucrare din care au fost extrase și desenele ce însoțesc articolul de față.

Ing. Dan ȘTEFĂNESCU



Carablnă automată cu balonetă rabatabilă

Automat cu pat rabatabil și cu balonetă ce funcționează pe principiul închizătorului liber

TELEFONIE RADIORELEU RADIOLOCAȚIE  
RADIO FOTOTELEGRAFIE TELEVIZIUNE

P

e cîmpul de luptă, toate unitățile și subunitățile sînt legate între ele. Frontul este întotdeauna și în orice clipă legat cu spatele. Fără transmisiuni nu se dă nici o luptă sau bătălie. De aceea, transmisiunile au fost

denumite, pe bună dreptate, „nervul” armatei.

Mijloacele pentru comunicarea rapoartelor și ordinelor s-au folosit încă de la apariția războiului în viața societății. Ele se deosebeau însă foarte mult de transmisiunile de astăzi, ajunse la un înalt nivel de perfecționare tehnică.

## De la focurile de semnalizare la radio

Pe cîmpurile de bătălie ale antichității, luptătorii nu pierdeau legătura cu șeful lor. Șeful supraveghea cu atenție totul, dirija singur bătălia și dădea comenzi cu glas tare. Atunci cînd zgomotele îi acopereau cuvintele, semnalul convenit era dat cu ajutorul cornului, al fluierului sau al focului.

Dar armatele creșteau de la o epocă la alta și comandantului îi venea din ce în ce mai greu să mențină legătura cu luptătorii săi. Cînd s-au inventat puștile și tunurile, conducerea armatei a devenit mai dificilă. Acum, comandantul suprem a început să-și conducă trupele, transmînd ordinele printr-un lanț de luptători — telefonul viu; la distanțe mai mari, el trimitea curieri pe jos sau călări. Ulterior s-a apelat și la alte mijloace și metode: focurile de semnalizare, ștafetele, porumbeii călători, cîinii agenți de transmisiuni etc.

Dezvoltarea artei militare impunea însă o legătură rapidă și sigură, permanentă și durabilă. O asemenea legătură a fost creată cu ajutorul electricității. Legătura electrică, telefonică și telegrafică a fost introdusă în armată în a doua jumătate a secolului trecut și a devenit în scurt timp cel mai important mijloc de transmisiuni pe cîmpul de luptă în cadrul diviziilor, regimentelor, bateriilor de artilerie.

Transmisiunile cu fir au fost folosite pe o scară extrem de mare în timpul primului război mondial. Foarte curînd însă ele au început să nu mai corespundă pe deplin cerințelor cîmpului de luptă și, pentru aceasta, s-a apelat la radio.

În timpul celui de-al doilea război mondial, transmisiunile radio au devenit mijlocul prin-



# NERVUL ARMATEI



cipal pentru conducerea trupelor. Acest lucru este demonstrat de următoarele fapte: în anul 1943, o stație de radio de putere mijlocie a avut un trafic lunar de 2.900 grupe; în anul 1944 traficul a crescut la 5.600 grupe, iar în anul 1945 acesta a atins cifra de 14.000 de grupe de fiecare stație radio.

Parcul de stații radio s-a mărit an de an în cadrul armatelor, cuprinzând absolut toate eşaloanele militare de la pluton la comandament suprem. A crescut numărul de stații și puterea lor. Astfel, astăzi, în armată găsim stații radio mici, ușor de purtat, cu o putere de câteva sutimi de wați, alături de stații de radio care sînt montate pe mașini grele și au o putere de câteva zeci de Kw.

## De la radio la radioreleu și televiziune

Încă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, în afară de transmisiunile cu fir și de transmisiunile radio, au început să se folosească în armată noi mijloace de legătură — radioreleele. Acestea imbinau calitățile bune ale mijloacelor de radio cu cele ale mijloacelor cu fir. Fiind la fel de operative ca și stațiile de radio, stațiile radioreleu realizau legătura telefonică și telegrafică, eliminînd liniile în cablu, care se întindeau greu și nu mai corespundeau ritmurilor înalte ale desfășurării acțiunilor de luptă.

Astăzi, toate armatele folosesc legătura multicanală (4, 6, 12 și 24 căi) realizată cu stațiile radioreleu pe unde metrice, decimetrice și centimetrice, marcîndu-se o perfecționare importantă a conducerii trupelor, care se efectuează în condiții extrem de complexe.

În perioada postbelică s-au dezvoltat însă și alte forme de legătură între diferite eşaloane militare, impulsionate chiar de dezvoltarea tehnicii radioreleelor. Este vorba de legătura fototelegrafică și prin televiziune.

Fototelegrafia reprezintă mijlocul tehnic cu ajutorul căruia se realizează transmiterea imaginilor fixe: fotografii, hărți, schițe, desene, grafice, texte scrise de mînă. Transmiterea directă a tot felul de documente de luptă reprezintă o calitate prețioasă a aparatelor fototelegrafice. Automatizarea prelucrării documentelor transmise și recepționate la aceste aparate reduce considerabil munca statelor majore, ridicînd operativitatea lucrului organelor de conducere.

Introducerea televiziunii în armată reprezintă un salt și mai important în perfecționarea formelor de legătură. Importanța folosirii televiziunii în scopuri militare a fost comparată de specialiștii militari cu aceea a rachetelor și armamentului atomic. Într-adevăr,

în condițiile luptei moderne, cînd factorul timp este atît de hotărîtor, comandanții și statele majore pot primi din oricare sector de luptă orice informație vizuală și vorbită, fără ca aceasta să mai fie reținută și prelucrată la diferite eşaloane. Desigur, televiziunea în armată este abia la început, însă așa cum o arată faptele, dezvoltarea ei se va face într-un ritm rapid.

## În lupta cu cercetarea radio și bruiajul radio inamic

Alături de războiul pe pămînt, în aer, pe mare și sub apă, se dă lupta și în eter. Comunicările transmise prin radio cu ajutorul energiei electromagnetice sînt recepționate atît de trupele proprii, cît și de inamic. Din radiogramele interceptate, inamicul poate trage concluzii prețioase asupra acțiunilor trupelor proprii, putîndu-se desconfira secrete militare importante. De aceea, în exploatarea mijloacelor radio, radiotelegraștii respectă o disciplină severă.

Adesea însă, radiotelegraștii lucrează intenționat pentru interceptare. Ei transmit comunicări false, conținînd pe faptul că inamicul le va intercepta și, indus în eroare, el va întreprinde anumite acțiuni favorabile trupelor proprii. Uneori, radioul este folosit pentru a sugera inamicului ideea superiorității forțelor proprii într-un sector oarecare.

În timpul celui de-al doilea război mondial a apărut și bruiajul radio. Bruiajul radio se execută pentru întreruperea legăturilor și dezorganizarea conducerii trupelor. Ori, fără legătură nu există conducere, nu se

poate duce lupta, este imposibilă victoria. Eficacitatea bruiajului s-a demonstrat în multe rînduri, numai că tehnica bruiajului este complicată și costisitoare.

Toate aceste activități preocupă astăzi în mare măsură pe specialiștii militari, iar în lucrările de specialitate a și început să se încetățenească un nou termen — termenul de „război electronic“.

★

Astăzi, arma atomică și termonucleară, rachetele, radiolocatoarele și altă tehnică complexă militară schimbă profund fizionomia acțiunilor de luptă. Se spune, și pe bună dreptate că, în războiul modern, soarta luptei se poate hotărî în câteva minute sau chiar secunde. Cea mai mică întârziere poate aduce mari neajunsuri. Ca urmare a acestei dezvoltări, rolul legăturilor de transmisiuni a crescut și mai mult. Conducerea trupelor și armamentul de luptă modern au nevoie de sisteme noi de transmisiuni, care să permită în minimum de timp transmiterea informațiilor, comenzilor și ordinelor de luptă între diferite eşaloane.

Din cele de mai sus rezultă că militarii transmisioniști trebuie să posede o înaltă cultură tehnică pentru a putea exploata cu tot randamentul complicatele instalații radioelectronice din dotarea trupelor. Pe umerii lor apasă o mare răspundere, răspunderea de a păstra cu orice preț legătura neîntreruptă între organele de conducere, de a asigura transmiterea la timp a informațiilor.

Ing. I. I. ANGHELOIU

## VIITORII CONSTRUCTORII DE AVIOANE

În Moscova există mai multe Case ale Pionierilor. Fiecare din ele au și cîte o secție de aeromodelism în care elevii îndrăgostiți de aviație învață să construiască diferite aeromodele. Ocupația este interesantă, dar destul de dificilă pentru niște copii de 10-12 ani, hotărîți să realizeze modele care să nu se deosebească cu mult de acele uriașe aeronave. Toți acești mici constructori se străduiesc să obțină succese în munca lor, deoarece tind să devină membri ai Clubului Constructorilor de Aeromodele din Moscova. În el nu sînt admiși decît acei care au frecventat cursurile secției de aeromodele a uneia din Casele Pionierilor și au obținut titlul de sportiv aeromodelist. Pentru tinerii aeromodeliști, clubul este o Universitate, în care, pe lângă diversitatea materialelor puse la dispoziție gratuit, ei pot solicita sfaturi unor încercați și experimentați instructori.

Clubul este frecventat astăzi de peste 500 membri. Unii dintre ei sînt încă la primele modele, alții au și construit aeromodele cu reacție și chiar teleghidate. În decursul existenței sale Clubul constructorilor de aeromodele din Moscova a format numeroși și talentați constructori de aeromodele. Printre ei se află Iuri Sokolov (planoare) și Iuri Șirotkin (modele captive) de mai multe ori campioni și cîștigători a numeroase concursuri interne și internaționale.

Dacă membrii acestui club înregistrează asemenea performanțe, ele se datoresc în primul rînd condițiilor deosebite pe care Partidul Comunist și Guvernul Sovietic le creează pentru practicarea acestei frumoase discipline.





upă trei valuri prelungi, detunânde, urma o perioadă de aparentă liniște; marea parcă își regrupa forțele, îndirjindu-le și mai mult asupra țărmlui. Apoi, zidul de apă se înălța din nou, clocotind, se năpustea cu minie sporită, izbea în dig și ricoșa în sus, răspîndindu-se în mii de stropi rotunzi și grei, care cădeau ca grindina. Nori de plumb alunecau pe cer, tăcuți și repezi, vecini cu fața mării, și apa împrumuta culoarea lor vînătă. Zeci și sute de creste înspumate goneau, ca niște turme de berbeci, pe coama valurilor. Marea se dezlănțuise cumplită și urletul ei se împletea cu vuietul furtunii.

În încăperea era liniște; se auzea numai tictacul cronometrului din perete și, din cînd în cînd, zumzetul geamurilor în care vîntul se opintea zadarnic. Ofițerul de serviciu se

întoarse de la fereastră și luă receptorul telefonului interior:

- Nimic nou despre „R-305”? — Întrebă el.
- Nimic, tovarășe căpitan de rangul trei.
- Imediat ce luați legătura cu el, raportați-mi.
- Am înțeles!

Se întoarse către masa cea mare, acoperită cu sticlă, pe care era desenată regiunea apuseană a Mării Negre, cu porturi și faruri. Macheta navei „R-305” rămînea nemișcată, ca un semn mut de întrebare, undeva la mijlocul hărții, între coordonatele pe care le dăduse ultima oară. Aparatele de radiotelegrafie continuau să tacă, semn că se întîmplase ceva neobișnuit. Ofițerul de serviciu se gîndi la nava din larg, singură în mijlocul apelor involburate. De ce n-au transmis coordonatele la ora fixată? De ce nu răspund la apelurile radio?

Telefonul sună strident în încăperea. Plin de speranță, ofițerul ridică receptorul, dar în loc de vestea bună pe care-o aștepta, auzi aceeași întrebare, îngrijorată, din partea comandantului de divizion:

— Nimic nou despre „R-305”?

— La ora cincisprezece se afla la travers de farul circular. La ora șaisprezece trebuia să intrăm din nou în legătură radio, dar nu răspunde.

— Bine. Voi raporta să-l caute cu radiolocația! — hotărî comandantul divizionului.

„Ce s-o fi întîmplat acolo, pe „R-305”? — se întrebă ofițerul de serviciu, întorcîndu-se iarăși la fereastră care da spre mare.

★

Pe „R-305” lupta cu furtuna era în toi. Chinuți de efortul de a rămîne în picioare la toate înclinările navei și la smuciturile motoarelor, înăbușiți de mirosul de ulei fierbinte, amețiți de imaginea orizontului în necontenită legănare, marinarii erau cu toții la posturi, istoviți, dar neînvinși. Locotenentul Mircea Predescu stătea sus, pe comandă, alături de căpitanul de rangul trei Badea, privind în tăcere acest spectacol, unic în felul lui; mai fusese în larg, pe vreme rea, dar furtuna de acum îi întrecea orice închipuire. Vedea bine cum prova înaltă ieșea pe jumătate din apă, plutind parcă în aer, deasupra hăului care se căsca deodată dedesubt; apoi nava se înclina brusc, se înfigea în apă ca vîrfurile unui cuțit uriaș și puntea dispărea sub clocotul cenușiu; pentru o clipă apa se înălța pînă sus, la comandă, apoi valul se rostogolea spre pupa și iarăși prova se ridica, ațintind cerul. Mircea avea senzația că-i îngheață sîngele-n vine, de fiecare dată cînd nava se înclina spre prăpastia vînătă: corpul își pierdea greutatea, picioarele căutau zadarnic sprijin; la valul următor puntea se ridica vertiginos, ca un ascensor brusc smucit în sus, și picioarele se îndoiau sub greutatea împătrită a corpului.

Badea stătea nemișcat, strîngînd cu putere balustrada rotundă de fier. Vîntul îi smulsese cascheta de pe cap și acum, cu părul răvășit de vînt, comandantul navei „R-305” părea un băiețandru. Soldatul Spiridon, care era cart liber, alergă în cabină și-i aduse altă caschetă. Badea și-o îndesă bine pe cap și continuă să privească înainte. Numai înclînarea maxilarelor îi trăda încordarea. Striga din cînd în cînd timonierului cîte-un ordin scurt:

— Vezi că vine valul! Banda dreapta!... Vino la drum!

Printre rafalele de vînt, caporalul Dragoș mai mult ghicea decît auzea ordinele comandantului, dar le îndeplinea printr-un adevărat reflex. Cavilele, aceste mînere care prelungesc spițele timonei, păreau jucării în pumnii lui îndemnatîci. Rozeta girocompasului se rotea cu repeziune, cînd la dreapta, cînd la stînga. Dar timonierul știa bine că nu-i aparatul de vină, ci nava care făcea adevărate salturi, abătîndu-se mereu de la drum, în vreme ce girocompasul, statornic și insensibil la mișcările ei, continua să păstreze cifra zero în direcția nordului. Caporalul Dragoș își făcea un punct de onoare din reducerea la minimum a acestor abateri care micșorează viteza navei; dar de data asta, păstrînd drumul ordonat, trebuia totodată să mențină prova în val.

— Bine cel puțin că ne-am îndeplinit misiunea, strigă Badea lîngă urechea lui Mircea Predescu.

— Eu cred că plecarea spre port a fost cam imprudentă, răspunde locotenentul. Nu era mai bine dacă ancoram și lăsam furtuna să treacă?



— Tocmai pe vreme rea se poate-ntîmpla ceva pe mare, așa că prezența navei e necesară-n bază.

— Să nu pățim ceva, cu furtuna asta...

— Nici o teamă. Nava-i destul de zdravănă, știți bine...

— Despre asta nici vorbă... Doar sub ochii mei a crescut, pe cală, în șantier... E solidă, adăugă și Spînu, care între timp venise lîngă comandant.

Mircea tăcu rușinat că-și exprimase astfel neîncrederea în navă și-și îndreptă din nou privirea spre prova, căutînd să pătrundă parcă dincolo de orizontul plumburiu. Deodată, auzi un sunet deosebit de zgomotul de pînză sfîșiată al vîntului, cu care începuse să se deprindă. Socoti că e doar o părere, dar își încordă atenția și rămase uimit: comandantul navei fluiera. Fluiera în acele clipe atît de grele, cînd nava se înclina gemînd, gata să se răstoarne în fiecare clipă. Într-un răstimp, Badea se înterupse zicînd:

— Frumoasă melodie, nu?

O chitară cînta

Dinspre larg, de-undeva...

Soldatul-fruntaș Amet, radiotelegrafistul, stătea liniștit la postul lui, avînd grijă ca jocul navei pe valuri să nu producă vreo defecțiune aparatelor. „Așa furtună mai zic și eu. De-acu”, am cu ce mă mîndri față de lașca Gurei. Că prea îi dădea zor cu laudele, cînd își povestea viața lui de pescar pe mare...”

Erau orele șaisprezece, trebuia să ia legătura cu comanda divizionului. Radiograma, o foaie plină cu cifre și litere, aparent fără înțeles, era pregătită. Cu gesturile-i liniștite din totdeauna, radiotelegrafistul răsuci cîteva comutatoare și redresorul începu să bîzîie monoton. Așteptă cîteva clipe să se încălzească lămpile și se pregăti să acordeze stația. În cască însă nu se auzea nici un sunet. Privi îngrijorat spre ampermetru: curentul era destul de puternic, iar stația funcționa normal. Nu cumva... da! Antena Indicatorul miliampermetrului de antenă se încăpățîna să rămînă la zero. Soldatul-fruntaș Amet își scoase căștile, înterupse curentul și ieși. În urma lui, ușa se închise singură, trîntită de vînt. Cu panglicile beretei între dinți, radiotelegrafistul se depărtă de cabină. O înclînare bruscă a navei îl împinse lîngă balustrada. Încleștîndu-se cu mîinile de ea, Amet își ridică ochii pieziș spre catarg, în timp ce nava începuse să se încline în celălalt bord. Antena dispăruse. În clipa următoare o văzu, atîrnînd parcă fără viață, cum se legăna la fiecare rafală a vîntului și se izbea cu izolatoarele de porțelan de coș. Fără să prindă el de veste, nava se înclina din nou, apa năvăli și-l trînti pe punte. „Cad în apă”, gîndi și apucă zdravăn unul din bastoanele verticale care susțin balustrada. După trecerea valului, se ridică. Bereta plutea la zece pași departe de navă. „Știu că mi-a tras o baie!” zise tare Amet și se miră că nu-și aude glasul în furtună. „E vorba ce mă fac? Fără antenă stația e moartă, iar eu... ce rost am aici pe navă!” Porni, mai mult pe brînci, spre comandă.

— E grav, zise Badea, aflînd despre ce este vorba. Chiar dacă ne găsec cu radiolocația, n-au cum să ne spună unde sîntem. Furtuna ne derivează mereu.

Mircea Predescu asculta în tăcere și-și dădu seama că de data asta nu-i glumă. Comandantul se prefăcuse vesel mai mult ca să dea curaj celor din jur. De fapt, nava poate se îndreaptă spre țărml, poate furtuna o ducea către un loc primejdios, pe care n-ai de unde-l bănuî. Soare nu-i să iei poziția, iar ca să apreciezi viteza și drumul... Badea spusese singur că deriva e destul de însemnată.

— Și vîntul ăsta, care bate din toate părțile! — izbucni secundul. Nici nu putem calcula precis deriva...

Badea tăcea, încrunțat. Se întoarse și aruncă o privire catargului care se profila ca tras cu tuș pe plapuma de nori. Amet se uită și el o clipă, zări din nou antena legănîndu-se în vînt și zise:

— Raportez, tovarășe comandant. Permiteți să mă duc s-o leg!

Badea îl privi cu atenție, cîntărindu-l parcă. Din totdeauna avuse încredere în acest militar liniștit, serios, care nu vorbea niciodată mai mult decît trebuia. Era firesc ca un om de nădejde, un comunist ca Amet, să se ofere voluntar într-o acțiune atît de primejdioasă. Și totuși...

— Vă riscați viața, tovarășe soldat-fruntaș. Îl avertiză comandantul. Abia stăm în picioare aici, pe punte, darămite acolo, sus?

— Altă posibilitate nu-i, tovarășe comandant, insistă Amet.

— Ce părere aveți, tovarășe Spînu?

— Propun să aprobați, tovarășe comandant. Îl cunosc bine, sînt sigur că o să-și îndeplinească misiunea.



de Ion ARAMĂ

— Fragment din „Echipajul navei R-305” —

# În larg

— Aveți dreptate, zise Badea căutând țigările prin buzunar. Stația trebuie să funcționeze. Apoi, adresându-se lui Amet: luați o centură de salvare, pentru orice eventualitate. Și fiți atent la coborîre. De obicei aici e mai greu.

Se întrerupse privind cerul. Un nor foarte negru se apropia cu repeziciune dinspre nord. Vîntul se domoli deodată și, în liniștea aceea nefirească, forfota valurilor izbînd în bordaj se auzea parcă mai limpede.

— Vine ploaia, zise Badea. O să vă ude nițel acolo, sus. Hai, mergeți. Și nu uitați: prevedere și iar prevedere. Dacă vă țineți bine, nu vi se-ntîmplă nimic!...

Amet pleacă în fugă.

— Îi vezi? Ăstia-s oamenii noștri, zise Spînu către Mircea. A și ajuns la jumătatea catargului.

Cu agilitate și totuși atent, Amet urca treaptă după treaptă scărița lată de două palme care întovărășea catargul pînă la vergă. Ducea cu el, legat de centură, capătul rupt al antenei. De la vergă, bara orizontală fixată pe catarg, și pînă în vîrf, mai era un metru. Amet desfăcu sîrma de la centură. Se ținea numai cu o mîină, sprijinindu-și picioarele în unghiul format între vergă și catarg. Poziția lui semăna întrucîtva cu numărul de circ numit acrobație la prăjină, dacă nu socotim înclinările navei într-un bord și-ntr-altul, care la această înălțime erau mult amplificate. „O mîină pentru tine, și alta pentru navă”, își aminti Amet deviza vechilor corăbieri. Ajutîndu-se cu dinții lui puternici, începu să innădească cele două capete rupte ale antenei. În aceeași clipă se dezlănțui ploaia, o ploaie deasă, cu picături enorme, care cădeau pe punte ca răpăitul unor tobe. Vîntul se înteti brusc, întrecîndu-se cu ploaia. Amet termină lucrul, dar cînd să coboare, piciorul îi alunecă pe metalul ud, corpul își pierdu echilibrul și zvîcni în jos, gata să se prăbușească. În ultima clipă, mîinile se agățaseră cu deznădejde de vergă și Amet rămase atîrnat în mîini, la douăzeci de metri înălțime. Badea luă repede megafonul și-l îndreptă în sus:

— Amet, încearcă să ajungi din nou la catarg!

Se scurseră cîteva clipe nesfîrșit de lungi. Radiotelegrafistul se zbătea, căutînd să ajungă cu picioarele scărița catargului, dar era prea departe și îl împiedicau și mișcările navei. Badea își dădu seama că Amet își irosea zadarnic puterile. Strigă din nou prin megafon:

— Poți să te mai ții puțin?

— Da! — veni răspunsul de sus.

— Fii atent la mine. La comanda mea, îți dai drumul în apă, fără teamă!... Stop mașinile! — mai spuse Badea, întorcîndu-se spre Mircea Predescu.

Secundul manevră telegraful și vuietul motoarelor se potoli deodată.

Nava dansa pe valuri larg, fără grabă, ca într-un balet monstruos, filmat cu încetinitorul. Catargul descrie agale un arc de cerc, revenind în poziție verticală, apoi începu să se incline în celălalt bord, unde se afla Amet. Comandantul aștepta clipa cînd unghiul format de catarg cu suprafața mării va fi cel mai mic cu puțință. Omul de pe vergă se afla deasupra apei, la o înălțime care scădea tot mai mult.

— Acuma, săril — strigă Badea și mișcă cu energie brațul rămas liber, ca un artilerist care comandă foc.

O umbră neagră se desprinsese de pe vergă și căzu fulgerător în mare, răspîndind stropi mari de apă în jur.

— Om la apă! — se auzi semnalul pe toată nava.

Cițiva marinari zvîrliră în apă colaci de salvare, iar sergentul Popa alergă și el spre balustradă, ținînd în mîină capătul unei parîme. Badea supraveghea cu atenție întreaga manevră... Amet înotă și prinse parîma aruncată de boțman. Îl traseră repede la bord și el căzu sleit de puteri în brațele sergentului Popa. Abia acum, văzînd primejdia înlăturată, Badea îi încredință lui Mircea comanda navei și el coborî pe punte, unde se afla Amet. Îl duse pe radiotelegrafist în cabina lui, îl dezbracă el însuși de hainele șiroid de apă, îl culcă și-l îngrijii ca pe un copil. Încet, încet, Amet își veni în fire. Obrajii lui își recăpătau culoarea; respira des și întretăiat. Deschise ochii, privi rătăcit în jur și, văzîndu-l pe comandantul navei, încercă să ridice capul de pe pernă.

— Stați liniștit, deocamdată, zise Badea aplecîndu-se spre el. Radiograma o dăm mai tîrziu. Vă mulțumesc pentru curajul de care ați dat dovadă!

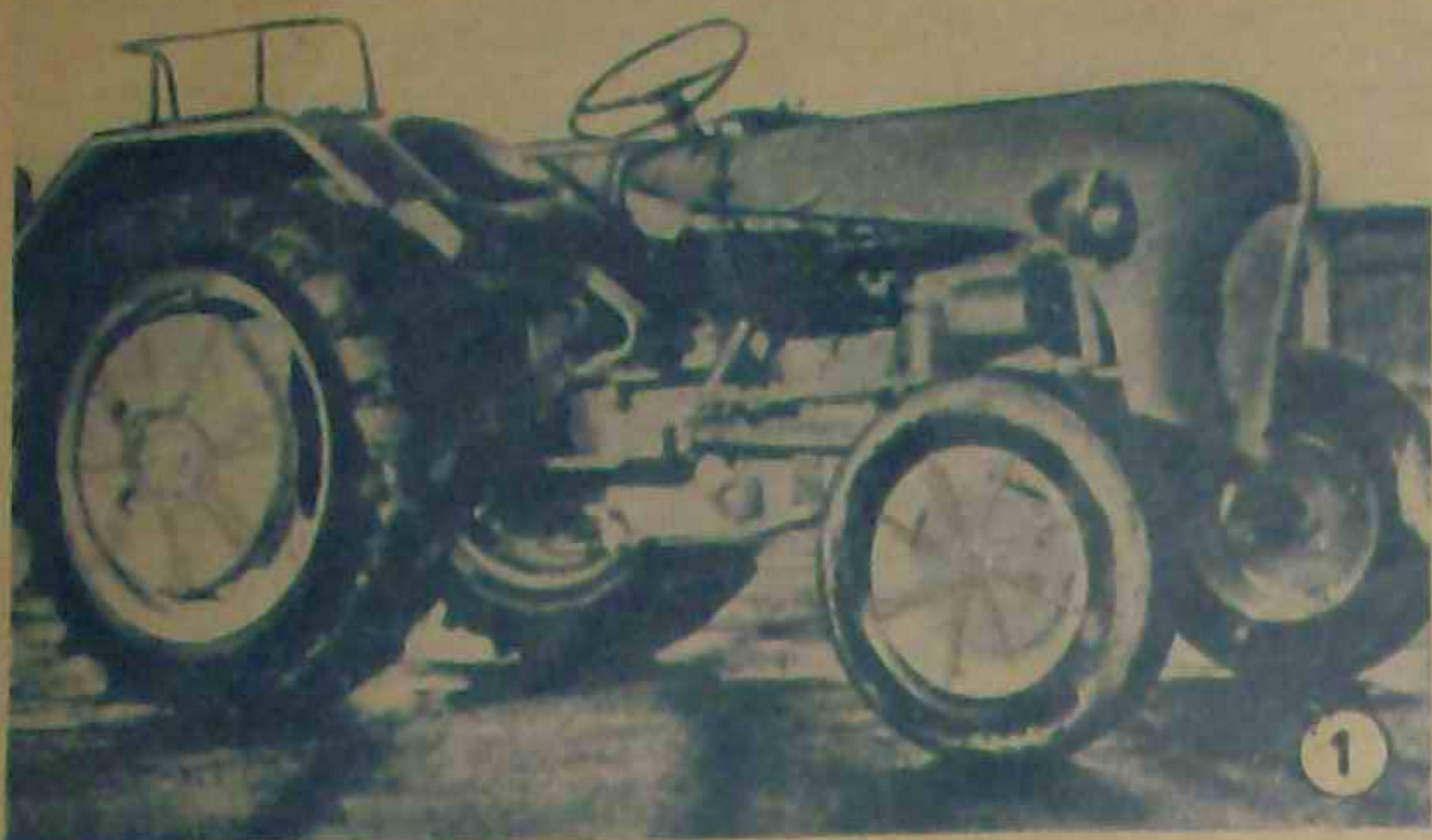
— Mi-am făcut... datoria, vorbi cu greutate Amet. La stație ... soldatul Nenciu... știe bine...

Și căzu din nou pe pernă. Eforturile făcute acolo, sus, pe cînd lucra numai cu o mîină, emoția primejdiei, căderea în apă de la o înălțime destul de mare, toate acestea îl istoviseră. Badea ridică receptorul navi-fonului și chemă comanda:

— Tovarășe locotenent calculați cu aproximație punctul navei. Sanitarul să se prezinte la mine, în cabină, cu tot ce-i trebuie. Vin și eu sus, imediat.







Industria constructoare de mașini din R. P. Polonă fabrică o variată gamă de autovehicule. În pagina de față vă facem cunoștință cu câteva dintre ele.

Fig. 1. Tractor „Ursus C-325”. Are un motor Diesel de 25 C.P. I se pot atășa cele mai variate unelte și mașini pentru cultivatul pământului.

Fig. 2. Autocamion „Zubr” de 8 tone. Prevăzut cu un motor de 140 C.P., el poate fi folosit și pentru remorcare. Cabina spațioasă posedă, în spatele băncii șoferului, două locuri de dormit suprapuse.

Fig. 3. Motocicleta „Junak” de 350 cm<sup>3</sup> cu motor în 4 timpi de 18 C.P. În afară de modelul prezentat aici, ea se construiește și cu ataș.

Fig. 4. Autocamion „Star 25” cu capacitate de 4 tone. Este echipat cu un motor de 95 C.P.

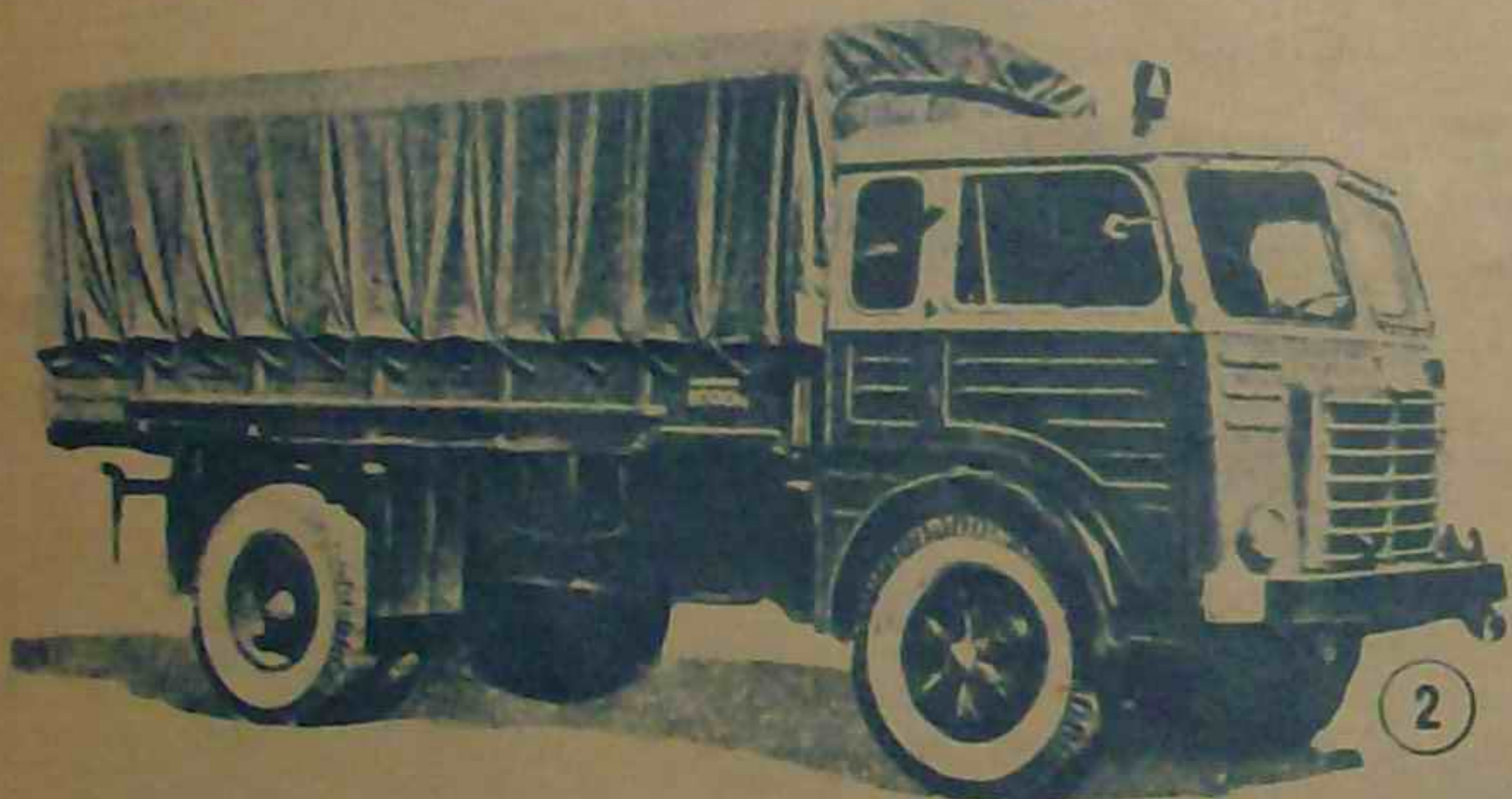
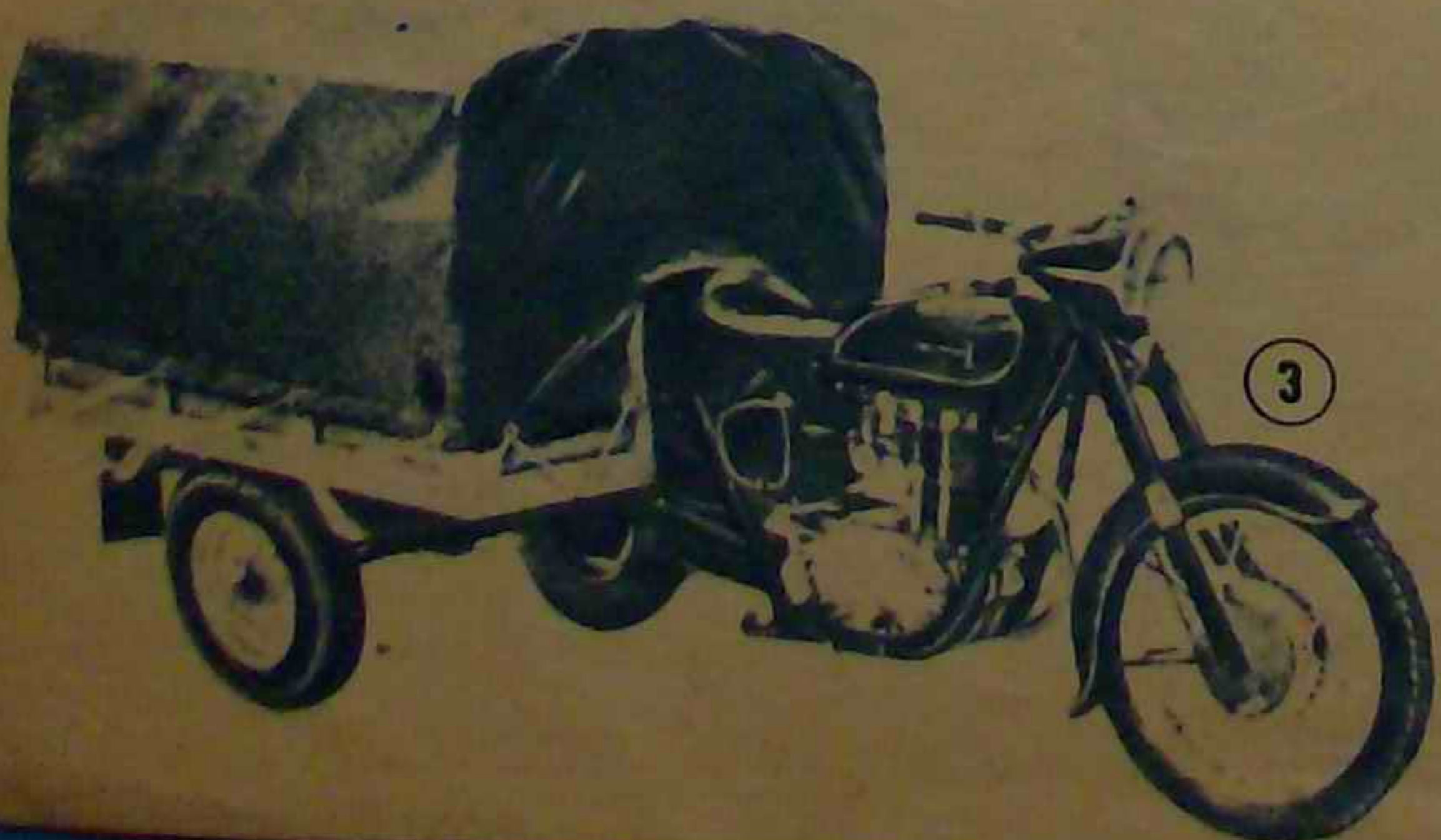


Fig. 5. Motocicletă WFM de 125 cm<sup>3</sup>. Este produsă de uzina din Varșovia. Posedă un motor de 5,5 C.P. Roata din față are suspensie telescopică.

Fig. 6. Turism „Syrena” echipat cu un motor de 27 C.P. cu doi cilindri în doi timpi. Mașina are frâne hidraulice și poate atinge 100 km/oră.

Fig. 7. Motoretă „Komar”.

Fig. 8. Autobuz „SAN” model H-25. Mașina, echipată cu un motor Diesel puternic, e produsă de fabrica din Sanok, una din cele mai mari din Europa. Autobuzul are o caroserie modernă, instalație de radio și aer condiționat.



# Autovehiculele Poloneze



# Invitație



## la

# AEROFLOT

Una dintre noile aeronave sovietice, înainte de plecarea în cursă

silvice, cum ar fi: plivitul chimic și îngrășarea culturilor agricole, stropitul viilor, însămînțarea pădurilor etc.

În fiecare an cresc suprafețele cultivate cu ajutorul avioanelor. Dacă de exemplu în anul trecut aviația și-a adus contribuția la cultivarea și protecția a circa 20 milioane hectare de pământ arabil și de masive păduroase din Uniunea Sovietică, în acest an, aceasta s-a extins la peste 22 milioane hectare.

## SPRE SEREMETIEVO

Ziaristii se urcă pe bordul gigantului aerian „Tu-114”. Acest aparat tocmai s-a întors de la Habarovsk. Distanța de peste 7000 km a fost străbătută fără escală în mai puțin de 9 ore. Linia aeriană Moscova-Habarovsk, deși a fost deschisă de curînd, este mult solicitată. Comandantul navei, Hariton Tovrebov, își prezintă cu mîndrie aeronava. Pentru „Tu-114” sînt caracteristice: securitatea, distanța, viteza, confortul. Cei 170 de pasageri pe care îi poate transporta acest uriaș aparat se bucură de maximum de confort.

„Tu-114” se pregătește pentru o nouă decolare. Pasajerii sînt nevoiți să coboare. Dar ziaristii nu au de ce să se supere. Lucrătorii AEROFLOT-ului le pun la dispoziție o navă argintie de tipul „Tu-104” B, care peste cîteva minute se va înălța în aer. În încăperile ei spațioase și confortabile, discuția continuă chiar și după decolare.

Trece puțin timp și avionul aterizează într-un nou port aerian internațional al Moscovei—Seremetievo. Pe pistele de decolare sînt aliniate numeroase avioane sosite din Paris, Praga, Cairo, Copenhaga și alte orașe din străinătate. Este un lucru normal, întrucît acum avioanele sovietice deservesc 21 de linii aeriene internaționale.

Pe aeroport s-au creat cele mai moderne mijloace de deservire a pasagerilor. Iată unul din ele: serviciul de informații. Te apropii de televizor, apeși pe un buton și pe ecran apare figura plăcută a unei fete. Ea este gata să răspundă la orice întrebare...

Ziaristii zîmbesc prietenos: întrebările au fost epuizate.

Ei declară că aici, la Seremetievo ca și la Vnukovo, le-a plăcut și i-a satisfăcut totul.

**A**eroportul Vnukovo este poarta aeriană a Capitalei Sovietice. De aici pleacă și aici sosesc uriașele nave aeriene care fac legătura cu toate continentele pămîntului. La Vnukovo l-a întâmpinat șeful guvernului sovietic și prim-secretar al Comitetului Central al P.C.U.S., N. S. Hrușciiov, pe primul om cosmonaut, maiorul de aviație Iuri Gagarin, după istoricul zbor în Cosmos, efectuat la 12 aprilie anul acesta. Tot aici pot fi văzute ultimele noutăți în domeniul construcției avioanelor de pasageri din Uniunea Sovietică.

Într-o dimineață însoțită de mai, peste o sută de ziaristi sovietici au sosit la Vnukovo, invitați de șeful Direcției Generale a Flotei Aeriene Civile de pe lîngă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. (AEROFLOT), Evghenii Loghinov.

Lîngă marea hartă a Uniunii Sovietice, brăzdată în lung și-n lat de liniile traseelor aeriene, a început o discuție amicală. Teritoriul U.R.S.S. este uriaș. El se întinde pe mai mult de 22 milioane km pătrați. De la apus la răsărit, măsoară peste 10 mii de kilometri. Deplasarea cu mijloace terestre de transport pe astfel de distanțe durează multe zile. Aviația însă a scurtat uimitor acest drum prin marea viteză ce o realizează noile aparate. Iată de ce, conform prevederilor septenalului, transportul aerian va deveni unul din mijloa-

cele importante de deplasare a pasagerilor.

— De pe acum, spune Evghenii Loghinov, după ritmul creșterii transportului, AEROFLOT-ul a întrecut toate țările din lume, inclusiv S.U.A. Anual volumul transportului crește cu 35—40%. Numărul călătorilor aerieni în timpul septenalului va crește de circa 7 ori. În anul 1965 fiecare nouă din zece pasageri ai AEROFLOT-ului vor zbura pe turboreactoare. Va crește considerabil cantitatea mărfurilor transportate pe calea aerului, a poștei și presei sovietice și străine.

## TEHNICA NOUĂ

Constructorii sovietici au creat multe avioane moderne de pasageri. Acum cîteva ani, pe traseele aeriene au început să circule, bucurîndu-se de un frumos renume, minunatele nave aeriene „Tu-104”, „IL-18”, „An-10”. Aceste avioane confortabile și de foarte mare viteză lucrează nu numai pe liniile din interior, ci și pe cele internaționale.

Dar constructorii sovietici nu s-au oprit aici. Ei au creat mereu noi aparate care să răspundă tuturor cerințelor. Pe cîmpul aerodromului, alături de avioane bine cunoscute, stau aliniate noi nave aeriene — „Tu-124”, „An-24”, „An-14”. Toate acestea sînt înzestrate cu cea mai modernă aparatură de navigație aeriană.

Iată, turboreactorul argintiu „Tu-124”, cu aripi caracteristice „Tu-urilor”, în formă de săgeată. El poate dezvolta o viteză de croazieră de 800 km/oră și poate transporta 40—60 pasageri, fără escală, pe o distanță de 1500 km.

Reactorul „An-24” transportă 30—45 pasageri, cu o viteză de drum de 500 km/oră, pe o distanță de zbor, fără escală, de 800—1200 km.

Iată-l și pe „An-14”, avion de 7 locuri, pe care piloții îl numesc „albina”...

Aceste aparate, care pot ateriza și decola folosind terenuri reduse, fără amenajări speciale, sînt destinate pentru liniile aeriene locale. Ele constituie un schimb minunat al avioanelor cu piston, „IL-14” și „Li-2”, care au adus suficiente servicii.

## PILOTUL-PRIETEN DE NĂDEJDE AL AGRICULTURII

Avioanele flotei aeriene civile nu transportă numai pasageri și mărfuri; ele dau un mare ajutor în diferite domenii ale economiei naționale. În același timp o utilizează tot mai mare capătă elicopterele, care pot fi întîlnite în numeroase locuri din întreaga Uniune Sovietică.

Piloții au devenit de mult prieteni credincioși ai muncitorilor de pe cîmpurile colhoznice. Cu ajutorul avioanelor se execută o seamă de importante lucrări agro-



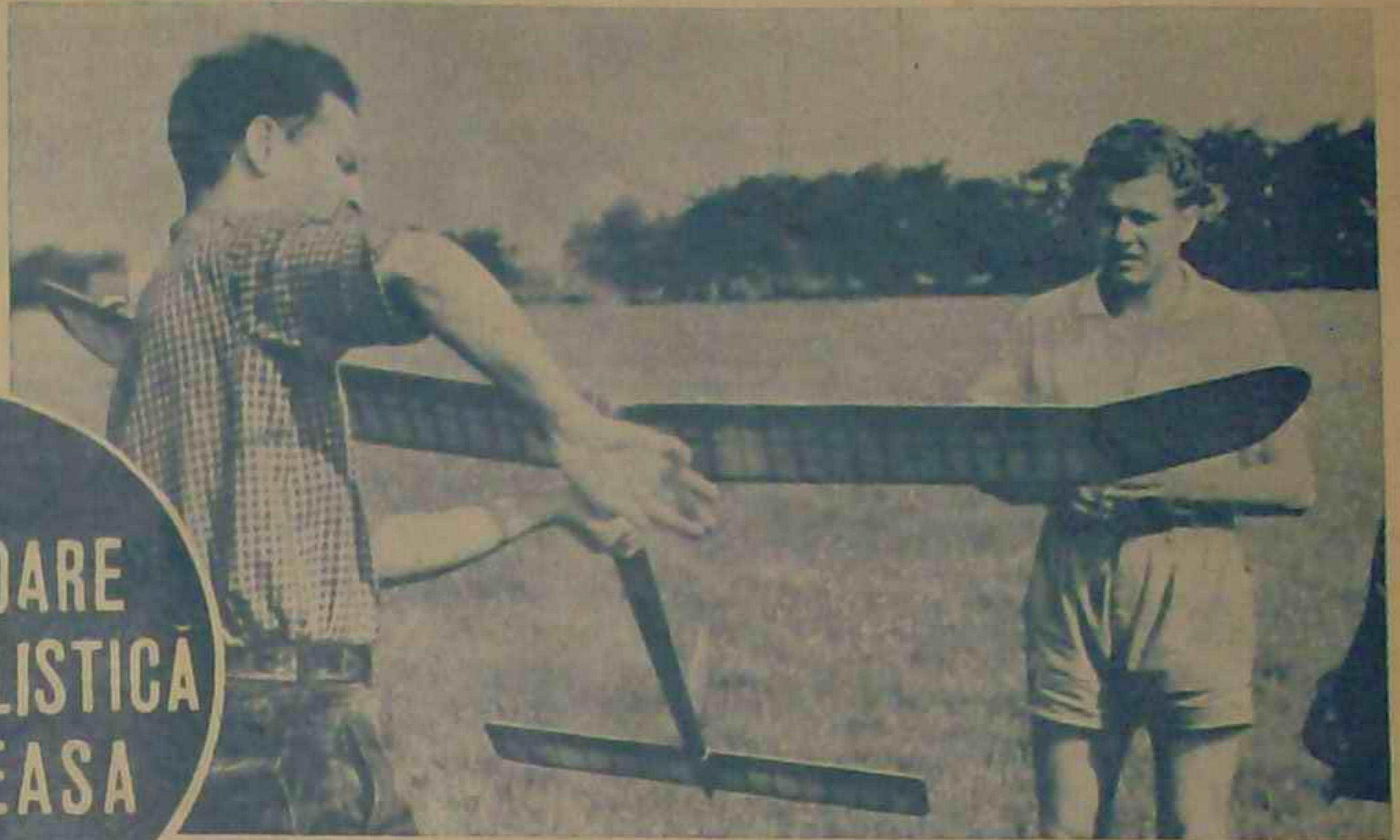


# Aeromodelism

**A**eroportul Internațional București-Băneasa are întotdeauna musafiri: aici vin și de aici decolează spre toate direcțiile aeronavele de pasageri românești și străine, urmărite de îndrăgostiții aviației care vin să admire IL-ul 14, ori minunatele avioane ale AEROFLOT-ului. Dar iată că timp de două zile, la sfârșitul lunii iunie, de pe Băneasa au decolat aparate de zbor lili-putane, în admirația spectatorilor care și ei în zilele acelea erau deosebiți. Sute de elevi și tineri de toate vârstele s-au adunat în partea de răsărit a aeroportului, acolo unde s-au desfășurat întrecerile aeromodeliștilor participanți la unul din

cele mai interesante concursuri aeromodelistice ale anului: concursul memorial dotat cu cupa „Aurel Vlaicu”. Selecționati în întrecerile locale și regionale, care au prilejuit entuziaste manifestații aviatice închinată Zilei Aviației R.P.R., peste 70 de aeromodeliști din toată țara au venit să-și încerce modelele în cele patru probe ale finalei concursului: planoare A1, planoare A2, motomodele și propulsoare. Și nu au lipsit nici emoțiile, nici marile bucurii ale victoriilor.

Învingând vântul puternic din prima zi de concurs și acalmia cu foarte slabe ascendențe din ziua a doua a întrecerilor, aeromodelele au urcat spre slăvi și au evoluat foarte frumos, stabilind performanțe demne de subliniat. Aceasta datorită în primul rând faptului că majoritatea lor au fost construite la un înalt nivel tehnic. Concurenții, deși mulți dintre ei



## SARBĂTOARE AEROMODELISTICĂ LA BĂNEASA

au participat pentru prima dată într-un concurs republican, au avut o frumoasă atitudine sportivă și au luptat cu dârzenie pentru un loc bun în clasament, cinstind astfel memoria pionierului aviației românești Aurel Vlaicu, care acum 51 de ani a executat la București, primul zbor cu aparatul construit de el.

Iată rezultatele concursului memorial „Aurel Vlaicu” pe anul 1961:

Planoare A1: 1) Vardai Adalbert — Crișana — 568 pct.; 2) Turanicz Petre — Cluj — 546 pct. 3) Feldoș Ștefan — Banat — 482 pct.

Planoare A2: 1) Constantinescu Valeriu — Ploiești — 779 pct.; 2) Nagy Anton — Crișana — 750 pct.; 3) Garnici Dumitru — Cluj — 728 pct.

Motomodele: 1) Ciomo Alexandru — Crișana — 693 pct.; 2) Craioveanu George — Oraș București — 612 pct.; 3) Silex Carol — Brașov — 602 pct.

Propulsoare: 1) Săndulescu Constantin — Cluj — 699 pct.; 2) Luca Ladislau — Tg. Mureș — 689 pct.; 3) Ștefan Remus — Iași — 645 pct.

Din cele 16 echipe participante, pe primele cinci locuri s-au clasat: 1) Regiunea Crișana — 2519 pct.; 2) Regiunea Cluj — 2276 pct.; 3) Orașul București — 2245 pct.; 4) Regiunea Ploiești — 2082 pct.; 5) Regiunea Iași — 1918 pct.

Echipa câștigătoare a primit cupa „Aurel Vlaicu”, iar aeromodeliștii clasati pe primele trei locuri, diplome și medalii.

După concurs, maestrul sportului Ștefan Purice, cu un model de elicopter de o construcție cu totul originală, a stabilit un valoros record R.P.R. Lansat de pe sol, modelul a urcat, într-un timp de 16'55" la înălțimea de 1570 m. Această performanță a întregit sărbătoarea aeromodelistică de pe Băneasa.

V. T. MUREȘ

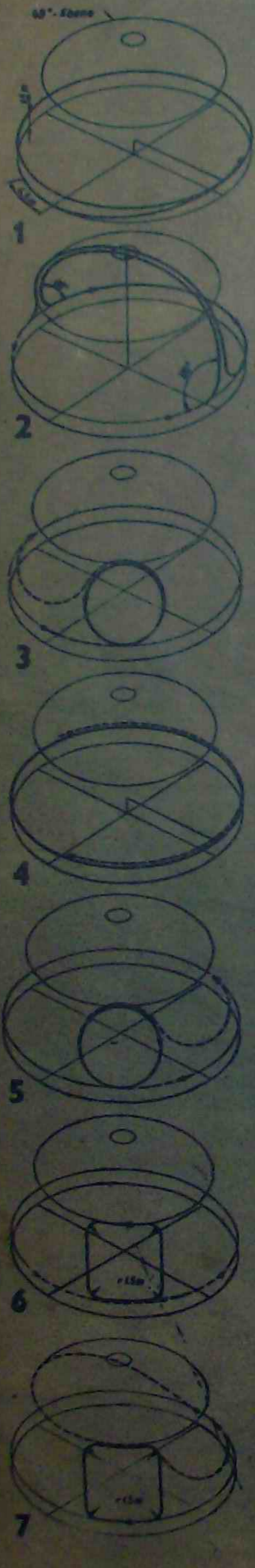
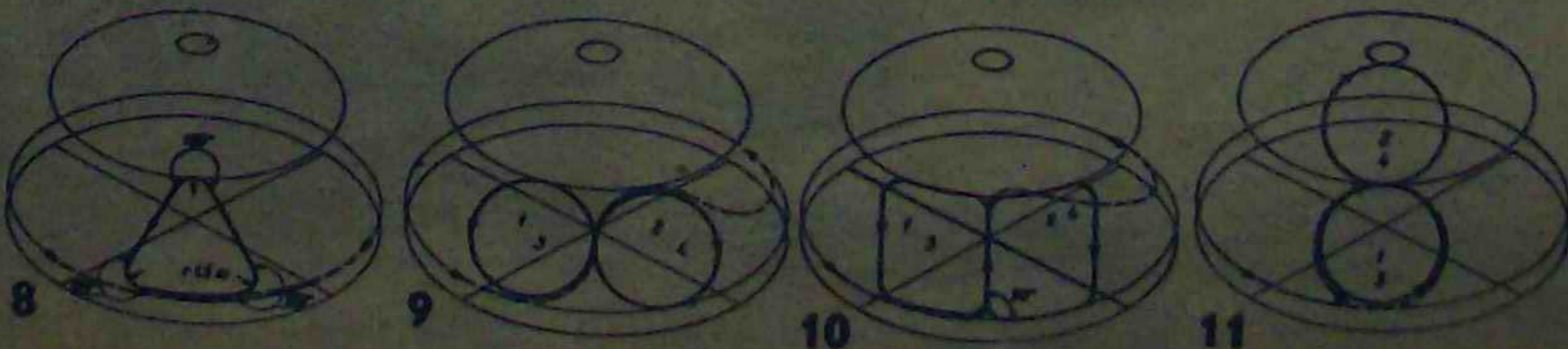
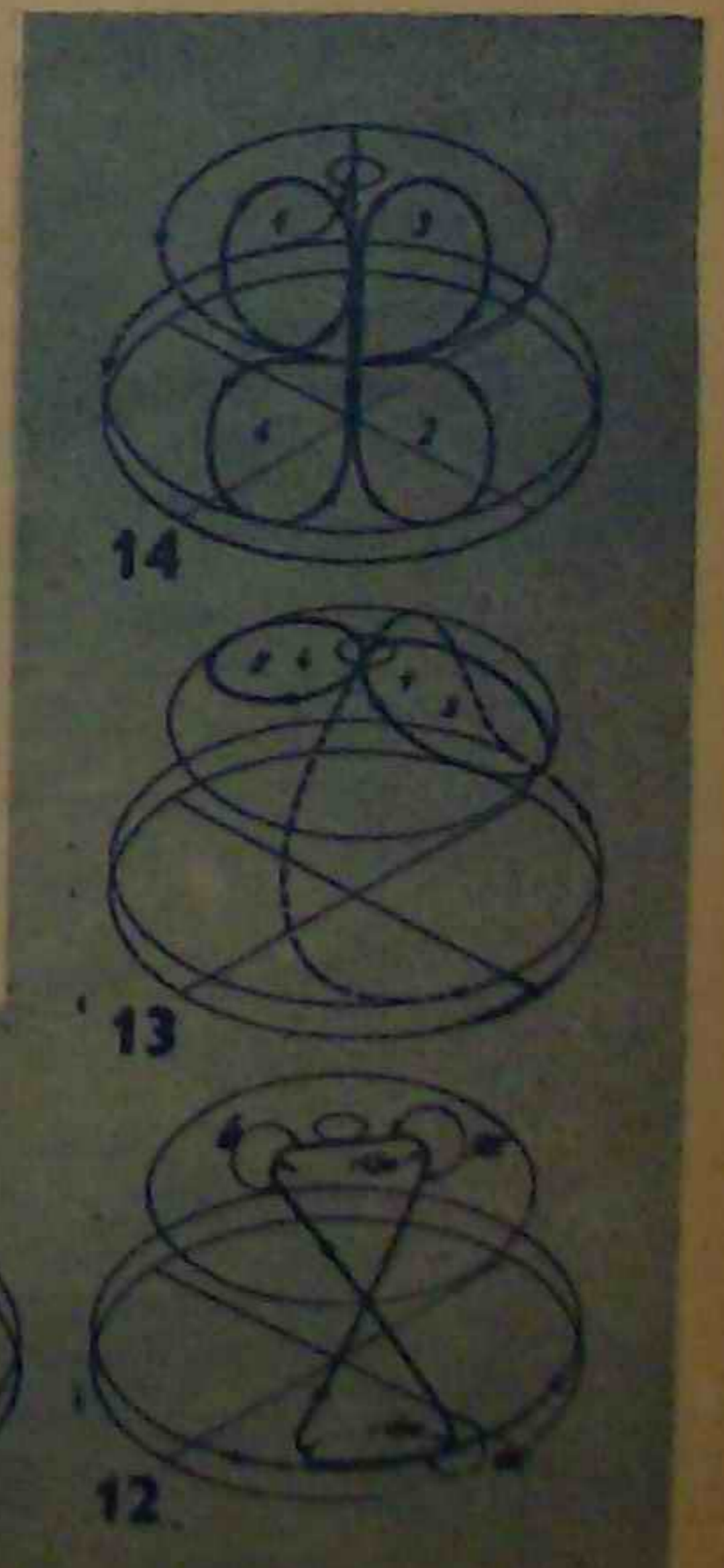
## UN NOU PROGRAM DE ACROBAȚIE

Sedința CIAM (Comisia pentru Aeromodelism a F.A.I.) din octombrie 1960 a luat o serie de hotărâri importante în problema zborului captiv al aeromodelilor de acrobație. Astfel, s-a stabilit ca primele două zboruri (din trei) la un concurs de acrobație să fie executate după programul cunoscut până în prezent și indicat prin Codul sportiv F.A.I. Pentru concurenții care, din cele două zboruri, realizează un minimum de 1600 puncte, se impune executarea unui al treilea zbor format din cele 14 figuri pe care le prezentăm alăturat. Ordinea în clasamentul final al concursului este dată de suma punctelor realizate în cel mai bun dintre primele două zboruri și punctele realizate în

zborul al treilea. Acest regulament se va aplica la concursurile internaționale începând cu anul 1962. Este însă util ca aeromodeliștii noștri să cunoască din timp noile figuri de acrobație și să se antreneze încă din acest an.

Figurile prezentate sînt desenate în perspectivă; primul cerc de jos reprezintă nivelul solului, iar al doilea este situat la înălțimea normală de 1,5 m (1,2—1,8 m) deasupra nivelului solului. Al treilea cerc reprezintă linia de zbor pe care se va executa un zbor de 45° (inclinație a corzilor) iar al patrulea cerc, avînd un diametru de 1,5 m, reprezintă traiectoria zborului deasupra capului. Pentru executarea programului complet se acordă 8 minute de zbor.

Iată denumirea figurilor, precum și punctajul ce se poate acorda pentru fiecare din ele: 1) decolarea și zborul orizontal — 2 ture (10—40 pct); 2) raversare dublă (10—40 pct); 3) looping invers — repetat de trei ori (10—40 pct); 4) zbor pe spate — 2 ture (10—40 pct); 5) looping normal — repetat de 3 ori (10—40 pct); 6) looping patrat, invers — repetat de două ori (10—40 pct); 7) looping patrat normal — repetat de două ori (10—40 pct); 8) looping triunghiular invers — repetat de două ori (10—40 pct); 9) opt orizontal (10—40 pct); 10) opt patrat, orizontal — repetat de două ori (10—40 pct); 11) opt vertical — repetat de două ori (10—40 pct); 12) clepsidra (10—40 pct); 13) opt deasupra capului — repetat de două ori (10—40 pct); 14) trifoiul cu patru foi (10—40 pct); aterizarea (0—40 pct.)







# RAIDURI și zboruri de distanță

**P**regătirea piloților de zbor cu motor și fără motor, în faza de formare, de antrenamente sau de perfecționare, implică, în primul rând, cunoașterea aparatelor și a tehnicii pilotajului și, în aceeași măsură, cunoașterea temeinică a unor elemente din domeniul științei care sînt strîns legate de efectuarea unui zbor: meteorologie, geografie și topografie. Acestea slujesc pilotului în practicarea navigației aeriene.

În aviația sportivă, în pregătirea aviatorilor începători, metoda de navigație folosită este cea a observației directe. Ansamblul procedurilor acestei metode permite urmărirea unui traiect aerian determinat, prin compararea continuă și directă a reperelor de pe sol cu cele de pe hartă și prin diverse calcule pentru orientarea corespunzătoare a aeronavei.

Cu ajutorul navigației observate se pot executa, în condiții meteorologice corespunzătoare, deplasări cu aeronavele de la un punct la altul, deplasări care în cazul avionului se numesc raiduri, iar la planoare zboruri de distanță.

Așadar, raidurile constituie capitolul cel mai important din pregătirea pilotului începător. Ca temă de zbor ele sînt executate pe traiecte care, în funcție de numărul punctelor ce trebuie atinse, pot fi în linie dreaptă sau compuse din linii frînte care să formeze un triunghi, patrulater etc, fiecare etapă putînd fi încheiată prin trecerea în zbor pe deasupra punctului vizat sau prin aterizare pe terenuri cunoscute și necunoscute.

În planorism zborurile de distanță se execută pe diverse traiecte, avînd ca temă fie parcurgerea unui drum cît mai mare, printr-un zbor în linie dreaptă, într-o direcție liber aleasă în funcție de situația meteorologică a zilei, fie prin parcurgerea unei distanțe de 100, 200, 300 și chiar 500 km în care elementul de bază îl constituie viteza realizată pe parcurs. Pot fi de asemenea executate zboruri cu țel fix. Zborurile cu țel fix constau din deplasarea în linie dreaptă către un punct stabilit înainte de decolare, cu aterizare la acest punct sau numai prin

trecerea la verticala lui și întoarcerea la aerodromul de bază. Tot cu țel fix se mai pot executa zboruri de distanță cu planorul pe un traiect triunghiular, cu segmente lungi de 100, 200 sau 300 km.

Executarea unui raid sau a zborului de distanță impune pilotului o temeinică pregătire înainte de zbor, care să-i permită rezolvarea în bune condiții a multiplelor probleme ce se ivesc în timpul pilotajului. În linii mari, această pregătire constă din cunoașterea precisă a misiunii cu toate informațiile suplimentare necesare. O importanță deosebită se acordă alegerii, studierii și pregătirii hărților împreună cu trusa de instrumente necesare calculelor de navigație. După hărți și instrucțiuni pilotul studiază natura solului peste care urmează să se execute zborul, ținînd cont de relief și regimul de zbor în spațiul aerian al zonei respective. Studiarea buletinului meteorologic, din care rezultă condițiile atmosferice în general, pe toată zona de zbor, iar pentru planoriști natura și plafonul norilor cu regimul vînturilor, constituie de asemenea obiective principale ale pregătirii imprevizibile zborului. Avînd aceste elemente, pilotul calculează apoi capul la compas (direcția după busolă) pentru fiecare etapă în parte, calcul în care se iau în considerare declinația, deviația, deriva și

viteza aeronavei. În funcție de rezultatul acestor calcule se completează fișa de navigație în care sînt trecute reperele mai importante, în ordine succesivă, cu ora de trecere la verticală și este întocmit un profil al zborului.

La zborul cu planorul studiul și calculul reperelor se fac pe un culoar mult mai mare, deoarece planoristul, în necesitatea de a căuta energiile necesare unor deplasări optime, este obligat uneori să facă mari abateri laterale pentru depistarea și folosirea zonelor de curenți specifici.

Controlul și pregătirea aeronavei înainte de zbor, corespunzător misiunii, completarea documentelor de zbor, dotarea cu toate accesoriile necesare, iar în cazul planoarelor pregătirea în vederea necesității unei staționări îndelungate deasupra unui teren necunoscut, sînt operațiuni absolut indispensabile înainte de orice decolare.

De asemenea echiparea pentru zbor a pilotului, asigurarea alimentării și condiția fizică, pregătite în funcție de natura și durata misiunii, dau siguranța îndeplinirii acestora în bune condiții.

În timpul zborului pilotul trebuie să determine în permanență poziția aeronavei în aer față de drumul adevărat pe care îl are de urmat. Aceasta se face prin confruntarea reperelor apropiate și îndepărtate, înscrise pe hartă, față de cele de la sol.

Înregistrarea orei de trecere la verticala reperelor dă posibilitatea verificării calculelor de teren; în cazul cînd acestea nu mai corespund se fac noi calcule de direcție în funcție de condițiile de zbor.

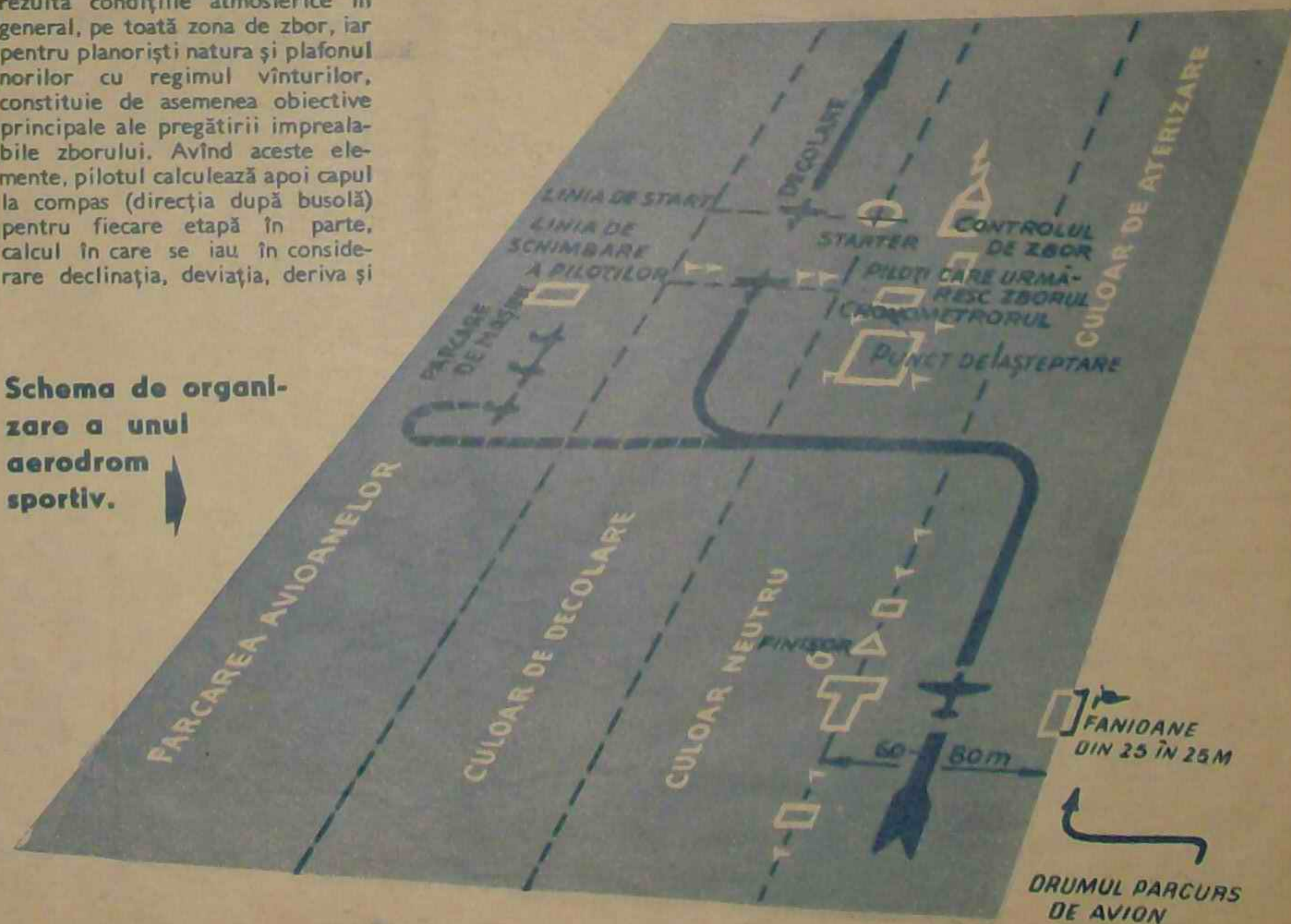
Exersarea permanentă a calculelor de navigație dă posibilitatea piloților și în special celor de zbor fără motor să execute în timpul zborului operațiuni matematice rapide și corecte care să-i asigure o navigație reglementară în condiții de securitate maximă și cu obținerea unor cît mai bune rezultate.

Este indicat ca navigația observată direct, folosită în mare măsură de planoriști, să fie împletită cu cea instrumentală, făcînd astfel o dublă verificare a poziției și o pregătire pentru metode de navigație mai avansate necesare pentru zborul în condiții meteo care nu oferă o vizibilitate permanentă.

Indiferent dacă misiunea se execută pe un parcurs nou sau pe unul bine cunoscut, pilotul trebuie să acorde aceeași atenție problemelor de pregătire înainte de zbor și problemelor de navigație în aer. Pregătirea și studiarea unui raid oferă, în afară de satisfacția executării corecte a temei de zbor, posibilitatea cunoașterii tot mai amănunțită a minunatelor locuri peste care trece.

**B. ENCIULESCU**  
maestru al sportului

**Schema de organizare a unui aerodrom sportiv.**







Strada *Englischer Garten* se deosebește de oricare alta din München. Pe această stradă, la numărul 1, se înalță o clădire mare și modernă, care dă impresia unui sediu de stat major. În lăniștea aparentă, care acoperă clădirea, simți parcă priviri iscoditoare. Intrarea este accesibilă numai după o serie de verificări. Interiorul adâncește și mai mult impresia de mister. Pe coridoare se circula puțin și repede. Cele patru sute de birouri sînt mobilate în stil american. Aparatele și instalațiile celor douăzeci și unu de studouri, care lucrează neîntrerupt zi și noapte, poartă eticheta *Made in U. S. A.* Este vorba de o instituție care constituie de mulți ani un punct de atracție pentru transfugii. Ea este strîns legată de trădare și de crimă și se intitulă pompos *Radio Freies Europa*.

Povestea acestei instituții a început în ianuarie 1949, atunci cînd presa americană și engleză anunțau că la New York a luat ființă un „Comitet național” intitulat „Europa Liberă”.

### Organizatorii spionajului în eter

Pregătirile imperialiste de război coreau, după convingerea fermă a lui Allan Dulles, organizarea unui sistem nou de spionaj. Părerea lui era că spionajul „în eter” nu seamănă cu niciuna din formele tradițio-

virat băncilor vest-germane fondurile necesare și „treaba” a început...La München, pe Strada *Englischer Garten* nr. 1, nu departe de casa faimosului Ernst Röhm (casă în care, în luna iunie 1932, colonelul Walter Nicolae, Goebbels, Himmler, Hess și alți cîțiva conducători ai fascismului au pus

ganizații naționale” ale transfugilor au adunat la centrul de triere de la Lindau un număr destul de mare de candidați. Șase sute dintre aceștia au fost recrutați pentru noul centru de spionaj.

Pregătirile se desfășurau sub supravegherea directă a guvernului american. Astfel, generalul Eisenhower, într-o declarație făcută ziarului trupelor de ocupație americane din Germania *Die Neue Zeitung*, la 4 iulie 1950, spunea: Programul postului „Europa Liberă” va folosi un limbaj tare și nu-și va pierde timpul cu formule de politețe diplomatică.

Dar un limbaj „tare” se putea utiliza numai cu acoperirea unei instituții particulare, în care, chipurile, oficialitățile americane nu ar avea nici un amestec. Așa că, după cum a arătat ziarul *La libre Belgique*, șaiszeci de milioane de dolari au traversat discret oceanul și s-au materializat în ceea ce, la 1 mai 1951, a început să funcționeze în Strada *Englischer Garten* nr. 1. Cuvintele veninoase, sporovăielile demențiale de la miezul nopții, răspîndite pe unde scurte de cele douăzeci și nouă posturi de transmisie situate în împrejurimile Münchenului, și-au demascat de la început caracterul lor dușmănos.

Ca orice serviciu de spionaj organizat în mod corespunzător, *Radio Freies Europa* și-a împrăștiat în diverse puncte ale Europei, ca Viena, Copenhaga, Stockholm, Atena,



# in eter

N. OSMAN

Ankara, Paris și în alte capitale, colaboratori și agenți camuflați în corespondenți „particulari”

### Laboratorul lui Mister Graveson

Sub conducerea directorului tehnic al postului de radio „Europa Liberă”, George Graveson, în laboratoarele R.E.L.-ului se experimentează diferite metode de diversiune și de sabotaj, tipuri de arme fără zgomot și de ambalaje pentru otrăvuri tari. O secție specială elaborează, pe lângă noile sisteme de machiaj și substituirii, metodică zvonurilor false, a legendelor, cu scopul de a ușura munca „băieților” în culegerea de informații.



nale. Era însă nevoie de o acoperire, de o fațadă care să corespundă inovației. Și s-a găsit!

Nici o altă organizație nu convenea atât de bine scopurilor lui Allan Dulles ca acest „Comitet național Europa Liberă”, înființat de cele mai mari monopoluri ale S.U.A. Henry Ford, Charles Wilson și Nelson Rockefeller și-au pus mijloacele lor financiare în slujba „libertății” și „democrației” — așipite, vai, dincolo de „cortina de fier”. Pe de altă parte, fonduri uriașe, provenite din tot felul de donații dubioase, unele alocate direct din bugetul S.U.A., au fost puse de asemenea la dispoziția „Comitetului național Europa Liberă”. Acesta, la rîndul său, a fost divizat în alte comitete, tot atît de „naționale”, dar mai mici: „Ungaria Liberă”, „România Liberă”, „Polonia Liberă”, ș.a.m.d.

### Actul de naștere al postului „Europa Liberă”

În primăvara anului 1949 — ca și cu 17 ani în urmă, cînd l-au adus pe Hitler la putere — experții serviciului secret american au traversat oceanul, au ales locul, au

bazele spionajului total al gestapoului fascist) s-a instalat centrul de spionaj american pentru Europa, sub falsa titulatură a unei instituții „particulare” și „auto-nome”.

Concomitent cu construcția centrului de spionaj de la München, a început în R.F. Germană recrutarea cadrelor necesare.

Intrucit foștii SS-iști din aparatul de propagandă al lui Goebbels prezentau garanțiile cele mai „sigure”, au fost declarați apți și angajați. În marea lor majoritate, erau absolvenți ai „Școlii speciale de radiotehnică și radiodifuziune pentru străinătate”, care a funcționat în orașelul Göttingen și care pregătea cadre pentru spionajul radiofonic condus de Goebbels. Dar cea mai bună sursă pentru recrutarea de cadre au constituit-o așa-ziii emigranți, aflați în cele 200 de „lagăre de persoane strămutate” din Occident.

Umblînd din lagăr în lagăr, reprezentanții unor așa-zise „or-



Obținerea oricăror informații cu caracter de spionaj din țările lagărului socialist constituie, fără îndoială, partea cea mai complicată și mai grea. Complicată, deoarece spionii trebuie să și măsoare forțele cu un aparat de securitate puternic; și grea, pentru că fiecare popor eliberat își păstrează cu grijă secretele sale de stat.

### Elevii lui mister Johnny și Monsenior Georges

Ani în șir, diverși „Georges” și „Johnny” au instruit grupe de „băieți” în școlile de spionaj de la Salzburg, Lindau, Isny, Longjumeau, Kefelaria sau Andilly. Huliganii fasciști și-au însușit tehnica distrugerii sub îndrumarea instructorilor americani. Pe un aeroport militar din vecinătatea Münchenului, se fac antrenamente de salt cu parașuta. Străzile orașului sînt folosite pentru exerciții speciale de filaj, în cadrul cărora teroriștii învață cum să se ferească de urmărire.

Cu unii din absolvenții acestor școli, constituiți în grupe intitulate „Robert”, „Jacques”, „Șoimii Carpaților” sau alte denumiri bombastice, am făcut și noi cunoștință în 1953, cînd au fost parașutați, la miez de noapte, pe teritoriul patriei noastre. Musafirii fasciști s-au izbit însă de un element care le era cu desăvîrșire străin: vigilența poporului devenit stăpîn pe soarta sa. În aceste împrejurări școala fărădelegilor, cu toată tehnica *made in U.S.A.* s-a dovedit nefolositoare. Brațul puternic al ostașilor noștri, care străjuiesc cuceririle poporului muncitor, i-a înșfăcat fără cruțare, silindu-i să se așeze în boxa acuzaților.

O altă serie de elevi ai școlilor de spionaj a ieșit la lumină cu ocazia evenimentelor din Ungaria, cînd postul de radioemisiune „Europa Liberă” s-a transformat în cartier general și a condus operațiunile forțelor

București, posturile de răspundere din cadrul „Europei Libere” sînt ocupate de 130 de americani, foști comandanți militari, industriași, financieri, oameni politici și agenți ai „Biroului Serviciilor Strategice” (OSS). Pe unii din aceștia îi cunoaștem după numele profesional, așa cum s-au prezentat: „Lorentz”, „Johnny” sau „Vidal”. Ei dirijează întreaga activitate a centrului de spionaj în eter și dispun de cheltuirea fondului de zece milioane de dolari alocat anual de S.U.A. Ei fixează și caracterul emisiunilor. Paralel cu acțiunile propagandistice, cu îndemnul la un nou război, are loc o intensă acțiune de spionaj efectiv. Se primesc rapoarte, se dau instrucțiuni, se prelucurează datele obținute.

### Emisiuni speciale

Alături de calomnia la adresa popoarelor, practică în stil mare, printre țipetele stridente și frînturile muzicii de jazz, se transmit din München și instrucțiuni cifrate agenților de pe teren, provocatorilor obsedați de spaima judecării drepte a poporului.

Münchenul era socotit altă dată un oraș al muzicii; în lăuntrul lui înflorau artele, se dezvoltă gustul pentru frumos. Începînd din mai 1951, Münchenul transmite, prin cele 29 de posturi, așa-zisele „Wunschkonzerte”, concerte de muzică ușoară, „cerute de ascultători”. În cadrul acestora, folosindu-se unele șlagăre ca: „Marina”, „Capitano d'amore”, „Come prima”, „Ciau, ciau, bambina”, „Volare” și altele, se transmit instrucțiuni spionilor. Așa că muzica „solicitată” este de fapt un pretext.

În fostul oraș al muzicii, pe Strada Engli-scher Garten nr. 1, se repetă metodic sub bagheta dirijorului de peste Atlantic, simfonia macabră pe care se străduiesc s-o dezlănțuie asupra lumii apostolii dolarului.

### Din eșec în eșec

Evenimentele au arătat însă că toate mașinațiile rețelei de spionaj în eter au înregistrat insuccese repetate și zgomoloase. Această armă a războiului rece s-a lovit de scutul rezistenței morale a popoarelor eliberate. Ca și diplomația „pe mușche de cuțit” politica provocărilor din umbră a consumat dolari, a ridicat cursul anumitor acțiuni bancare, dar n-a reușit decît să slăbească și mai mult nervii celor ce o manevrau. Realizările au fost minime față de eforturi: în atîtea rînduri spionajul în eter a fost surprins de evenimente, încît și ei care mizau pe eficacitatea lui și-au manifestat nemulțumirea. Asta ca să nu mai vorbim de scepticismul și chiar ironia cu care se privește azi în S.U.A. și în întreaga Europă occidentală eficiența rețelei și uneltelor lui Allan Dulles. În fața forțelor viguroase ale lumii eliberate de exploatare, stafiile trecutului sînt sortite unei înfringeri depline și inevitabile.

La harta „marilor operațiuni radiofonice”



Se primește un raport cifrat de la un „colaborator” de pe „teren”

Mister Graveson „studiază” posibilitățile dezvoltării spionajului în eter



contrarevoluționare. Instalațiile R.E.L.-ului emiteau 20 de ore zilnic: ațîțări, minciuni, lozinci contrarevoluționare și, în special, instrucțiuni „eliberatorilor” care, punînd în practică tehnica învățată la școala crimei, au indignat întreaga lume. Se mai poate deci contesta „neutralitatea” și „obiectivitatea” cu care „Europa Liberă” pretinde că informează populația din Europa?

După cum arată Buletinul de Informații (nr. 5/1958) al Ambasadei R.D. Germane la

Antenele spionajului în eter, instalate în apropierea Münchenului









TABEL I

Gama de frecvențe, în MHz	Număr de spire	Valoarea rezistenței $R_1$ , în k
2,5—5	75	40
5—10	45	10
10—15	20	5
15—30	8	5
30—40	4	10

de datele bobinelor indicate, sînt cuprinse între 2,5 și 40 MHz. Folosindu-se în loc de tranzistorul P402 tipurile P403 sau P410 ori P411, cu modificările adecvate asupra circuitului  $L_1C_1$  și a rezistențelor  $R_1$ ,  $R_2$  și  $R_3$ , undametrul va putea funcționa și în domeniul undelor ultrascurte. În locul tranzistorului sovietic P402 se pot folosi tipurile echivalente: OC614; AC105; OC170; SFT118; SFT115; 2N247. În locul tranzistorului P13A, tipurile: P13B, P14; P15; P1A; P6A; OC602; OC603; OC604; OC612; OC70; OC71; OC45; 1NU70; 2NU70; 51NU70; 53NU70; SFT101; SFT102; SFT103; SFT106; SFT107; SFT127; 2N107; 2N222; CK722. La folosirea altor tranzistori decti cel indicați în schemă, vor fi necesare ajustări deosebite asupra valorilor rezistențelor  $R_1$ ,  $R_2$  și  $R_3$ , pentru ca altfel s-ar putea ca oscilatorul să nu funcționeze. Unele ajustări asupra valorilor rezistenței  $R_1$  pot fi necesare și în cazul utilizării tranzistorului P402, recomandat în schemă, deoarece există uneori inegalități chiar între tranzistorii de același tip.

Bobinele se vor executa pe carcasa cu diametrul 10 mm, din polistiren, lungimea de bobinaj fiind 25 mm. Pentru frecvențele mici, se va folosi conductor izolat cu email și mătase, bobinarea făcîndu-se spiră lângă spiră. Pentru benzile de frecvențe mai ridicate (peste 10 MHz), se va folosi conductor cu diametru mai mare, iar spirele se vor dispune distanțate, păstrîndu-se însă lungimea de bobinaj de 25 mm.

Numărul de spire al bobinelor, precum și valorile corespunzătoare rezistenței  $R_1$ , sînt date în tabela 1. Alimentarea undametrului este asigurată de trei baterii plate de lanternă, de cîte 4,5 V.

Ing. Liviu MACOVEANU

Și în acest an, se va desfășura tradiționalul Concurs Internațional YO al radioamatorilor de unde scurte, organizat de Radioclubul Central al R.P.R. cu prilejul zilei de 23 August, marea sărbătoare a poporului nostru.

Fată de vechile prevederi din anii precedenți, regulamentul concursului are o serie de modificări. Dar iată, mai întâi, pe scurt, regulamentul:

1. Scopul concursului: stringerea legăturilor de prietenie dintre radioamatorii țărilor socialiste, ridicarea măiestriei tehnico-sportive și stabilirea de recorduri naționale și internaționale.

2. Participanți la concurs: sînt invitați radioamatorii de unde scurte din: R.P. Albania, R.P. Bulgaria, R.P.D. Coreeană, R.P. Chineză, R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană, R.P. Polonă, R.P. Română, R.P. Ungară, U.R.S.S. și R.D. Vietnam.

3. Desfășurare: concursul va dura 12 ore și va începe în ziua de 19 august 1961 orele 22,00 GMT.

Cu 30 minute înainte de începerea concursului, Radioclubul Central al R.P.R. va transmite prin stația YO3KAA un mesaj în benzile de 7 și 14 MHz, anunțînd țările participante și adresînd un salut tuturor concurenților. În acest timp legăturile dintre stațiile participante la concurs sînt interzise.

Apelul concursului: WSEM de... Se lucrează numai în telegrafie (A1) în benzile de 3,5—7—14—21 și 28 MHz. Concurenții vor schim-

# CONCURSUL INTERNAȚIONAL AL RADIOAMATORILOR

ba între ei numărul de control compus din 6 cifre (RST plus numărul de ordine al legăturii). Legăturile vor fi notate la rînd, indiferent de banda pe care au fost efectuate.

4. Restricții: cu una și aceeași stație se poate lucra o singură dată pe fiecare bandă în parte; nu se poate lucra cu stații din același district, cu mai multe emițătoare folosind același indicativ sau cu ton sub T7.

5. Stabilirea rezultatelor: pentru fiecare legătură valabilă se acordă un punct. Punctajul total este format din numărul de puncte acumulat pe toate benzile lucrate înmulțite cu multiplicatorul.

Multiplicatorul reprezintă numărul de prefixe de district lucrate pe toate benzile.

Districtele sînt: R.P. Albania ZA1, ZA2; R.P. Bulgaria — LZ1, LZ2; R.P.D. Coreeană — HL1; R.S. Cehoslovacă — OK1, OK2, OK3; R.P. Chineză — BY sau C; R.D. Germană — DM... A, DM... B etc; R.P. Polonă — SP1, SP2, SP3, SP4 etc; R.P. Mongolă JT1; R.P. Română — YO2, YO3, YO4, YO5, YO6, YO7, YO8, YO9; R.P. Ungară — HA1, HA2, HA3, HA4 etc; U.R.S.S. — UA1, UA2,

UA3, UA4, UA6, UA9, UA9, UB5, UC2, UD6, UF6, UG6, UH8, UI8, UJ8, UL7, UM8, UN1, UO5, UP2, UQ2, UR2; R.D. Vietnam — XW8.

6. Clasificarea: în cadrul concursului se vor face următoarele clasamente:

— clasamentul general pe țări cuprinzînd primele 25 stații indiferent de categorii: stații receptie, emisie-recepție colective sau individuale și indiferent de situația stațiilor în clasamentul pe fiecare țară în parte.

Observație: numărul total de puncte realizat de o țară în cadrul acestui clasament se va înmulți cu raportul dintre numărul de fișe trimise și numărul total de participanți.

— clasamentul general pe stații cuprinde lista primelor 25 stații de emisie-recepție indiferent de țară sau categorie.

— clasamentul pe fiecare țară va cuprinde lista primelor 10 stații din fiecare categorie: stații receptie, emisie-recepție colective și emisie-recepție individuale.

7. Arbitrajul va fi efectuat de un Colegiu Internațional de Arbitri ce va avea loc în luna noiembrie la București.

Participanții la concurs vor trimite fișele de concurs indiferent de

numărul legăturilor efectuate pe adresa: Radioclubul Central al R.P.R., căsuța poștală 95 București pînă cel mai tîrziu la data de 1 octombrie 1961.

Participanții clasati pe primele trei locuri vor fi distinși și premiați în conformitate cu regulile stabilite de Radioclubul Central al R.P.R.

Din prevederile regulamentului, reiese faptul că condițiile stimulează radioamatorii de unde scurte la un lucru deosebit de intens pe bandă, pentru obținerea unui număr cît mai mare de legături, dar mai ales a unui multiplicator ridicat. Prevederea cu privire la aceasta asigură condiții de lucru similare marilor concursuri internaționale. Pentru ca numărul de legături să nu mai fie grevat de depășirea limitelor de timp înscrise în logurile (fișele de participare) corespondenților, această restricție a fost înlăturată, corespondenții fiind totuși obligați a nota în log ora efectuării legăturii.

Și acum la lucru! Receptoarele, emițătoarele și antenele trebuie verificate cu toată atenția pentru a lucra în condiții tehnice bune pe toate benzile conferite de clasa de autorizare.

Desfășurarea acestui concurs internațional va fi un prilej deosebit de afirmare a voinței de luptă sportivă a radioamatorilor YO pentru obținerea unor rezultate cît mai bune.

Iosif PAOLAZZO

Șeful Radioclubului Central R.P.R.

să fie 0,468 λ (cm); lungimea reflectorului 0,493 λ (cm); lungimea directorului I 0,449 λ (cm); lungimea directorului II 0,346 λ (cm); lungimea directorului 3—0,432 λ (cm); distanța între elemente 0,2 λ (cm); lungimea liniei de adaptare 0,25 λ (cm); diametrul conductorului inferior 4 mm și diametrul lărilor reflectorului și directorului 4—4 mm.

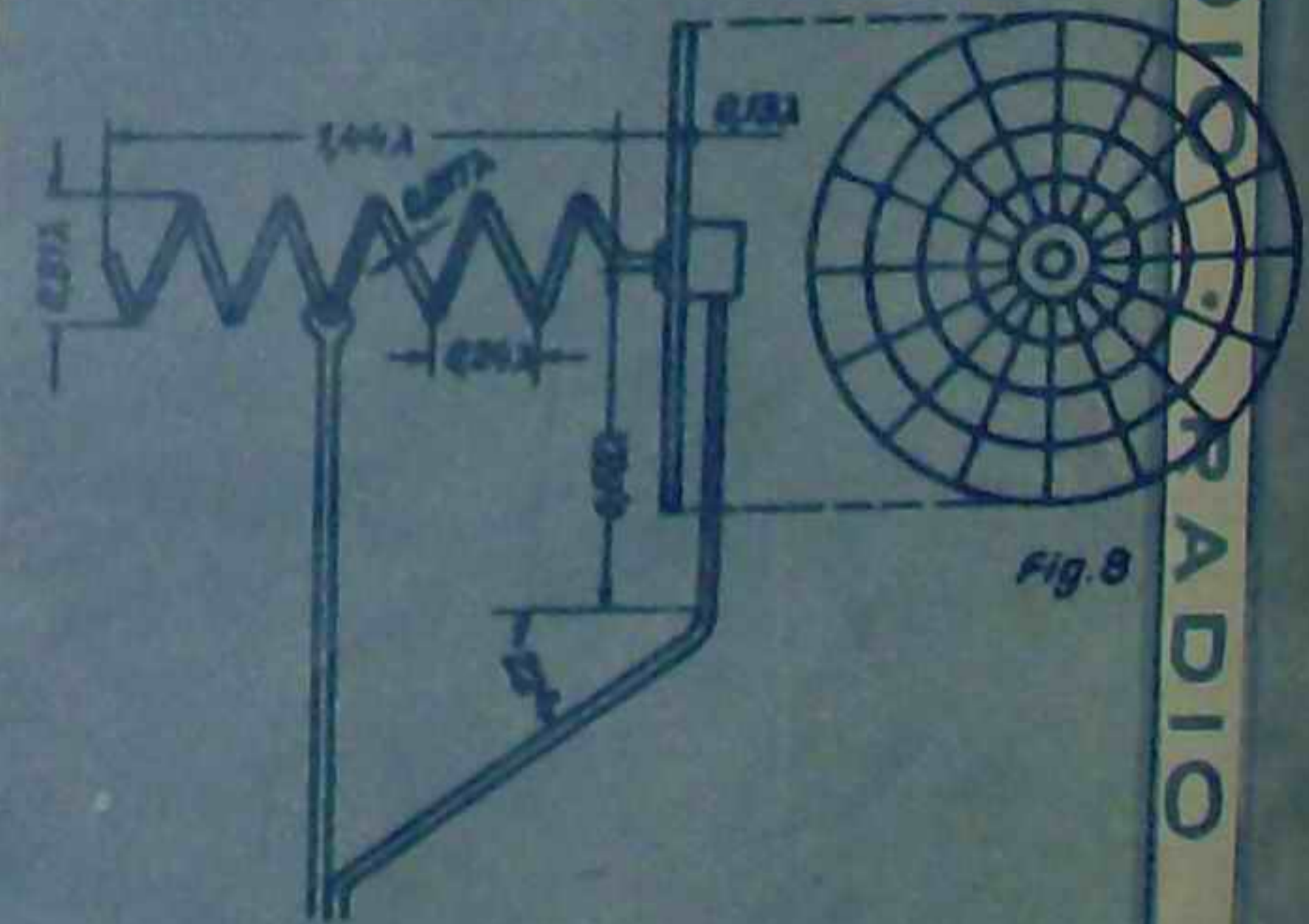
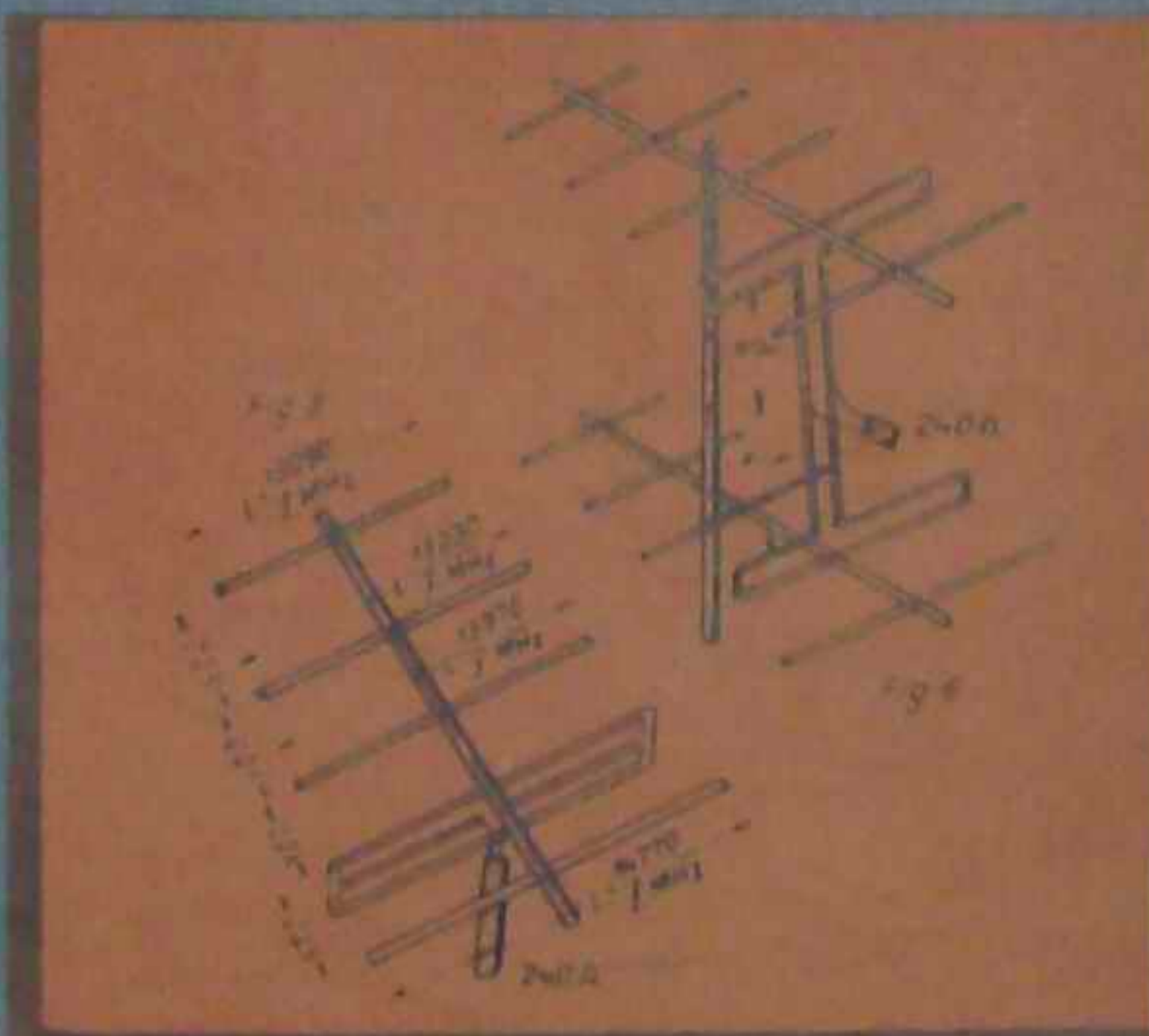
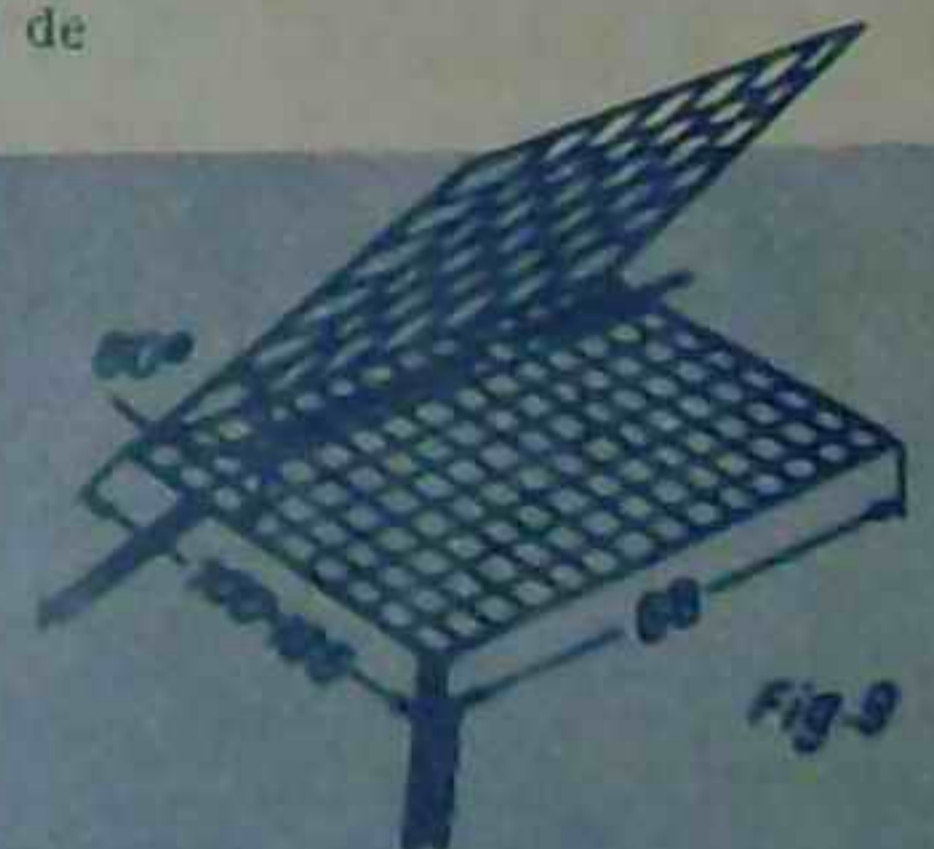
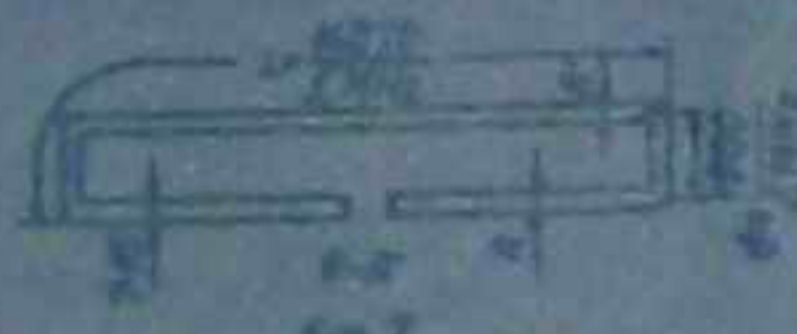
Uneori este necesar să se realizeze impedanțe mari la intrare. Atunci se folosește antena dipol dublu repliat sau dublu buclă (fig. 4). Impedanța caracteristică este de 1440 Ω în acest caz. La o antenă cu cinci elemente impedanța dipolului dublu buclă scade pînă la 240 Ω (fig. 5). Datele construcției se stabilesc cu ajutorul formulelor din fig. 4 și fig. 7. Elementele antenei se construiesc din foaie de 7—15 mm. Antena se alimentează printr-un fider simetric de 240 Ω.

Radioamatorii mai avansați pot construi și antene elajate ca aceea din fig. 6. Dimensiunile antenei se stabilesc cu formulele din fig. 7 și se alimentează cu un fider de 240 Ω.

Pentru gama de 420 MHz dacă se cere o directivitate pronunțată este indicată antena spirală cu reflector circular, realizat din fir de cupru (fig. 8) de 2 mm, sau antena cu reflector în unghi ca în fig. 9, realizată din benzi înguste de tablă de alumin sau duraluminiu pe care se fixează o rețea metalică, impedanța de intrare a acestei antene este de 60 Ω.

Alegîndu-și antena după posibilitățile lui momentane, radioamatorul o poate perfecționa și extinde în timp, perfecționînd-o în scopul realizării de indici tehnici mai ridicați. Este important însă ca de la început să se realizeze o construcție mecanică rigidă și bine izolată din punct de vedere electric în vederea asigurării performanțelor tipului respectiv de antenă.

Ing. Ovidiu OLARU













## SPRIJIN ȘI ÎNDRUMARE

La uzinele „Metrom” din orașul Brașov activitatea de asociație se bucură de o atenție deosebită atât din partea comitetului de partid, cât și a conducerii administrative. Preocuparea pentru buna desfășurare a muncii A.V.S.A.P. s-a manifestat încă o dată cu prilejul unei ședințe de analiză a comitetului A.V.S.A.P. ținută acum cîva timp, la care au participat și Ion Negoescu, secretar al comitetului de partid, precum și directorul general al uzinelor, ing. Mihai Baciu.

Ajunghindu-se la concluzia că slaba activitate a organizației se datorează inactivității unor membri ai comitetului A.V.S.A.P., participanții la ședință au propus reorganizarea comitetului. Măsura și-a dovedit eficacitatea în scurt timp. Noul comitet, folosind cu pricepere mijloacele de agitație și propagandă, ca stația de radioamplificare, lozincile mobilizatoare, panourile și fotomontajele cu aspecte din viața de asocia-

ție, gazetele de perete din secțiile și atelierelor uzinelor, a obținut importante succese. Astfel, peste 340 de salariați au cerut primirea lor în rândurile A.V.S.A.P.

Comitetul A.V.S.A.P. s-a îngrijit de asemenea de completarea și unde a fost cazul de reorganizarea birourilor A.V.S.A.P. de secții. Noile organe de conducere, din care fac parte fruntași în producție, muncitori iubii și apreciați de tovarășii lor de muncă, și-au întocmit planuri de activitate concrete și au pornit în acțiune. În totalitatea lor organizațiile de secții au reușit să depășească sarcinile asumate.

Și activitatea de pregătire s-a îmbunătățit ca urmare a ultimelor măsuri organizatorice. Programul de pregătire, desfășurat sub conducerea instructorilor Peirc Mihail și Ion Gurău, se desfășoară regulat și cu bune rezultate. Rezultatele au fost de stîlă apreciate și de Consiliul orașenesc A.V.S.A.P. Brașov care de curînd a evidențiat cu însigne și diplome pe mai mulți instructori din această organizație.

Constantin DOMN  
correspondent

## ORGANIZAȚIA A.V.S.A.P. DE LA CLEMENT GOTTWALD FRUNTAȘĂ PE RAION

Animăția care domnea în holul Casei de Cultură a tineretului din raionul Gh. Gheorghiu-Dej nu te-ar fi surprins de n-ar fi fost pricinuită de niște oameni în vîrstă. Doar aici poți întîlni, într-un permanent du-te-vino, seară de seară, zeci de tineri care iau parte la activitatea Casei de Cultură. De data aceasta era vorba însă de cu totul altceva. Invitați de Consiliul raional A.V.S.A.P., mai bine de 200 membri din diferite organizații din raion au venit să ia parte la adunarea festivă de premiere a organizațiilor fruntașe în întrecerea pornită în cinstea celei de-a 40-a aniversări de la crearea Partidului Comunist din România.

După deschiderea adunării

președintele Consiliului raional A.V.S.A.P., tovarășul Constantin Mihalea, scoate în evidență succesele obținute de majoritatea organizațiilor. Cifrele care exprimă creșterea numărului de membri demonstrează o dată mai mult prestigiul mereu crescînd de care se bucură asociația în rândurile oamenilor muncii.

Rezultatele obținute în munca de asociație au fost arătate apoi de numeroși președinți de organizații și instructori A.V.S.A.P. care au luat cuvîntul. Ei s-au străduit să împărtășească celor prezenți și unele metode de muncă folosite de comitetele respective.

Discuțiile au fost urmate de festivitatea decernării drapelului de fruntașă pe raion organizației A.V.S.A.P. de la Uzinele Clement Gottwald. Fanioane din mătase purpurie au primit și organizațiile de la Semănătoarea, Fabrica de bere Grivița, Horticola „1 Mai” și altele.

De asemenea, Consiliul raional A.V.S.A.P. a distins cu însigne de „Instructor fruntaș” și diplome de merit pe numeroși instructori și activiști voluntari.

C. VICTOR

## FRUNTAȘĂ PE ORAȘ

Activitatea organizației A.V.S.A.P. din cartierul „21 Decembrie” a devenit binecunoscută tuturor membrilor asociației din orașul Focșani. Popularitatea de care se bucură este binemeritată. Ea se datorește entuziasmului cu care participă la viața de asociație toți cei peste 350 de membri. Pînă acum nu s-a întîmplat niciodată ca vreuna din sarcinile incluse în planul de muncă să nu fie dusă la bun sfîrșit în termenul stabilit. Datorită acestui fapt presti-

giul organizației a crescut și tot mai mare este numărul cetățenilor care solicită primirea lor în rândurile asociației.

Un rol de seamă în desfășurarea activității organizației revine comitetului care, în frunte cu președintele său Ion Chiriță, inițiază acțiuni plătute și variate. În ultimul timp, cu concursul membrilor, comitetul a completat baza materială necesară executării tragerilor. Tot cu sprijinul lor s-a reușit colectarea unei importante cantități de fier vechi, precum și executarea a numeroase lucrări menite să înfrumusețeze cartierul în care locuiesc.

Toate aceste acțiuni, cît și cele prevăzute pentru viitor, exprimă hotărîrea membrilor organizației din cartierul „21 Decembrie” de a menține și în acest an drapelul de organizație fruntașă pe orașul Focșani.

Eugen MUSTAȚĂ  
correspondent

## ȘI-AU CONSTRUIT UN POLIGON

În anul trecut, fostul birou al organizației A.V.S.A.P. de la G.A.S. Cocargea, raionul Fetești, manifestă o slabă preocupare pentru problemele de asociație. Atitudinea lui a făcut ca activitatea organizației să se desfășoare la un nivel nesatisfăcător. Față de această situație s-a ales un nou birou, în care au intrat oameni bine pregătiți și cu dragoste pentru munca de asociație.

N-au trecut decît cîteva luni de la constituirea biroului și lucrurile au luat alt curs. Numărul membrilor este în continuă creștere, participarea la acțiunile inițiate tot mai numeroasă, iar rezultatele la pregătire din ce în ce mai bune.

Constatănd că un impediment important în pregătirea celor care doresc să practice tirul îl constituie lipsa unui poligon, biroul organizației A.V.S.A.P. a făcut apel la sprijinul conducerii G.A.S. și al Sfatului popular comunal. Inițiativa

## ȘTIRI DIN ACTIVITATEA AVSAP

s-a bucurat de atenția cuvenită. După cîteva zile, pe un teren din apropierea gospodăriei, au început să sosească materialele. Imediat zeci de membri au și pornit la treabă. În cîteva săptămîni poligonul, împrejmuit de jur împrejur cu gard nou, era gata.

În aceste zile pregătirile în vederea executării tragerilor în masa membrilor organizației sînt în toi. Fiecare muncitor agricol, fie el tînar sau vîrstnic, așteaptă cu nerăbdare ședințele de tragere în noul poligon.

Mihai RĂU

## PREGĂTESC BAZA MATERIALĂ

În ultima vreme comitetul organizației A.V.S.A.P. de la Școala Medie nr. 5 din Timișoara acordă o atenție deosebită inițierii unor acțiuni tot mai variate și interesante. Pe linia aceasta se înscriu excursiile și vizitele făcute la diferitele monumente și locuri istorice din oraș și regiune. Cu puțin timp în urmă, un grup de membri au fost oaspeții Capitalei, unde au vizitat locurile care amintesc de lupta înflăcărată a comuniștilor pentru o viață liberă și fericită. Ei au avut totodată prilejul să admire impunătoarele construcții ridicate în Capitală în anii regimului nostru.

Paralel cu aceste acțiuni, comitetul A.V.S.A.P. se îngrijește îndeaproape și de buna organizare a tragerilor cu arma calibru redus. În vederea lor, membrii acestei organizații au executat ședințe de luarea liniei de ochire. În atelierul de tâmplărie al școlii, tinerii membri

au confecționat panouri și alte materiale necesare tragerilor în poligon. Ei sînt hotărîți să obțină rezultate bune și în acest domeniu de pregătire.

Ion RISTA  
correspondent



## ÎN AJUN DE EXAMEN

Cercul de transmisiuni de pe lângă Consiliul orașenesc A.V.S.A.P. Craiova și-a început activitatea destul de urzîu. Abia pe la începutul lunii februarie. Aceasta datorită Consiliului orașenesc care nu a luat din vreme toate măsurile pe care le cerea organizarea unui asemenea curs.

Dar de atunci au trecut cîteva luni. Încadrat cu instructori bine pregătiți ca Gheorghe Cîmpoieru, Ilie Mochora, Petre Goleanu, Carol Nemet și Petre Șofran, cercul desfășoară acum o activitate rodnică. În cele două săli, cursanții au la îndemînă tot felul de manipulatoare, generatoare de ton, aparate telefonice și radio, plîșe etc.

Grijii pe care Consiliul orașenesc o are pentru buna desfășurare a activității cercului cursanții, în majoritatea lor, îi răspund străduindu-se să asimileze cît mai bine cunoștințele ce le sînt predate. Așa se explică faptul că acum, după

mai bine de 20 ședințe, acești tineri știu să folosească nu numai centrala telefonică, dar două din tipurile de aparate de emisie-recepție cu care este dotat cercul. Printre cei mai activi cursanți, pot fi citați Vasile Ionescu, Nicolae Floricescu, Ioan Cucea, Sabin Popescu și Petre Constantinescu. Acești tineri, și încă mulți alții, sînt hotărîți ca la examenul de sfîrșit de an să se prezinte temeinic pregătiți și să obțină calificativul „foarte bine”.

Din păcate nu de aceleași sentimente sînt animați toți cursanții cercului. Unii ca Eugen Tudor, Gh. Ghidrigan, C. Epure, Gh. Tufo și I. Ghîță absentează sistematic de la orele de pregătire. De altfel fața de comportarea lor colectivul a luat atitudine, certînd îndepărtarea lor din cerc.

Abstracție făcînd de aceste cazuri, cursanții cercului de transmisiuni din Craiova continuă să se pregătească intens spre satisfacția instructorilor lor.

Nicolae VOINEA  
correspondent

## ȘTIRI DIN ACTIVITATEA AVSAP



### SĂRBĂTOAREA NAȚIONALĂ A POLONIEI NOI

**L**a 22 iulie poporul frate polonez sărbătorește cu entuziasm evenimentul cel mai mare al istoriei sale milenare — a 17-a aniversare a întemeierii Poloniei noi, populare.

În anii ocupației naziste poporul polonez a luptat cu eroism, sub conducerea comuniștilor, împotriva cotropitorilor, pentru zdrobirea fascismului. Cotitura hotărâtoare în viața poporului polonez — de la robie la libertate — a avut ca factor determinant evenimentele din vara anului 1944, fiind glorioasele armate sovietice au început eliberarea Poloniei de sub jugul fascist. Alături de eroicii ostași sovietici, și-au vărsat sângele patrioții polonezi din unitățile armatei poloneze renăscute. Pe pământul dezrobitor al Poloniei, în ziua de 22 iulie 1944, a fost constituit guvernul național care purta denumirea de Comitetul polonez al eliberării naționale. Primul său act de guvernământ a fost proclamarea puterii populare. În istoria Poloniei s-a inaugurat astfel o epocă nouă.

Sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Unit Polonez, poporul polonez a reușit într-un timp relativ scurt nu numai să vindece rănilor pricinuite de război, ci să și transforme țara dintr-un stat agrar înapoiat, într-un stat cu o industrie dezvoltată. În întreaga Po-

lonie s-au ridicat puternice combinate siderurgice, numeroase întreprinderi industriale, centrale electrice; s-au creat ramuri industriale noi; s-a dezvoltat considerabil industria construcțiilor de mașini, electronică și chimică. Polonia ocupă astăzi un loc important în Europa în ce privește volumul producției industriale.

Dezvoltarea industriei construcțiilor de mașini a creat o puternică bază materială în vederea transformării socialiste a agriculturii. Harnică țărănie poloneză a ridicat producția medie la hectar; s-a dezvoltat sectorul zootehnic. În viitorii cinci ani vor fi trimise pe ogoare 100.000 de noi tractoare.

Rezultatele importante obținute în producția industrială și agricolă, în creșterea productivității muncii și sporirea venitului național, au dus la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii.

Realizarea Directivelor Congresului al III-lea al P.M.U.P., a prevederilor planului cincinal 1961—1965, va face ca Polonia să cunoască un nou avânt pe calea înfloririi sale și a prosperității poporului polonez.

Cu prilejul marilor sărbători a Poloniei noi, poporul român felicită cu căldură poporul-frate polonez și îi urează succese tot mai mari în opera de construire a socialismului, în lupta pentru o pace trainică.

### FELIX EDMUNDOVICI DZERJINSKI



**S**e împlinesc, la 20 iulie, 35 de ani de la moartea

lui Felix Edmundovici Dzerjinski, eminent activist al partidului comunist și al Statului sovietic.

Născut în 1877, în Lituania, Dzerjinski urmează liceul în orașul Vilna unde vine în contact cu mișcarea muncitorească. La vârsta de 18 ani, animat de ideile marxismului, el intră în rândurile organizației social-democrate lituaniene și aderă la aripa stângă a acesteia. De la primii pași ai activității revoluționare, Felix Dzerjinski și-a consacrat toată puterea de muncă propagării ideilor marxiste, creării partidului proletar în Polonia și în Lituania și unificării luptei muncitorilor polonezi și lituanieni cu lupta revoluționară a proletariatului rus. Dzerjinski ia parte activă și la revoluția din 1905—1907.

Datorită activității sale revoluționare el este arestat de mai multe ori de guvernul țarist.

Revoluția din februarie 1917 îl găsește pe Felix Dzerjinski în închisoare. Eliberat, se încadrează de la început în activitatea plină de abnegație în vederea pregătirii maselor pentru săvârșirea revoluției socialiste. În aprilie 1917, el participă ca delegat din partea bolșevicilor din Moscova la lucrările celei de-a VII-a Conferințe generale din Rusia a partidului bolșevic. La Congresul al VI-lea al partidului, (august 1917), Dzerjinski a fost ales în Comitetul Central, al cărui membru a rămas pînă la sfârșitul vieții.

În zilele lui octombrie 1917, prin hotărârea C.C. al partidului, el a făcut parte din centrul de partid pentru conducerea insurecției.

În decembrie 1917 Dzerjinski a fost numit președintele Comisiei extraordinare pe întreaga Rusie pentru lupta împotriva contrarevoluției, speculei și sabotajului, iar din 1924 a fost președintele Consiliului Suprem al economiei naționale.

Moartea lui Felix Edmundovici Dzerjinski, la 20 iulie 1926, a însemnat o pierdere dureroasă pentru întregul popor sovietic.

### A 40-A ANIVERSARE A REVOLUȚIEI POPULARE MONGOLE

**L**a 11 iulie anul acesta, poporul mongol a sărbătorit un eveniment de seamă din istoria sa: a 40-a aniversare a revoluției populare. La 11 iulie 1921, în actuala plată Suhe Bator, din capitala R.P. Mongole, cei doi luptători revoluționari ridicați din sânul masei populare, Suhe Bator și Cloibalsan, au anunțat în mod solemn victoria revoluției. Jugul feudal-oligoclerical a fost înfrînt, bandele gardiștilor albi și armatele japoneze cotropitoare au fost zdrobite de către masele populare mongole mobilizate sub conducerea Partidului Popular Revoluționar.

Revoluția mongolă s-a desfășurat sub influența directă a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

În 1924 a fost înălțată monarhia și proclamată Republica Populară Mongolă a cărui organ suprem al puterii de stat este Marele Hural popular.

După eliberarea sa, poporul mongol, sub conducerea Partidului Popular Revoluționar, a trecut la construirea unei vieți noi. Cu ajutorul multilateral al Uniunii Sovietice, el s-a transformat Mongolia dintr-o țară feudală, înapoiată, într-o înfloritoare Republică Populară, mereu mai puternică și mai îmbelșugată. Viața locuitorilor ei s-a transformat radical, structura economiei și cultura țării s-au schimbat și ele. Astfel, a fost lichidat complet tipul de gospodărie feudală — iobăgăstă și mânăstirească — a fost creat sectorul socialist, iar șeptelul a crescut de aproape două ori, ajungându-se ca din punct de vedere al numărului de animale pe cap de locuitor R.P. Mongolă să ocupe primul loc în lume.

S-a creat o industrie proprie, s-au construit mari întreprinderi industriale moderne în Ulan-Bator, Hadhal și în alte orașe.

Republica Populară Mongolă, sub

conducerea Partidului Popular Revoluționar, duce o politică de pace, de colaborare economică și culturală frățască cu toate statele socialiste.

Poporul român se bucură din inimă de succesele poporului frate mongol și îi transmite un fierbinte salut cu prilejul celei de-a 40-a aniversări a revoluției populare mongole.

### 20 ANI DE LA ASASINAREA LUI FILIMON SÎRBU



**F**iu de țaran de prin părțile Devei, Filimon Sîrbu s-a angajat cu greu ca ucenic la

Direcția Porturilor Maritime din Constanța. Aici un bătrîn strungari-a arătat înădrului ucenic nu numai tainele meseriei, ci și drumul adevărului.

Înselat după dreptate, Filimon Sîrbu intră în rândurile Uniunii Tineretului Comunist unde începe să activeze neobosit. Urmind linia partidului comunist, el cutreieră carierele și salele din jur, pentru a organiza comitete antifasciste, comitete de luptă împotriva criminalului război antisovietic ce se uneltea.

În 1936 înădrul utecist ia contact pentru prima oară cu siguranța burghez-moșierească. Este arestat pentru „tulburarea ordinii publice” deoarece împreună cu alți uteciști răspândise în întreaga Constanța, în ziua de 1 Mai, manifeste, stegulețe roșii și broșuri antifasciste. Chinurile îndurate nu-l pot înghimbia. La Tribunalul Militar unde a fost judecat Filimon Sîrbu s-a transformat în acuzator al aceluia care vroiau să vîndă țara fascismului german.

Între zidurile închisorii, Sîrbu s-a apropiat și mai mult de comuniști, al căror crez devenise esența existenței sale. Eliberat din închisoare este înrolat în armată. Trimis într-o unitate din Ardealul de nord, el a lămurit mulțimea soldaților asupra sensului odioasei trădări, a dictatului

de la Viena. Filimon urma cuvîntul partidului comunist, singurul partid care s-a ridicat împotriva dictatului de la Viena, a pregătirii criminalului război antisovietic.

Revenit în Constanța sub numele conspirativ de „Domnul Lițu”, Filimon Sîrbu lucrează la societatea de autobuze „Săgeata” unde organizează lupta muncitorilor. Lupta clasei muncitoare pentru drepturi și împotriva războiului agresiv antisovietic pe care-l punea la cale burghez-moșierimea ia amploare. În această vreme utecistul Filimon Sîrbu este primit în partid. Din însărcinarea lui, Sîrbu demască caracterul profund antipatriotic al războiului antisovietic, chemînd la „subminarea mașinii de război a lui Hitler”. Acele de sabotaj devin tot mai dese și îndrăznețe. În fruntea tuturor acțiunilor Filimon Sîrbu este neobosit. În ziua de 23 iunie 1941 el cade victimă unei trădări, fiind

**M**arele poet, prozator și dramaturg Vasile Alecsandri s-a născut la Bacău la 21 iulie 1821. După ce se înscrie la un pensionat din Iași, unde învața și Mihail Kogălniceanu, viitorul „bard național”, cum a fost numit, pleacă la Paris pentru a studia medicina și dreptul. Nu face însă acest lucru, deoarece se simte puternic atras spre literatură.

Reîntors în Moldova, Alecsandri ocupă mai întâi câteva funcțiuni, după care, împreună cu Kogălniceanu și C. Negruzzi, în conducerea teatrului din Iași, pentru care începe să scrie comedii, consacrandu-se astfel unei rodnice activități dramatice. Totodată, el vine în contact și studiază poezia noastră populară, din care se inspiră pentru a cînta în versuri frumoșea pămîntului strămoșesc, viața poporului, năzuințele lui.

Marele poet la parte activă mai ales prin scris la pregătirea revoluției din 1848, fapt pentru care după aceea este persecutat și nevoit să plece în pribegie. După întoarcerea în țară, se consacră din nou activității poetice și publicistice, întemeind revista „România literară”, a cărei deviză politică era înmănușierea în paginile ei a scriitorilor din Principatele românești. Alături de unirea culturală prin literatură, pe care o susținea la revista înființată de el, Alecsandri este un activ militant și pentru unirea politică a celor două Principate — Muntenia și Moldova — unire pe care o cîntă încă din 1856 prin versurile atît de bine cunoscute ale Horei Unirii.

Mal tîrziu, în timpul Războiului pentru Independență, poetul își instrunează din nou lira, zăgrăvind în versuri pătrunse de un profund patriotism eroismul ostașilor noștri care luptă cu vitejie, alături de armata rusă, pentru scuturarea jugului otoman.

În timpul îndelungii sale activități literare, de aproape o jumătate de veac, Alecsandri a fost — în pofida unor limite și rătăcirii — un statornic animator al vieții culturale românești, un mare poet de inspirație folclorică, un fecund autor de comedii satirice la adresa protpendadelor vremii sale, un înflăcărat patriot, un mare pictor al peisajului patriei, al oamenilor din popor. „După cum în frumoasele tablouri ale marelui nostru pictor Grigorescu — scria Vlahuță în 1901 — simți că te aflai sub cerul patriei tale și că respiri aerul țării tale, tot așa în poeziile lui V. Alecsandri ne simțim pururi la noi acasă, între ai noștri”.

Mori în 1890, poetul e înmormintat la Mircești.

arestat pe plaja mării, în timpul unei ședințe conspirative.

A urmat apoi procesul. Filimon Sîrbu devine un acuzator necruțător al regimului antonescian. La 19 iulie 1941 este scos din celula nr. 22 a închisorii Jilava și dus spre locul execuției. Când au vrut să-i lege ochii Filimon Sîrbu a refuzat spunînd: „Primesc moartea cu ochii deschiși. Mor doar pentru o cauză dreaptă. Voi fi răzbunat”. În fața dîrzeniei lui, soldații au refuzat să execute ordinul. Asasinul s-a găsit însă în persoana unui plutonier care a tras. Lovit de gloanțele ucigăse, Filimon Sîrbu a strigat: „Moarte fasciștilor! Trăiască România liberă! Trăiască partidul comunist!”

Filimon Sîrbu, erou netîrnic al clasei noastre muncitoare, cădea astfel acum douăzeci de ani, luptînd pentru poporul muncitor care, împotriva voinței sale, fusese aruncat în criminalul război antisovietic.



# Angola

## ÎN LUPTĂ PENTRU LIBERTATE

Colonii portugheză Angola este situată pe coasta apuseană a Africii, în emisfera sudică, nu departe de ecuator. Întinderea ei este vastă: 1.247.000 km<sup>2</sup>, fiind egală cu suma suprafețelor Portugaliei, Angliei, Franței, Elveției și Italiei. Populația nu depășește, însă, 4,5 milioane de locuitori (printre care vreo 80.000 de europeni).

Natura Angolei este prelinică dezvoltării unei vieți prospere. Solul ei este fertil, iar subsolul cuprinde mari zăcăminte de substanțe minerale: diamante, mangan, cupru, aur, uraniu, petrol, cărbune.

Unul dintre primii călători străini care au putut pătrunde în Angola, publicistul american John Gunther, a scris că ea este „plină de bogății”. Dar tot el, constatând condițiile îngrozitoare în care trăiește populația băștinașă, a exclamat: „Acolo este iadul!”...

### Da, acolo este iadul!

Fasciștii portughezi au dezlănțuit, cu concursul puterilor din blocul atlantic, un crunt război colonial împotriva poporului angolez care luptă pentru libertatea sa. Întreaga lume este zguduită de atrocitățile cărora le cad victime, în fiecare zi, zeci și sute de oameni a căror singură „vină” este că nu mai pot să trăiască sub jugul colonialiștilor.

Agentii de presă informează că avioane portugheze bombardează cu napalm sate presupuse „suspecte” din Angola, iar apoi trupele „pacifice” — adică extermină — ceea ce rămâne. În acest fel, au dispărut, în ultimul timp, numai în șapte săptămâni, 50 de sate. Ziarul „New York Times” a publicat recent măturile lui Clifford J. Parsons, care s-a întors din Angola: „Mii de oameni — a declarat el — au fost măcelăriți și mutilați. În fiecare seapte, poliția secretă portugheză pătrundea în case, îi scotea pe străzii în stradă unde-i împușcă”.

Execuții capitale, torturi, raiduri aviatice de terorizare, lagăre de concentrare — acestea sînt metodele barbare prin care guvernul portughez încearcă să-și mențină stăpînirea colonialistă asupra Angolei.

Un alt portughez a făcut, nu de mult, următoarea declarație clinică corespondentului revistei „Time”: „Am ucis 30.000 dintre aceste animale. 100.000 de oameni participă la răscoală și avem intenția să-i omorîm pînă la unul, de îndată ce vor înceta ploile”.

Datele care sosesc din Angola arată că numărul celor masacrați de colonialiștii portughezi în lunile din urmă se apropie de 50.000. Numai că numărul participanților la răscoală nu se limitează la 100.000 — cum

Oceanul Atlantic



pretindea asasinul cu care a stat de vorbă ziaristul de la „Time”. Mișcarea de eliberare din Angola cuprinde marea majoritate a populației sale, hotărîtă să-și cucerească libertatea.

### Războiul colonial durează de cinci secole

Războiul colonial din Angola nu constituie nicidecum o izbucnire sălbatică de ultimă oră a colonialiștilor portughezi. El durează, de fapt, de aproape 500 de ani, de cînd conchistadorii portughezi, care căutau drumul cel mai scurt spre India, au debarcat pe coastele dinspre Oceanul Atlantic ale Africii de sud.

În 1482, cînd corăbii amiralului Diego Cao au ancorat la gura fluviului Congo, pe teritoriul Angolei de astăzi existau trei state, cu o civilizație dezvoltată pentru acel timp. Oca mai mare parte a populației o alcătuiau țărani liberi, orînduirea socială predominantă fiind comuna. Produsele Angolei erau cunoscute la mari depărtări. Orientul arăb cumpăra de aici aur, cauciuc, fildeș, lemn de esențe prețioase.

De îndată ce au pășit pe pămîntul Angolei, cuceritorii portughezi au început să o prade cu o lăcomie bestială. Ei s-au năpustit, în primul rînd, asupra populației însăși, organizînd vînători de băștinași, pe care îi trimiteau, cu corăbii, în special în America de sud, unde-i vindeau ca sclavi. Pînă în secolul XIX au continuat portughezii acest sinistru comerț cu oameni. Și astăzi Angola mai este denumită „mama neagră” a Braziliei... Africanilor rămași în țară li s-a rezervat o existență la fel de cumplită ca și fraților lor expediați în lanțuri spre Lumea Nouă. În Angola, pînă

în ziua de astăzi, se păstrează un crunt sistem sclavagist de exploatare a populației autohtone. Condițiile în care trăiește această populație se deosebesc de orînduirea sclavagistă din antichitate doar prin aceea că colonialiștii portughezi aplică, în plus, toate mijloacele de care dispune tehnica modernă a asasinatului în masă (inclusiv experiența hitleriștilor în materie de genocid).

Așa se explică acel „paradox”, acel „fenomen curios” pe care unii îl constată în Angola: populația ei mică în raport cu marea ei suprafață și cu imensele ei bogății. Nu e nici un „paradox” la mijloc. Ci numai mina criminală a colonialiștilor!

### Sclavagism „modern”

Despre soarta băștinașilor angolezi vorbește impresionant un raport din 1947 al căpitanului Henrique Galvao (conducătorul răsunătoarei acțiuni întreprinse anul trecut de patrioții portughezi, care au detinut un timp transatlanticul „Santa Maria”). Ca inspector general al administrației portugheze, Galvao scria acum 14 ani: „În unele provincii situația băștinașilor reduși la muncă forțată este și mai rea decît în timpul sclavagismului... Astăzi, băștinașul nu mai este cumpărat, ci pur și simplu închiș de guvern (moșierilor sau antreprenorilor de lucrări, n.r.). Acesta a devenit în mod voit principalul furnizor de mînă de lucru, înct este suficient să se adreseze o cerere scrisă „Departamentului pentru problemele băștinașilor”, pentru a fi aprovizionat (termenul este oficial). Așadar, patronului prea puțin îi pasă dacă băștinașii se îmbolnăvesc și mor: esențialul este că acestia muncească cît sînt în viață. Este suficient să se trimită o nouă cerere, atunci cînd băștinașii au murit, sau au devenit inapți pentru muncă, pentru a se obține o nouă aprovizionare.”

Autoritățile coloniale încheie cu plantatorii și antreprenorii acele faimoase „contratos” (contracte), pe baza cărora, în fiecare an, 700.000 de angolezi sînt smulși de la casele lor și înregimentați în formații de muncă silnică. Ziua de muncă începe la 5 dimineața și se încheie la 7 seara. „La unii moșieri, 35 % din muncitorii au murit înainte de expirarea contractului” (Henrique Galvao).

De asemenea, colonialiștii portughezi exportă anual zeci de mii de sclavi în Africa de sud și în Rhodesia, unde aceștia lucrează — și pier — în mine.

Trebuie să adăugăm că populația Angolei este în proporție de 90 la suta analfabetă și că în întreaga colonie nu există decît 15 unități școlare.

Singurul „drept” pe care îl au băștinașii angolezi este acela de a duce o viață de ocnă și de a muri sub loviturile biciclorilor din piele de vințer sau împușcați cu pistoalele automate fabricate de prietenii din N.A.T.O. ai dictatorului fascist al Portugaliei, Salazar. Cu o supremă fatamănie, colonialiștii pretind că africanii pot deveni „assimilados”, adică cetățeni cu drepturi depline; dar condițiile care trebuie îndeplinite sînt atât de grele, încît numai 10.000 de angolezi au izbutit să ajungă „assimilados”; restul, pînă la aproape 4,5 milioane de oameni, sînt indigenas, adică declarați oficial ca robi.

### În metropolă, ca și în colonii...

Dictatorul Salazar și clica din jurul lui pretind că Portugalia... nu are colonii, că Angola, Mozambicul și celelalte posesiuni portugheze ar fi doar „provincii de peste mări” ale țării. Într-un anumit sens, ei au dreptate. Căci poporul portughez este silît și el să trăiască în condiții de inopolen medievală, sub un regim de teroare și violență fascistă. Mii și mii de patrioți care protestează împotriva acestui regim sînt supuși unor persecuții și torturi ce amintesc sălbăticia închiștii și cruzimea nazistilor. În Portugalia, opt din zece locuitori maturi nu știu să citească sau să scrie. Aproape lipsită de industrie, cu o agricultură rudimentară, Portugalia are un venit național inferior, de pildă, venitul național al Ghanei, țară abia de cîțiva ani eliberată din jugul colonial.

Teroarea fascistă nu poate înăbuși însă lupta pentru libertate și democrație a poporului portughez. Acționînd din adîncă ilegalitate, partidul comunist este în fruntea acestei lupte. Mișcarea patriotică ia o tot mai mare amploare, la ea aderînd și numeroase personalități burgheze. Este semnificativ că Salazar face „epurări” chiar și în rîndurile suitei sale.

### Armele călărilor sînt furnizate de N.A.T.O.

Dacă în rîndurile poporului portughez, Salazar nu se bucură de nici un sprijin, în schimb el este intens cultivat de marile puteri din albia agresivă atlantică (din care Portugalia face parte). Războiul colonial din Angola este dus cu armament furnizat de N.A.T.O. Recent, revista engleză „Tribune” scria: „Avioane portugheze au atacat satele africane cu bombe de napalm de fabricație americană, iar cele opt noi nave de coastă care operează la fîrmurile Angolei au fost procurate de Statele Unite...”. De asemenea, guvernul englez a hotărît să „vîndă” Portugaliei două nave de război, pe un preț simbolic: 40.000 de lire sterline fiecare (cînd construirea unei nave din clasa respectivă costă aproximativ 4 milioane de lire sterline). Iată, deci, unul din rezultatele recentei vizite făcute lui Salazar de către lordul Home, ministrul de Externe al Angliei. S-a aflat, de asemenea, că guvernul de la Bonn a pus la dispoziția lui Salazar 10.000 de mitraliere, pentru a fi folosite de către trupele de represiune din Angola.

### O cauză invincibilă

La Organizația Națiunilor Unite, puterile occidentale au luat fată (ca Anglia sau Franța) sau într-o formă mai mult sau mai puțin voalată (ca Statele Unite) apărarea odiosului regim din coloniile portugheze. Totuși, datorită poziției statelor tubitoare de pace, în frunte cu U.R.S.S., Organizația Națiunilor Unite a adoptat pînă acum, începînd din decembrie 1960, trei hotărîri în sprijinul luptei pentru independență a poporului angolez.

Popoarele lumii manifestă o simpatie unanimă pentru cauza acestui mult încercat popor și cer cu toată hotărîrea ca Portugalia să fie silîtă a pune capăt războiului colonial din Angola și să se conformeze obligațiilor stabilite prin Declarația O.N.U. cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale.

Vestile care vin din Angola arată că, în pofida atrocităților săvîșite de colonialiști, lupta patrioților se extinde necontenit, cuprinzînd în prezent toate regiunile țării. Mișcarea populară pentru eliberarea Angolei — principalul partid politic al țării, creat în 1956 prin contopirea partidului comunist cu alte organizații — se află în fruntea acestei lupte pentru o cauză invincibilă.

Alături de întreaga omenire progresistă, poporul nostru își exprimă — așa cum spunea recenta scrisoare a reprezentantului permanent al R.P.R. la Organizația Națiunilor Unite către secretariatul O.N.U. — simpatia fierbîntă și solidaritatea sa cu cauza dreaptă a poporului angolez și nutrește o convingere nestrămutată în izbînda luptei pe care o duce acesta, pentru eliberarea sa de sub jugul colonialismului portughez.

Anton CELARU





**300.000  
OPERĂȚII  
ÎN 30 SECUNDE**

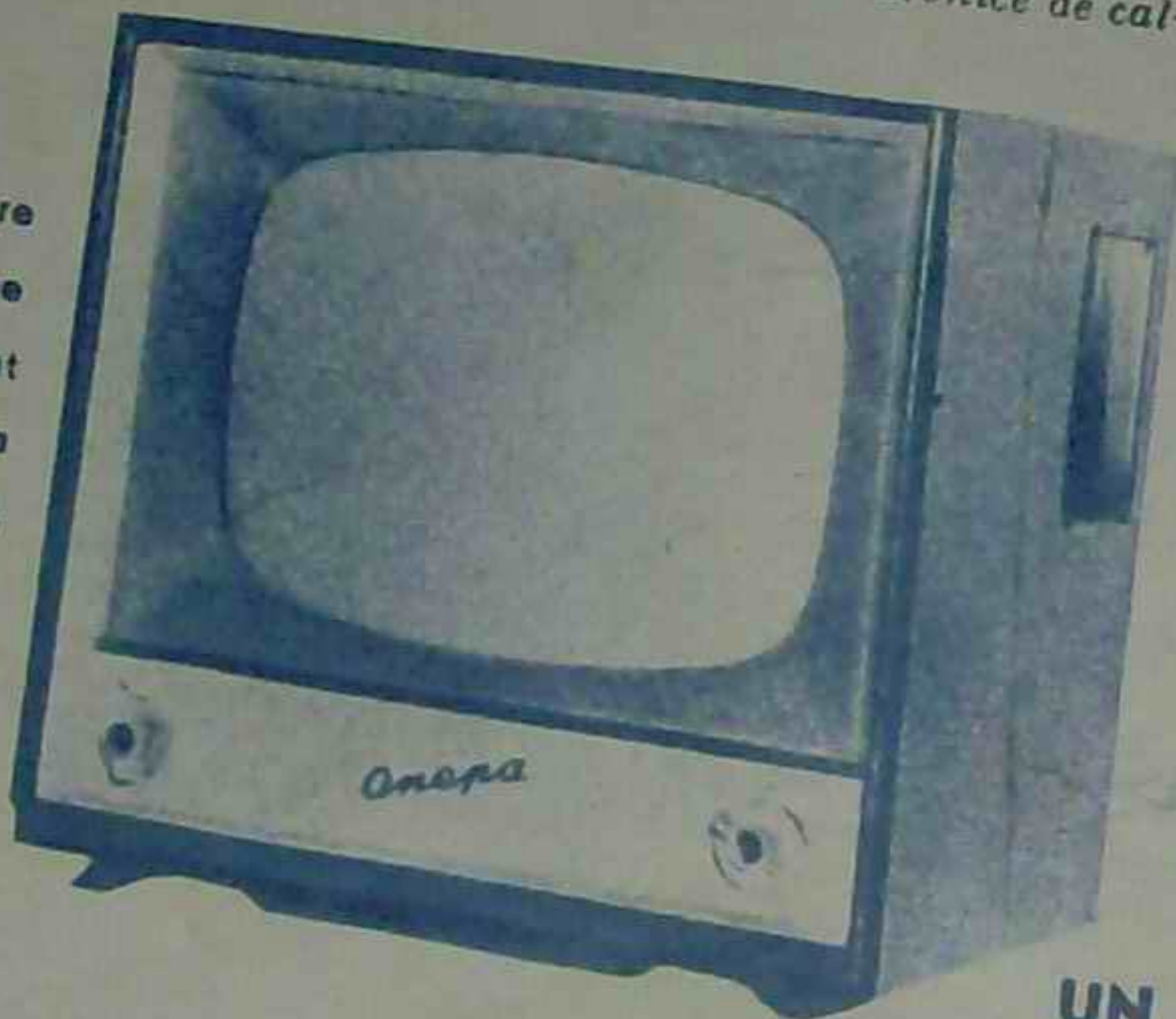
Este cunoscut acum faptul că o rachetă cosmică poate străbate înmense distanțe care desparte Pământul de Lună în aproximativ 35-40 ore. Mașina electronică universală de calcul „Ural 2”, prezentată într-unul din pavilioanele Expoziției realizării economiei U.R.S.S. în 1961, poate calcula traiectoria acestei rachete și stăbilește principalii ei parametri, în numai 30 secunde! Ea efectuează peste 300.000 de operații cu o rapiditate extraordinară. Mașina este de o mare complexitate și ocupă unul din pereții Pavilionului în care este expusă. Ghidul prezintă operațiile pe care le poate executa „Ural 2” așezat în fața mașinii. Operațiile pe care le face amintesc pe cele ale unei dactilografe, cu deosebirea că în acest caz hîrtia este înlocuită de peliculă.

„Ural 2” poate rezolva cele mai variate probleme, indiferent de domeniul la care se referă: tăierea metalelor, influența curenților atmosferici asupra climei, creșterea populației etc. În general, problemele care i se pun sînt numeroase și diferite, iar utilizarea acestei mașini universale permite realizarea unei mari economii de timp.

În ultima vreme savanții sovietici au pus la punct mașini electronice de calcul de cinci ori mai rapide chiar decît „Ural 2”.

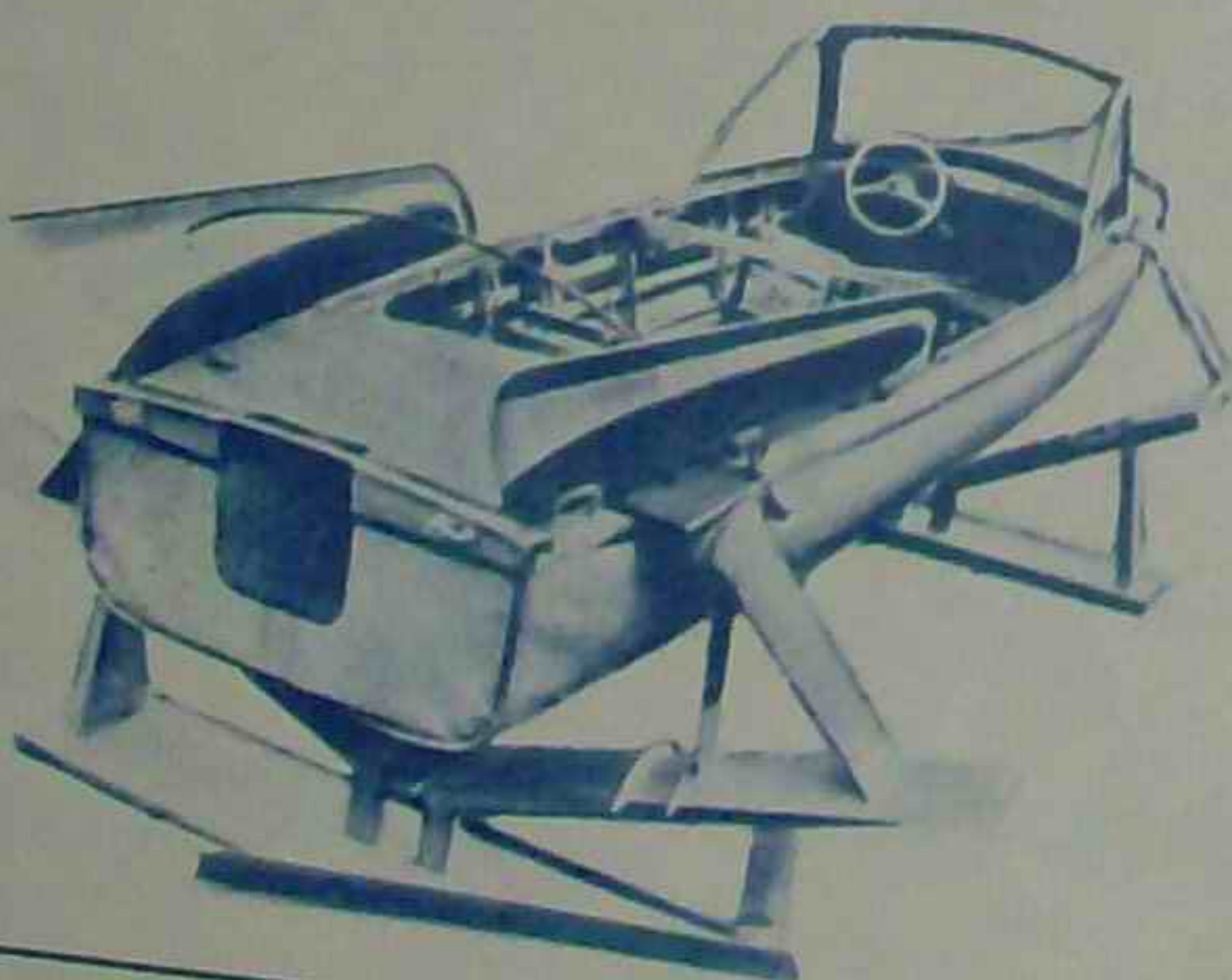
### „OPERA”

Tînăra industrie producătoare de aparate radio și televizoare din R. P. Bulgaria a înregistrat un nou succes prin fabricarea televizorului „Opera”. Aparatul, a cărei imagine o publicăm alături, are ecranul de 43 cm, un unghi de defracție de 118° și este înzestrat cu două difuzoare puternice.



### „DELFIN 110”

Pentru iubitorii sporturilor și excursiilor nautice, constructorii de la Șantierul Naval „Mathias Thesen” din Wismar (R.D. Germană) au început fabricarea unei bărci pliabile, cu motor, denumită „Delfin 110”. Ambarcațiunea este prevăzută cu un motor de 7,5 C.P., cu ajutorul cărui se atinge o viteză de 50 km/oră. Greutatea redusă, ușurința cu care poate fi pliată în câteva minute, cît și celelalte calități pe care le întruște, fac ca barca cu motor „Delfin 110” să fie foarte apreciată.



### „PANONIA” CU ATAȘ

De unanime aprecieri se bucură, în ultima vreme, motocicletă ungară „Panonia”, clasa 250 cmc, care a fost combinată cu atașul „Duna”. Combinația s-a dovedit reușită, deoarece atașul care se distinge printr-o construcție elegantă, aerodinamică și printr-o greutate redusă, formează împreună cu motocicletă un tot unitar.



### „REMA-TRABANT”

Întreprinderea de aparate radio, electrotehnice și mecanice „Wolfgram și Co” din Stollberg a început fabricația de serie a modelului de receptor portativ „Rema-Trabant”. Radioreceptorul, în greutate de numai 2,200 kg, este prevăzut cu șapte tranzistori și două diode cu germaniu. Alimentarea lui se realizează de la două baterii plate, a câte 4,5 V fiecare. „Rema-Trabant” are trei lungimi de undă.



### „LUX 88”

În primăvara aceasta, într-unul din standurile pavilionului englez de la Tîrgul Internațional din Leipzig, firma Norton a prezentat una din ultimele ei motociclete, „Lux 88”. Noul model este echipat cu un motor bicilindric, tip OHV, de 497 cmc, care dezvoltă la 6500 ture pe minut o putere de 30 cai. Viteza maximă 155 km/oră, iar greutatea 175 kg.



### UN NOU MAGNETOFON SOVIETIC

Într-unul din standurile Expoziției sovietice a bunurilor de larg consum se află prezentat modelul unui nou magnetofon, „Ghintaras”, produs al uzinei constructorie de articole electrotehnice din R. S. S. Lituaniană.

Noul magnetofon aparține cunoscutelor uzine Elfa din Vilnius și are un amplificator mult îmbunătățit față de precedentele tipuri. „Ghintaras” permite redarea superioară a sunetului și înregistrarea pe o rolă de 350 m. Durata de înregistrare, pe două piste, este de o oră.

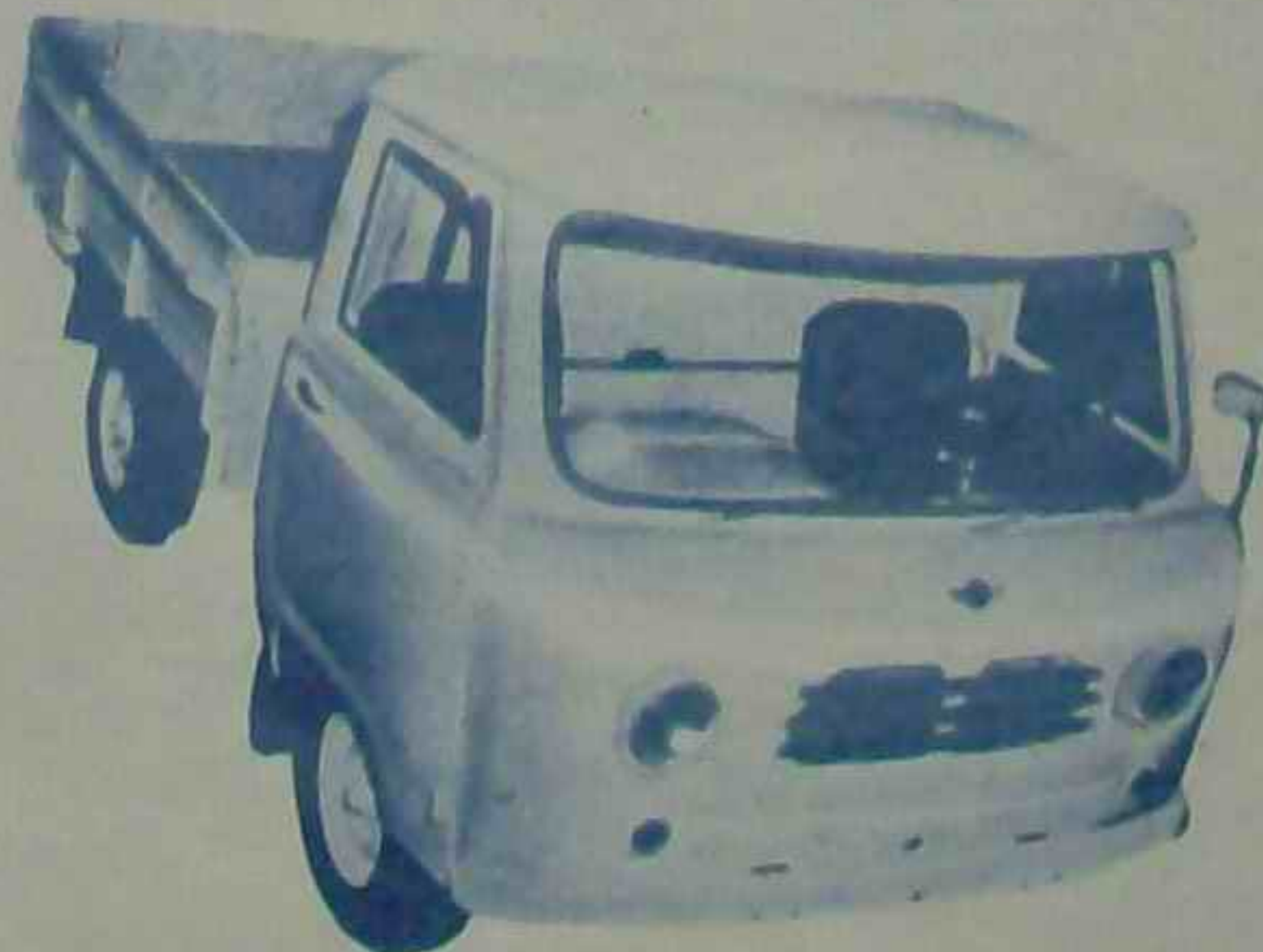


### „START 102”

Unul din noile produse ale Întreprinderii Rafena din Radeberg îl constituie și televizorul mobil „Start 102”. Aparatul este o construcție compactă, prevăzută cu claviatură. Principalele sale caracteristici tehnice sînt: ecran 53 cm cu un unghi de defracție de 110°, difuzor de concert de 3 W, mărimea imaginii reglabila automat și manual, picup automat și dispus în subsolul mobilei.

Televizorul „Start 102” este prevăzut cu un dispozitiv de înaltă fidelitate audio și cu unde ultrascurte.

„GAZ-450” Cu o caroserie elegantă și tracțiune la roțile din față „GAZ-450”, produs recent al industriei sovietice de autovehicule, se bucură de o largă popularitate. Motorul, tip Volga, are o putere de 70 cai și poate transporta o încărcătură utilă de 800 kg. Suprafața de încărcare a noului autocamionete este de 4,87 mp.



**EXPLICAȚII COPERTE:**  
COPERTA: „Litoral 1961” (Pictură de D. ȘTIUBEI)  
REDAȚIA: București, B-dul Dacla nr. 13 - Ralou  
I. V. Stalio. Telefon: 11.69.64, 11.13.25  
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scintell  
„I. V. Stalio” București.

C. nr. 11013

B 252





PREȚUL 3 LEI

